

KARI HUSHJELP

JULLI WIBORG

KARI HUSHJELP

J. W. CAPPELENS FORLAG - OSLO

 Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

Copyright 1939
by J. W. Cappelens Forlag
Oslo, Norway

Printed in Norway
Centraltrykkeriet Oslo 1939

Hun satt på en av benkene i Studenterlunden, rett overfor uret. Derfra kunne hun se dem alle uten selv å bli sett, håpet hun. Det var naturligvis idiotisk å gå her ned. Det var som å pirke nedi åpent sår. Og såret ville begynne å blø på nytt, og kanskje det ville vare lenge, lenge før det ble så pass skorpe at det tok til å gro. Men det fikk ikke hjelpe.

«Hallo, Kari! Jeg går og glor øynene ut på meg! — Så ramlet det meg inn at du noen ganger pleide komme med Undergrunnsbanen — — God dag!»

Arne Hegre rakte labben frem og ristet Karis ettertrykkelig.

«Sett deg,» sa Kari tonløst.

Men Arne ble stående og stirre.

«Du har da ikke sorg for noen?»

Karis blå øyne løp fulle av tårer.

«Jeg trodde du visste — —»

«Jeg vet ikke det skapendes grann, jeg. Kom med siste tog fra Gøteborg i går kveld. Kjøyet pr. omgående og slukte frokosten uten å se andre enn

pika. Jeg skal jo lissom begynne her inne i dag da! — — Er det — det er nå vel ikke en av dine nærmeste?»

Blikket før over Kari fra øverst til nederst, og det han så var sort, bare sort, helt fra den lille sveisne hatten og ned til strømper og sko. Det var bare Karis blonde hår og bleke ansikt som lyste opp i all tristheten.

Kari presset leppene sammen og gjorde en kraftanstrengelse for å rense stemmen.

«Både far og mor ble — — drept ved — —»

Arnes øyne hang ved hennes halvåpne, skjelvende munn.

«Bilulykke?»

Han visste ikke selv at han hadde lagt begge hendene over Karis. Nå kjente han at det dryppet noe vått og varmt på knokene, og klemte fastere til da Kari hvisket:

«De døde før de kom til sykehuset.»

«Du syns vel det er pinlig at jeg sitter og graver slik. Men du skjønner at — at jeg gjerne ville høre noe mer om det.»

Kari trakk hendene til seg og tørret øynene.

«Har du tid til å gå en sving bortover her? Da er det lissom lettere,» kom det med et sårt lite hikst.

«Jeg skulle naturligvis kondolere og slikt,» sa Arne da Kari hadde fortalt om den fryktelige bilulykken som hadde satt punktum for foreldre-

nes liv. «Men du skjønner vel at jeg er lamslått. Sånt noe kan da ikke hende?»

«Jo, det har altså hendt,» sa hun med tilkjempet ro. «Jeg sa akkurat det samme da onkel Hans kom opp og fortalte det den kvelden. — — Det kan ikke være sant, sa jeg. Du må ha hørt feil. — — Men du vet da det, Arne, at hver dag nesten leser vi om slikt i avisene. Vi glemmer det bare så fort, fordi det er fremmede mennesker. Men når det hender noe med våre egne, da —»

«Du Kari, ikke gråt mer da,» tigget Arne og stakk armen inn i hennes. «Jeg vet ikke hva jeg skulle gjøre for at det ikke var sant. Hør — er det forresten noe jeg kan hjelpe deg med? Noe ordentlig — noe som bare en mann kan hjelpe deg med — —»

Han stilte seg rett foran Kari og tok et fast grep i skulderen hennes, og så så ulykkelig og innbitt energisk ut at Kari måtte smile. Arnes glatte, mørke lugg hadde delt seg og laget ny skill. Noe av håret datt nedover pannen og nådde nesten til det ene øyet. Det brune, åpne blikket hadde plutselig fått et uttrykk av kamplyst.

«Du! Skal vi pugge denne hersens psykologien sammen? Jeg blir så søvnig når jeg sitter og leser alene,» kom det med et lyst smil.

Kari ristet på hodet og smilte sårt.

«Det blir ingen lesning for meg heretter, Arne. Jeg blir nødt til å forsørge meg selv.»

«For — forsørge deg selv? Hva mener du?»

«Akkurat det jeg sier,» sa Kari med fast stemme. «Det er ingenting igjen etter dem, forstår du — — når skatten og gjelden er betalt altså.»

«Men forsikringen da? Han var nå vel forsikret?»

«Ja, litt. Men det dekker akkurat skatten og noen andre forpliktelser, som — —»

«Som, hva?»

Kari ble rød.

«Far hadde skrevet på en veksel for en fetter som døde ifjor. Han var første endossent og det sto et par tusen igjen, og de må betales.»

«Nei, så søren!» kom det så velment og hjertelig at det virket på Kari som et varmt kjærtegn.

«Ja, det var det,» sa hun og forsøkte å slå over i en lysere tone. «Jeg er glad det ikke er mer gjeld enn jeg klarer å betale. Det kunne vært mange ganger verre. Nå har jeg da æren i behold.»

«Tøys. Du har da ingen plikter på deg til å ordne din fars pengeaffærer,» sa Arne sint. «Der må da være en lov om sånt. Du må da søke om å slippe skatten iallfall.»

«Å nei, det nytter ikke. Jeg er lissom voksen nå, tyve år — og har artium, og har gått hjemme og dovnet meg i hele vinter fordi mor syntes jeg var blitt blek og tynn etter all den lesingen. Jeg har da lært å vaske opp og lage litt mat og bake småkaker. Det er ikke stort jeg kan, men jeg er

sterk og frisk, selv om jeg er litt skranglete å se til.
— — Jeg søker huspost.»

Arne satte i en skoggerlatter mens han fikserte henne.

«Huspost, du? Nei, den går ikke! — Du har da vel familie du kan bo hos? Onkler og tanter på begge kanter?» forsøkte han å spøke ved å rime.

«Kunne ikke ramle meg inn selv om de spurte meg — hva ingen tenker på forresten. Nå har jeg bodd disse tre ukene hos mors bror, onkel Hans og tante Klara, og det kan du tro ikke bare har vært hyggelig,» sa hun bittert. «De er redde for at jeg skal ruinere dem, det skjønnte jeg på de tydelige sukk og klager over alle utgiftene. De har dessuten mer enn nok med sine egne unger — to i realskolen, en i gymnasiet og en som studerer. — Å nei, du. Familien min er ingen krøsus. Og selv om den var det — tror du jeg ville like å bo gratis — på nåde? Og klær og bøker da?»

«Nei, nei, jeg forstår. Men det må da være noe annet du kunne finne på, noe hyggeligere.»

«Foreslå noe!»

Arne kastet luggen bakover og tenkte seg om.

«Nei, der ser du. Det er vanskelig å få noe å gjøre for den som bare har artium. Det er det ene året hjemme etterpå som redder meg fra sultedøden — — håper jeg da,» la hun til med et sukk. «Jeg skal forresten møte til konferanse om en halv time. Jeg må nok gå. Takk for praten, Arne!» Hun

rakte ham hånden med et matt smil. «Det var snilt av deg å gide høre på meg så lenge. Takk skal du ha. Lykke til med psykologien!»

«Neimen, snakk alvorlig da, Kari! Mener du at du vil ta deg huspost?»

«Ikke ta, men takke til hvis noen kan bruke meg. Adjø!»

Arne sto og så etter henne da hun småsprang bortover Slottsparken mot holdeplassen på Drammensveien.

«Nå tror jeg sant for dyden at allting står på hue,» mumlet han og strøk luggen vekk fra pannen. «Kari Brun som manglet to poeng på Særdeles, og som jeg gledet meg til å ha som studiekompis fremover i filologi, hun skal skure trapper og steke kjøttkaker, mens jeg som så vidt slang meg igjennom og fikk en snau T., jeg skal gå ut og inn der borte og late som jeg er akademiker! Og så pen som hun er blitt på det året jeg har vært ute! Det var så vidt jeg kjente henne igjen. — Tvi!» Han spyttet langt og gikk nedover Karl Johan med hendene i bukselommen, full av funderinger over skjebnens lunefulle veier.

«Jeg har ringt på Dem i en halv time snart!
Hvor i all verden er De henne?»

Kari i blå vaskekjole, hvitt forkle og pannebånd så i noen sekunder på armbåndsuret sitt før hun svarte:

«Det er akkurat seks minutter siden jeg var i kjøkkenet, fru Brager. Jeg har vært ute i gården og tømt avfallsbøtten.»

«Nå — — Jaså. Det er forresten en uskikk at De går med klokken på Dem. Det tar seg virkelig latterlig ut, Kari!»

Fru Brager smilte syrlig.

«Det har aldri falt meg inn,» sa Kari blidt. «Jeg syns det er så greitt å ha den på, især når jeg er ovenpå, hvor det ikke er noe annet ur.»

«De er som sedvanlig flink til å svare! Nåja — gjør som De vil, men la meg slippe å minne Dem om at jeg skal ha teen inn klokken halv ett.»

«Alt står ferdig på brettet. Klokken mangler et par minutter på halv ett,» sa Kari rolig idet hun gikk ut i kjøkkenet igjen.

— — «Hun går meg på nervene med den overlegne minen,» sa fru Brager da Kari hadde båret

brettet inn, og hun ble alene med venninnen som var kommet på visitt.

«Ja, det skulle ikke være meg som klarte den hovne typen,» smålo den andre. «Tjener skal være tjener, mener jeg. Vi er damer selv og behøver neimen ikke damer i kjøkkenet også.»

«Det er det da at hun er pålitelig og ordentlig,» innrømmet husets frue halvt uvillig. «Hun er ikke dum heller. Hun har lett for å ta etter i maten. Hun har enda ikke ødelagt noe. Men det er noe visst noe som jeg har vondt for å døde,» sukket hun og puttet en kake i munnen.

«Det begriper jeg vel. Hun er da visst ikke det spor elskverdig, bare høflig og korrekt, og det er det mest irriterende som fins. — Har hun artium?»

«Ja da, men gid, det betyr da så lite nå for tiden. Artium har de jo selv om familien er på forsorgen. Nei, det imponerer neimen ikke meg. Det pugget i skolen kan da hvem som helst klare. De blir ikke damer bare av den grunn. Om denne her var kommet like fra folkeskolen, hadde hun vært akkurat like snørrviktig.»

«Javisst, ja. Hun ser ut til å være temmelig selvbevisst. Hva betaler du henne?»

«Hun er her som lærling nærmest. Dette er den første husposten hun har, derfor fikk jeg henne for før.»

«Ja, det var fint,» sa den andre. «Men så har hun jo et koselig værelse og meget fri naturligvis.»

«Hun kan gå ut hver eneste aften om hun vil, når her ikke er fremmede notabene. Men mennesket sitter som oftest inne og leser.»

«Aha — er hun av den sorten. Pass bokhyllen din, sier jeg! De kan være lumske sånn. Jeg hadde engang en som het Evy, — vi savnet minst fem da hun var reist.»

Fru Brager klukklo.

«Å nei da. Frøken Kari leser sine egne tyske bøker, hun. Kom ikke der! Hva gir du meg for den? Og så har hun en tykk bok om sjelevandring, eller hva det nå er for noe. Jeg kiket i den en dag hun var fri. Det var noe mystisk iallfall. Ikke ett ord om kjærlighet eller slikt.»

«Kan du ikke tenke deg at hun en dag håper å møte sin skjebne i form av en millionær for eksempel, eller at hun har filmgriller?»

«Uff, jo. — Slike fattigfornemme tjenere er i grunnen en prøvelse. Men Harald ble så begeistret over hennes pene fremtreden og små fordringer at jeg lovte å ta henne på prøve uten en eneste attest.»

«At du våget!»

«Ja, det var risikabelt, men det har gått bra hitil. Våre gjester er alltid imponert over at vi har sånn dannet hushjelp, og det er gresselig morsomt da, vet du. — En kopp til?»

«Ja takk. — Si meg — var det så at hun mistet sine foreldre ved en bilulykke?»

Fru Brager nikket ettertrykkelig.

«De kom fra Drammen. Hadde vært i bryllup og ble kjørt hjem om natten av en nokså animert herremann. Nå ja, de var vel øre alle tre. Men han slapp fra det med livet naturligvis — et par brukne ribben og en klekkelig mulkt og kjørekortet inn-dratt, det var alt. Noen uker etter stakk han av til Amerika, han hadde vel ingen lyst på å ta seg av datteren, kan jeg tenke. For faren var altså så forgjeldet at rubb og stubb måtte selges for å tilfredsstille kreditorene. Og så sto det stakkars pikebarnet på bar bakke da. Hun skulle visst blitt noe på et kontor, men hadde ikke råd til å koste handelsskole på seg — —»

«Og så forbarmet du deg over henne! Jeg skal si du er strålende, Nanni — den barmhjertige samaritan i ny utgave!»

Fru Nanni trakk på skuldrene med et beskjedent smil.

«Det var forresten hennes onkel, lektor Botner, som garanterte for henne. Jeg måtte jo ha referanser, og han er en solid, pålitelig mann. Nei, gid, her sitter vi og fordyper oss i det forterpede pikespørsmålet igjen. Er det annet når vi fruer møtes?»

«Det er nå også temmelig viktig da, vet du,» var venninnens svar. «Jeg har hatt tre på ett år, jeg. De stjal og var slurvet og nesevise alle sammen. Nå har jeg en landsens uskyldighet fra Telemark, som ikke kunne vaske opp engang, men

snill og villig, det er hun — av den gode, gammel-
dagse, underdanige tjenertypen som ser opp til her-
skapet. De passer best for meg og mitt hus. —
Tusen takk for i dag, du. Nå må jeg skynde meg
hjem og se til middagen. Anlaug kunne godt finne
på å sette torsken over i koldt, usaltet vann, eller
koke den hel som ørret. Hun har aldri sett annen
fisk naturligvis — —»

«Lov meg at du aldri ringer mer, Arne,» sa Kari da de møttes utenfor Saga. «Fru Brager var så avskyelig i dag da hun sa det var telefon. Husk å be Deres venner om å ringe før to heretter, sa hun spisst. Og jeg ser helst at samtalene er kortest mulige. Intime betroelser bør helst unngåes i fremmed telefon.»

Arne fnyste.

«Den kjerringa skulle jeg ha lyst til å kverke! Jeg ringer på en dag og presenterer meg som din fetter. Jeg vil se det neserevet. — Jeg har forresten lenge skjønt at du har det vemmelig.»

«Nei da,» sa Kari lett. «Jeg har ingen nød. Det er bare uvant å bli kommandert sånn. Jeg får nok mat og mye fri og har såpass å gjøre at jeg ikke får noen grublepauser før etter aftens. Men da leser jeg altså — — eller går en rask tur. Det er faktisk bare om natten jeg har tid til å tenke, og da sover jeg som en sten.»

«Og du vil innbille meg at du trives ved det livet?»

Kari nikket energisk uten å se på ham.

«Da jeg i går fikk de førti kronene, følte jeg

meg stolt — hus, mat og lønn attpå! Her er de to kronene for min billett! — Neivel, så kan du gå inn alene,» kom det bestemt da han fektet med begge hender som protest. «Jeg har best råd av oss to nå. Jeg går aldri ut med deg mer hvis jeg ikke får betale for meg selv.»

«Søren også,» gryntet Arne og tok endelig kronestykkene med en vranten.

«Jeg skal nok finne på noe, jeg også. Bare vent,» mumlet han og ga Kari et lite puff før han gikk bort i luken og hentet de bestilte billettene.

Kari sto igjen og smilte. For første gang på kino for egne penger, det var moro i grunnen. Neste gang spanderte hun kanskje på Arne, den stakkars lutfattige studenten som enda i mange år måtte nekte seg den fryd hun nå følte.

«Jeg skal si deg noe,» sa han da de hadde tatt plass. «Jeg spekulerer på å ta et par privatelever i tysk og engelsk. Jeg skal ta tysk som bifag forresten, og da holder jeg meg i samme gate. Lurt, ikke sant?» Kari nikket, og Arne fortsatte: «Den psykologien tar ikke større tid, syns jeg. Det er da nærmest sånt som vi vet før. Det er bare å finne ord for all den derre spekuleringen.»

«Du hører vel på forelesningene også?»

«Ja, som regel. Og så er det den fonetikken da. Det er også noe som en ikke får større bruk for.»

«Du får bruk for alt, Arne. Pass deg for å få

huller, det sier jeg,» advarte hun ivrig. «Går du opp i høst eller venter du til våren?»

«Får se,» var svaret. «Jeg leser jo tysk ved siden, så det haster ikke før til våren. Det gjelder visst først og fremst å kunne skrive riktig godt, ikke sant? Og lage suppe på en spiker — hm?»

«Naturligvis. Men du må jo ha det riktige stoffet å skrive om. Du kan ikke ta noe ut av luften. Derfor tror jeg nok du bør nedlate deg til å pugge litt av det som står i bøkene.»

Lyset ble slokket, og Snehvit og de syv dverger stanset foreløpig all prat.

Men da Kari den kvelden kom hjem, tok hun en varm morgenkjole over pyjamasen og satte seg til å lese i en tykk, grå bok som het Psykologi. Hun satte vekkeruret på 1, lenger ville hun ikke lese i kveld. Hun hadde pumpet Arne på hjemveien og fått vite hvor langt de nå var nådd. Det gjaldt stadig å være et par kapitler foran. Da ble det lettere å snakke med ham når de neste gang møttes.

«Der ser du hvor lett det er,» sa han da de gikk oppover Drammensveien, og hun hadde bedt ham gi et resymé av den siste forelesningen. «Jeg hørte neimen ikke større etter, men når du spør, ser det ut som jeg har oppfattet poenget likevel!» utbrøt han stolt.

«Du er ikke akkurat dum, vet du,» hadde Kari ertet ham. «Men du er lat, og du stoler for mye på

din raske oppfatningsevne. Var jeg deg, ville jeg stile mot 1 i filosofi.»

Da hadde han gjort en foraktelig grimase.

«Jeg ville bli flau om jeg var så uheldig,» var det flåsete svaret. «Jeg ønsker ikke å bli stempla som pugghest, takk! Men jeg skal sannelig kike litt mer etter hva det står om den derre intelligensmålingen. Det var noe snodig om to spann som skulle fylles. Og så var det to navn vi skulle huske — Binet og Simon. Deres prøver blir lagt til grunn for de såkalte Binet-Simonske tests eller evneprøver.»

«Fortell mer! dette høres ordentlig morsomt,» sa Kari og smilte innvendig, for det var nettopp det kapitlet hun hadde lest igjennom dagen før. «Hva menes egentlig med intelligens da?» hadde hun spurt uten egentlig å vente et uttømmende svar.

«Tja, si det!» sa Arne og rynket pannen ettertenksomt. «Det er nok mange slags intelligenser, praktiske og teoretiske, akkurat som det er forskjellige spesialister. En mann kan være overintelligent i en bestemt retning og virke helt uintelligent i en annen. Det er ganske pussig forresten.»

«Var jeg deg, ville jeg følge grundig med i hver eneste forelesning og helst lese igjennom stoffet på forhånd,» sa Kari og sukket. «Tenk på meg stakkars uvitende fe, som hungrer og tørster etter å høre om disse problemene.»

«Pøh — det er bare snakk og snakk,» blåste Arne.

«Det er så soleklart alt sammen. Det er ikke noe nytt. Vi vet i grunnen alt fra før,» sa han nonchalant.

«Vet og vet,» sa Kari ivrig. «En må da kunne forme det en vet, uttrykke seg riktig og ordne tankene slik at en kan meddele andre dette selvfølgelig.»

Arne gikk og smålo.

«Du burde lese om noe som heter intelligenskvotienten du, Kari. Det er rene matematikken, men liddelig moro likevel. Når det er tall, da er jeg med, ser du. For det er de konkrete tingene jeg interesserer meg for.»

Heretter måtte hun altså legge spørsmålene slik an at han ble nødt til å lese — for å tilfredsstille hennes nysgjerrighet og føle seg som den overlegne studerende — beundret og misunt av stakkars, dumme Kari hushjelp.

Kari var buden til middag hos onkel Hans en søndag i begynnelsen av oktober. Brager og frue skulle i konfirmasjon i Drammen. Hun gledet seg til en hel fridag mens hun gjorde oppvasken fra seg, da fruen kom ned i morgenkjole.

«De behøver ikke gjøre noe ovenpå, jeg klarer det selv i dag. Bare gå så snart De er ferdig her nede.»

«Ja takk, men jeg vil helst sitte og lese litt før jeg går,» sa Kari.

«Uff, nå protesterer De igjen!» sa fru Brager irritert. «Kan De aldri gjøre som jeg ønsker?»

Kari ble stående med håndkle og tallerken i hånden og så bare forbauset ut.

«Jeg *ønsker* at De skal gå straks De er ferdig! Forstår De?»

Kari ble mørkerød i ansiktet.

«Nei, jeg forstår ikke det, fru Brager,» sa hun spakt. «Jeg forstår ikke at det kan sjenere Dem om jeg sitter stille der inne og leser en times tid, når jeg likevel ikke har noe å bestille.»

«Vet De hva De er?» Fru Brager målte henne med et iskaldt smil. «De er rett og slett irriterende

og uforskammet! De *må* si imot! De forstår at jeg syns det er behageligst at De forlater huset før oss, ikke sant? Og derfor finner De på det med lesingen. Det De først og fremst trenger, er frisk luft, så blek som De er. De burde være takknemlig over å kunne være ute en hel dag istedenfor å sitte slik og nilese!»

Kari tørket et par tallerkener til før hun svarte. Da snudde hun seg helt om, så hun sto ansikt til ansikt med den blussende fruen.

«Jeg tror De helst vil jeg skal slutte, fru Brager. Jeg irriterer Dem visst stadig uten at jeg vil det. Er det ikke likeså godt at De får Dem en annen hushjelp?»

Da lo fruen, en egen kurrende, ironisk latter.

«Er det takken jeg får, fordi jeg tar et uøvd menneske i huset? Heldigvis for Dem er jeg ikke så simpel at jeg benytter meg av et øyeblikks heftighet. Når De får tenkt Dem om, vil De sikkert forstå at det er meget vanskelig for en som Dem å få en huspost som denne. Ingen barn, alt moderne og meget fri. De har sannelig ingen grunn til å klage!»

«Nei, jeg har heller ikke klaget,» sa Kari og trakk så vidt på smilebåndet. «Det er jo De som er misfornøyd!»

«Nanni!» runget grosserer Bragers stemme ovenfra. «Vi må skynde oss! Hva er det som står på?» spurte han da fruen kom opp med hektiske roser i kinnene og flammende øyne.

«Jeg orker henne ikke lenger, Harald!» stønnet hun. «Hun er så — så selvgod og skittviktig og uforskammet —»

«Det begriper jeg ikke,» brøt mannen av. «Jeg har aldri sett annet enn høflighet og et beskjedent vesen. Jeg syns hun er en ideell hushjelp i alle deler — selv om hun ikke er ekspert i alle de nye salatene dine.»

«Mot deg, ja! Fordi du er mannfolk. Å, hun er en utspekulert tingest, er hun!»

«Men så si hva det er da!» ropte grossererens utålmodig. Han slet med en knapp i en altfor stiv snipp.

«Du holder jo med pikene i tykt og tynt, du. De er engler, de, og jeg er en bengel,» sa fruene fornærmet.

«Vi får ta bil til stasjonen. Du har stått og brukt munn i over ti minutter,» sa mannen ergerlig. «Jeg ville ønske du engang kunne lære å holde fred med pikene. Vi er beryktet på alle festekontorene, Nanni. Og denne her er da så — så —»

«Så søt og pen og fin og dannet, ikke sant?» vrenget hun stemmen til. «Æsj — mannfolk!» fnyste hun rasende mens hun pudret seg foran speilet.

«Ja, nå går jeg ned og ringer. Er du snart ferdig?»

«Jada, jada, masekopp!»

«Se her, Kari, har De noe å more Dem med mens vi er borte,» sa Brager og stakk forsiktig en blå

lapp inn gjennom døren til kjøkkenet. «Det er ikke noe å ta seg nær av. Hun er akkurat nå litt nervøs og irriterabel. Det er ikke så ille ment. Bare bli De!» sa han vennlig og klappet henne på skulderen.

«Tusen takk, men —»

Han vinket henne av og gikk ut for å ringe. Fruen var ennå ikke å se.

«Har De noe imot at jeg spiller litt når dere er gått?» sa Kari da han hadde lagt røret på.

«Spill og syng og trall alt De er god for De, jenta mi. Bare De ikke stikker av — —»

«Nei, men nå må du komme!» ropte han oppover trappen.

«Jeg blir likevel, jeg,» sa Kari høyt og ettertrykkelig til seg selv da bildøren var smelt igjen etter dem. «Det er ikke sikkert det er så mye likere andre steder.»

Hun tok forkle og pannebåndet av, kiket i speilet og ordnet håret og gikk en runde i de tre hyggelige stuene og så seg om som om hun var der for første gang. Så lukket hun pianoet opp og lot fingrene løpe henover tangentene. Rent uvilkarlig ble det morens yndlingsang hun begynte å spille:

«Så ta da mine hender og før meg frem — —»

Plutselig styrtet tårene frem, voldsomt og ubehersket. Det var så lenge siden hun hadde gitt etter for sorgen over foreldrene. Alt hadde vært så uvirkelig siden begravelsen. Salget av møblene,

flytningen fra den leiligheten hvor hun hadde bodd så lenge hun kunne huske, oppholdet hos onkelen, det nye arbeid, lesingen om kveldene, — alt sammen hadde hjulpet til å skyve følelsene i bakgrunnen.

Hun hadde av og til spurt seg selv om hun var blitt til en saltstøtte, en isklump, — om den første voldsomme sorgen hadde ødelagt alt følelsesliv, siden hun dag etter dag kunne gå så rolig og kald blant disse fremmede mennesker og aldri felle en tåre.

«Jeg er alene,» hikstet hun. «Å, mor, mor, hvor er dere? Ser dere ikke at jeg er alene i denne harde verden? Det er så fryktelig alt sammen — — Jeg vil helst dø, jeg også — — —»

Hun hadde ikke grått slik siden den gang hun kom inn i kapellet og så de to blomsterdekte kistene der oppe. Da var hun rent fra seg av sorg og fortvilelse. Onkelen hadde holdt henne tett inn til seg og hadde bedt henne for Guds skyld ta seg sammen.

«Kari — husk at det er mange tusen andre som også mister far og mor.»

Som om det var noen trøst!

Det var orgelet og salmesangen som hadde stanset gråten den gangen.

Og så begynte presten å tale. Han sto ikke der og preket høytidelig og salvelsesfullt. Han snakket til henne, bare til henne, og sa at han forsto hvor

forferdelig tungt det var å miste det dyrebareste en eide. Vi har lov å sørge, sa han, dypt og sterkt. Men nå skal vi forsøke å få øye på en liten lysning midt i dette mørket. Det *er* nemlig en lysning. I det samme hendte det et mirakel. En solstråle skinte gjennom vinduet inn på presten. De snakket om den solstrålen etterpå både onkel og tante og de andre. Hun husket ikke så tydelig hva presten videre hadde sagt om den lysningen han tenkte på. Det var visst noe vakkert om en himmelsk far som aldri ville forlate henne — «Enhver Gud setter ene, han selv er mere nær —» Hun ble i hvert fall roligere og kjente at onkel Hans trakk armen vekk.

Da de kom ut av kapellet, skinte solen fremdeles, og presten som holdt henne under armen, sa at hun måtte ta det som et tegn på at Vårherre ville hjelpe henne gjennom livet.

Og nå satt hun her og tutet i en fremmed stol i et fremmed hjem, hvor fruene var lunefull og dum, uten en eneste interesse utenom det å ha det fint og blåst og lage gode desserter og salater til grossererene. Han var bestandig hyggelig og høflig, og bare vennlig og faderlig. Han var meget eldre enn fruene, men de var da visst lykkelige på et vis. Hun var ualminnelig pen og kledde seg med smak, og kunne le og bråke når det var gjester. — Det var sant som han hadde sagt — det var ikke noe å bry seg om at hun imellom var så ubehersket.

Det ringte i telefonen. Hun nølte før hun gikk

ut i entréen. Hun kunne da ikke snakke med den grøtete stemmen. Det var tante Klara.

«Jeg ville bare si at du behøver ikke komme før tre, for onkel og jeg skal på visitt til en kollega som er femti år i dag, så vi spiser litt senere.»

«Tenk, jeg tror helst jeg ikke kommer,» skyndte hun seg å svare. «Jeg er ikke riktig bra. Jeg håper du unnskylder — ja, du hører det visst på stemmen også. — Neida, det sitter bare i nesen og hodet. Ja takk, det går nok over.»

«Hun klarte ikke å skjule hvor lettet hun ble over at de slapp å ha meg,» tenkte Kari da hun la seg på det fine divanteppet inne i stuen.

«Jeg hylar fordi jeg er alene og likevel skyver jeg den nærmeste slekten fra meg — —»

Litt etter ringte det igjen. Hun lot det ringe helt til hun hadde fått nesen i orden og harket bort slimet fra halsen. Da var det også i siste liten.

«Er det tillatt å få snakke med frøken Brun?»

Det var Arne.

«De mener Kari?»

Hun apet etter fru Brager og fikk ham til å gå på limpinnen.

«Nei,» hugg han hvast i. «Jeg mener frøken Brun, som er Deres hushjelp!»

Da lo Kari, høyt og lenge, med oppsvulmet ansikt og rødkantete øyne.

Etterpå angret hun at hun hadde sagt hun var alene hjemme. Det var vel en eller annen nabo

som i morgen ville rapportere at hun tok imot herrebesøk. Hun dyppet ansiktet i kaldt vann og pudret seg omhyggelig. Men det var uråd å skjule at det hadde vært nedbør, som Arne bemerket straks han kom inn gjennom døren.

«Isj, ja. Her ble plutselig så rart og tomt. Og så var jeg dum nok til å spille en av mors sanger.»

«Javisst, ja,» nikket Arne forståelsesfull. «Musikk er det verste jeg vet når jeg har det sånn. Det er akkurat som noen klemmer meg om hjerterota.»

«Hm — jasså. Har virkelig du tutet noen gang? Siden du ble voksen, mener jeg.»

«Spør om jeg har!» Han lo litt forlegen. «Jo, ser du, — fetteren min døde i fjor. Ja, du husker vel den tragedien? Det var fært, gett. Vi var sammen lørdag kveld, og søndag formiddag kullseilte han. Eneste sønn, veldig grei gutt. Vi hadde vært sammen så lenge jeg kan huske, like gamle også. Nei, det var fært, ser du, Kari. Det var like før vi skulle opp i det skriftlige. Det er rart en kan komme over sånt.» — Et langt, sårt sukk fikk ham til å huske hvem han snakket til. — «Men det var det jeg ville si — da klarte jeg ikke å høre musikk i radio. Enten gikk jeg ut eller stengte av. — Er det ikke radio her?»

«Den er ovenpå. De tar den ofte opp når de går og legger seg. Ligger på sengen og leser mens den lirer i vei til langt ut på natten.»

«Ja ja, hvorfor ikke?» Så lo han plutselig: «Men

da leser de sikkert ikke psykologi eller logikk! For da må en sannelig tenke nokså skarpt og intenst.»

«Nå, så du endelig har oppdaget det.» Kari rettet seg opp i stolen og fikk et våkent glimt i øynene.

«Fortell, Arne! Du har hørt flere forelesninger siden vi sist snakket sammen. Fortell da!»

«Det er jomen snodig du, Kari,» sa han og knep øynene mysende sammen mens han så på henne med en ettertenksom mine. «Her går du og vasker opp og pusser sko og boner gulver og får grov kjeft, og likevel gider du å bry deg med noe som du ikke — — Nei, søren — nå kom jeg på noe — — Tenker du på å studere likevel?»

Kari lo ham like opp i ansiktet.

«Kan du låne meg noen tusen kanskje? Jeg måtte vel ha åtte minst før jeg ble ferdig. Eller kanskje jeg klarte meg med fire hvis jeg henger i som du, Arne!»

«Jeg vet du syns jeg er doven,» sa han med et skuldertrekk. «Men hvorfor skal jeg slite meg fordervet på noe som ikke interesserer meg det aller ringeste? Kom og snakk tysk! Eller forsøk om du kan sette meg fast i geografi eller historie. Der tenker jeg du må gi deg, frøken!»

«Altså blir det tysk og historie som bifag da? Og norsk som hovedfag?»

«Har tenkt på noe slikt, ja. Jeg tar iallfall tysk først. Der er jeg nokså sikker nå, skjønner du. Det er kjempefint å ha vært i Tyskland først.

Jeg begynte å tenke på tysk til slutt. Men fatteren tror ikke det blir noe studium i det hele tatt. Han vil først se om jeg klarer å få aller dårligst 2 i denne hersens filosofien. Får jeg tre eller fire, betyr det at jeg er uskikket til å studere i det hele tatt, sier han. Da skal jeg inn i handelsgymnasiet, da er jeg ikke verd mer. Og ikke nok med det. Nå har han satt seg i hodet at jeg skal opp i høst. Har du hørt sånt noe tøys? Det er det samme som å sprengte seg.»

Kari spratt opp av stolen som en rakett og stilte seg foran den forbausede gutten med hendene knyttet og et energisk uttrykk i de mørkeblå øynene.

«Arne! Du *skal* ha 2, og du skal gå opp i dette semestret! Hører du det? Bli med inn på rommet mitt!»

Han så seg nysgjerrig om der inne.

«Jaså, så dette er pikeværelset. Det er jo veldig hyggelig. Divan med ordentlig teppe og pene puter og kurvstol og løper på gulvet. Flott altså. Og så er her ikke sånn mystisk odør, som det er hjemme hos oss. Mor lufte når pika er fri. Men det hjelper visst ikke stort.»

«Nei, det sitter i klærne,» sa Kari. «Men hvis pikene fikk lov å bade så ofte som husets egne folk, og hvis de slapp å ha matlukten rett inn fra kjøkenet, da — —»

«Bokhulle da, gett!» brøt Arne henne av. «Neimen —» Han dro frem et tysk-norsk leksikon først,

så en tysk litteraturhistorie. «Leser du i den, eller står de der bare som reminisenser fra fortiden?»

«Nettopp nå leser jeg mest i den der,» sa Kari med et muntert smil, og pekte på en bok med varebind av brunt innpakkingspapir.

«Hva er det for en tjukk røverroman?»

Kari rakte ham boken.

«Se selv! Veldig spennende, jeg har bare noen få kapitler igjen.»

Arne satte seg pladask ned på divanen og mumlet: «Psy-ko-lo-gi! Er det din? Har du kjøpt den?»

Kari nikket. Øynene strålte, og hele ansiktet blusset av glede over den vending samtalen hadde tatt. «Jeg kjøpte alle de bøkene dere behøver, av en pike som tok filosofi i fjor. Jeg har lest litt hist og her i sommer og synes det er gresselig moro, især Psykologien. Vi tar den med inn i salongen, så skal jeg lese høyt for deg. Og så snakker vi om det etterpå — hva?»

«Nå skjønner jeg — ja, nå skjønner jeg,» var alt han fikk frem. «Du går opp, du også!»

«Jeg tenker på det, ja. Jeg har vært på to forelesninger; men jeg så ikke deg der noen av gangene, dovenpels.»

«Har du fri på den tiden da?»

«Nei, men en formiddag skulle jeg noen ærend i byen for fruen, og så spurte jeg om jeg kunne gå til friserdamen med det samme, og det fikk jeg lov til. Det tar vel en time, vet du. Så bandt jeg et

tørkle om håret da jeg kom hjem, og lot som om jeg skulle spare på krøllene — som ikke var der. Uærlighet, naturligvis. Jeg vet det. Men hun hadde ledd meg ut, hadde jeg sagt hvor jeg skulle hen. Ikke for det — jeg forsømte ingenting. Og jeg var så fryktelig spent på hvordan det var på et sånt auditorium, stemningen og alt sammen. Men det var ganske hverdagslig i grunnen.»

«Æsj,» sa Arne. «Der er så gørr at. Det var hyggeligere i gymnasiet.»

«Åja, på en måte. Men der var likevel noe visst noe — en duft av videnskap — og gammelt støv. Og så bevisstheten om at jeg var der ulovlig da. — Det var første gang. Neste gang var fruene i formiddagsselskap, og vi hadde bare oppvarmet til middag. Da bilte jeg ned og tok trikken tilbake. Nå vet jeg iallfall hvordan det går for seg, og nå leser jeg hver eneste kveld, og rett som det er om formiddagen stikker jeg inn og kiker etter når det er noe jeg spekulerer på.»

«Men les nå da, Kari!» ropte Arne ivrig og puffet henne ublidt ned i en av de makelige stolene med løse fjærputer.

«Nei, her er altfor bløtt, jeg må sitte hardt, skal jeg få fatt i det. Ta heller inn en av spisestuestolene, så kan du slange deg der først, så bytter vi plass når du skal lese. Skal vi ta den Weberske lov? Det kapitlet syns jeg er litt inviklet.»

«Jeg syns alt er vrient, jeg,» sa Arne med et

tungt, pesende stønn. «Jeg har lyst til å vri om hue på dem som har funnet på det tøyset at vi er pokka nødt til å kaste bort tida på det sofistiske sammensuriet.»

«Silentium,» brøt Kari av. «Arne Hegre må innta en litt mindre nonchalant stilling. Dra til deg beina, gutt!»

«Jeg skal si du bor fint. Jeg ville også trives i Oslo om jeg hadde et sånt hjem.»

De stod utenfor Bragers nette, lille villa i en av sideveiene ved Smestadtrikken i det herligste og mest flatterende måneskinn som kunne presteres i slutten av september.

Oppover den hvitmalte veggen klatret villvinen, som nettopp var på det aller vakreste, blodrød med fine sjatteringer. Rosene i det runde bedet under det brede vinduet i salongen blusset i høstlig prakt og sendte en berusende duft mot de to som var stanset ved hagegrinden.

«Ja, her er ganske pent,» sa Kari med et distré smil. «Og enda vakrere er her i solskinn. Jeg blir nok boende her foreløpig.»

«Skulle bare mangle,» smilte hennes kavalier. «Ja, det vil si hvis du ikke gifter deg da?»

«Gifter meg?» Kari smalt i en lystig latter. «Å, jeg har en masse jeg skal ha gjort før den tid, så det blir minst tusen år til.»

«Hva er din spesielle hobby da?»

«Spør heller i flertall,» sa hun. «Jeg har så mange så! Den nyeste er altså det hyggelige koret jeg er

dumpet opp i, takket være Arne Hegre. Jeg ante ikke at jeg eide stemme før jeg hadde sunget et par skalaer der nede på kommando. — De har antagelig mezzosopran, sa dirigenten, og så ekserserte han med stemmen min en lang stund for å plasere den der den hørte hjemme. Nå synger jeg altså annen sopran, men jeg håper jeg kan strekke meg oppover til første, for der ligger jo den egentlige melodien, og det er den vi går og nynner for oss selv.»

«Hva sier du da om meg som synger bass? Det må da være mer u-egentlig! Og enda er jeg vel fornøyd med å grynte der nede i dypet.»

«Puh, dere dominerer nå likevel,» mente Kari. «Dere basser er den solide grunnen som vi andre bygger på. Hør bare hvor tynt og spinkelt det låter når vi damer øver alene. Det må mannsstemmer til, skal det bli full harmoni.»

«Helt enig,» istemte den unge mann ivrig. «Mann og kvinne, han og hun — to må det være om livet skal lykkes.»

«Åja,» sa Kari lett. «Jeg tenkte nå spesielt på sangens harmoni da. — Men gid, vi snakker visst for høyt. Jeg syntes jeg så noen bak gardinet i annen etasje. Der ligger nemlig herren og fru!»

«Hvor er så ditt værelse?»

«I første etasje naturligvis.»

«Hm — ja så. Jeg syns det var rimeligere at alle soverom lå ovenpå. Men det må jo være greiere og mer usjenert å ligge nede. Da forstyrrer du ikke

herskapet når du kommer fra nachspiel for eksempel. Apropos — du blir med neste onsdag?»

«Jeg håper da det. — Det er jo fridagen min. Hvis vi ikke skal ha fremmede, har jeg lyst til å se hvordan det går for seg.»

«Jeg tillater meg herved i all ærbødighet å søke om å få den utsøkte fornøyelse å følge frøkenen hjem etterpå!»

«Gid, det er da så lenge til,» lo Kari. «Men takk for følge i kveld iallfall. Det var en herlig tur. God natt da!»

Eivind Holth ble stående ved grinden og se seg om. Nettopp slik måtte hun bo, ja, dette merkelige pikebarnet som hadde fanget hans interesse sterkere enn noen av de andre i koret. Kjølig, men likevel med et varmt, ofte flammende glimt i øynene. Reservert, men aldri kjedelig. Nå hadde han hatt en lang, hyggelig spasertur med henne uten noen slags invitt til den sedvanlige flørt, som de fleste unge piker tok som en selvfølge når et par kom på tomannshånd etter sangprøvene. Det var nettopp denne tre-skritt-fra-livet-minen som straks hadde fengslet ham. Likevel var hun så søt og ubevisst — kvinnelig het det visst i de gode, gamle dager. Hun ble lett rød, hadde han lagt merke til i kveld.

«Det er en av dere annen-sopraner som synger urent!» brølte dirigenten. «Jeg får prøve alle etter tur.»

Da var det hun rødmet langt nedover halsen

som en skolepike når hun blir knepet i fusk. De blå øynene fyltes av redsel. — Men straks etter slo Høck ned på synderen, Bibbi Rettum. De sang Tytebæret oppå tuva. Det var pussig å se denne Kari Brun hvordan hun plutselig ble seg selv igjen. Hele ansiktet lyste som en sol. Hvis hun fikk litt friskere farge, og hele skikkelsen ble fastere og fylligere, ville hun bli en riktig pen dame. Og da ville vel selvtiliten også komme. Men så var det håret da. Det stakk av mot alle de andres ville bobbing og hurrahei krus. Karis var tjukt og glatt og sjinglet i nakken som på en middelskolepike i første klasse. Men vakkert var det likevel. Merkelig at hun ikke gjorde mer ut av det. Det ville bli praktfullt med rolige bølger som var strøket vekk fra pannen, og et diskret brus i nakken. Men det kom nok senere. «Søt er du iallfall, vesle jente,» mumlet stud. philol. Eivind Holth — nettopp fylt 25 år — og slengte en lang fingerkyss mot villaen før han gikk oppover mot trikken.

— — —

«Ti nå stille om det der da, Nanni. Klokken er knapt halv tolv. Vi var jo våkne. Ingen av oss ville blitt vekket av den passieren, det vet du godt. Sier du et eneste ord til jenta, er du dum. Hun må da få lov å være sammen med det annet kjønn, vet jeg! Husker du hvordan du selv var i den alderen? Hø, hø, hø!»

«Jeg sier bare at hun ikke skal bli stående her

utenfor og le og snakke høyt, så hele nabolaget hører det!» raste fru Nanni. «De må oppdrages, sånne jentunger!»

«Du holder kjeft, sier jeg! Nå har vi det så fredelig og koselig med dette pikebarnet som vi aldri har hatt det i de åtte år vi har vært gift. Ikke knuser hun og ikke stjeler hun. — Og du sier jo selv at hun spiser som en fuglunge. Og så den minimale lønnen da. Hun skal forresten ha femti fra neste måned. Punktum. God natt!» —

Grosserer Brager lot som han snorket, mens fruen fortsatte å protestere og resonnerer og kritisere.

«Er det lakener på sengen i gjesteværelset? Ja, for da legger jeg meg der, så vidt du vet det.»

Det hjalp øyeblikkelig.

«Jeg vil snakke med deg om lønnen i morgen, Harald,» sa hun spakt. «Det går ikke an å skjemme dem bort, skjønner du. Jeg kunne fått henne for tredve, men jeg var så flott at jeg sa før, fordi — ja, fordi hun var sortkledd, og så så — ja, fordringsløs ut. Hun gjorde det den dagen. Og festekontoret sa at tredve var nok for lærlinger. Og er det noe jeg kan, så er det å lage god mat og holde et hus i orden.»

Da hun var kommet så langt, stanset hun.

Den snorkingen var ikke påtatt! Nåja, hun skulle nok få sin vilje — — —

Ved frokosten neste morgen sa hun med sin blideste stemme:

«Jeg skal ikke nevne en stavelse om det snakket i natt hvis du lover at det skal bli med de førti kronene, Harald!»

«La gå da,» sukket mannen og lot som han hadde tapt. Det var lett å omgå det løftet. Han kunne bare i all stillhet stikke en tier til pika hver måned som en liten drinks. Hun var verd det og mer til.

«Du liker deg visst i koret, Kari?»

«Du sier det så morskt,» smilte hun. «Det er jo du som har fått meg med.»

«Jo da, jo da. Men da kunne du vel vente på meg til jeg får fatt i frakken. Du er vekk som ei sviske før jeg får snudd meg.»

«Jeg har lang vei, vet du, og jeg går alltid hjem — både for å få en tur og for å spare.»

«Å — — si den tredje grunnen også da,» sa Arne med et sursøtt, ironisk smil.

«Jeg har ikke flere!»

«Å, jo da. Jeg skal hjelpe deg. Du liker å spasere med den smukkassen Holth.»

«Ja—a. Han er hyggelig. Han har reist meget. Han forteller så morsomt.»

«Ja visst, ja. Det vil si at han smører tjukt på kort og godt. Det er sånt dere kvinnfolk liker. Dere spør ikke om det er ekte, om det er opplevd. Bare det er fargelagt og strålende, da er det så interessant så!»

«Det stemmer det, du,» sa Kari og nikket smilende. Tørre, kjedelige oppramsinger er da ikke noe å høre på. Akkurat som jeg liker friske

farger på malerier og ikke de dystre gammel-
dagse.»

«Ja visst, ja — —»

De gikk noen meter oppover Slottsbakken i dyp
taushet.

Så sa Arne iskaldt: «Du behøver vel ikke lese
en stavelse mer nå? Han legger vel ut om det også
Holth? Han fikk blank 1 i filosofi. Han kan den
kunsten å bruke masse ord.»

«Han aner da ikke at jeg skal opp, er du skjør
du, Arne. Det er ikke en levende sjel som vet det
— — uten du.»

«Jaså nå, jaså,» kom det i en overrasket, nesten
hjertelig tone. «Har du flere hemmeligheter for'n?
Vet han at du har huspost?»

«Hør her, Arne —» Kari var stanset og tok et
fast grep i Arnes jakkekrave for å tvinge ham til
å se henne inn i øynene — «Nå kan du gå til venstre
så drar jeg til høyre. Du bor jo et sted bak slottet
fremdeles.»

«Jeg bor i Colbjørnsens gate, hvis du ikke husker
det. Telefon nummer 44 080, men ring aldri etter
14, for da har du det travelt med middagen.»

De var nådd opp til toppen av bakken, og Kari
oppdaget nå at flere kormennesker var for opp-
gående, deriblant Eivind Holth.

«Nei, følg meg heller et stykke likevel, Arne,»
sa hun fort. «Vi stikker opp Uranienborgveien. Jeg
er ikke opplagt til å ha følge med noen av de andre.

Og det høres som du enda har en hel bøtte med bebreidelser å dynke meg med nettopp nå.»

«Kom an da!» ropte Arne og langet ut. «Jeg er opplagt til å følge deg helt til Majorstua. Så spanderer jeg trikken på deg resten. Men jeg kan dessverre ikke konkurrere med den filmstjerna i veltalenhet.»

«Gid, nei, det venter jeg da heller ikke,» lo Kari ertende. «Det ville virke komisk om du begynte å ape etter Holth. Jeg liker deg best som du er jeg, — guttete og liketil og uten noen slags skapaktigheter.»

«Tusen takk! Ja, det var det jeg tenkte,» sa han støtt. «Du syns ikke jeg er voksen. Du har kjent meg altfor lenge. Jeg er naturligvis ikke spennende nok.»

«Vi er akkurat like — — unge,» sa Kari med et avvæpnende smil. «Jeg er visst en halv måned eldre forresten. Det er ikke noe å gjøre ved det. Men hold opp med den furtne minen, er du snill. Du vil vel ikke at jeg skal oppføre meg som vi var forlovet? Det er da ingen av oss som tenker på sånt tøys. Vi kan da fortsette å være venner om jeg lar en av de andre guttene følge meg hjem av og til?»

Arne svarte ikke. Han gikk og brygget på et svar som skulle overbevise henne om at han var mer voksen enn hun lot til å mene.

«Jeg vil ha sagt deg noe, Kari,» kom det ende-

lig. «Det er ikke noe spørsmål, skjønner du. Jeg venter ikke svar på stående fot.» Han pustet noen ganger dypt før han fortsatte. «Jeg liker deg best av alle de pikene jeg kjenner. Og da er det vel ikke noe å si på at jeg blir gretten når jeg ser åssen den fyren går og smisker for deg? Jeg har øyne i hausen, og jeg vet at jeg er lite å se på. Ikke er jeg begavet, og ikke har jeg dametekke heller. Så det er ikke å vente at du skulle like meg bedre enn andre. — — Jeg er ikke sånn idiot — —»

Han hadde snakket i ett kjøp, og stanset brått.

Kari skottet på ham fra siden. — Sannelig gikk han ikke der og var beveget — dompapen, bet seg i leppene og blunket hardt mens han forsøkte å komme seg ovenpå.

«Hør nå her, Arne,» sa hun blidt og stakk armen i hans. «Jeg har aldri hatt noen bror. Det er vel derfor vi har hatt det sånn opp gjennom årene at vi har vært nesten som søsken helt fra vi gikk i første middel. Jeg har bestandig likt deg, jeg. Du var så snill og grei og hyggelig og hjelpsom. Og så var du alltid så ren og ordentlig.»

«Det er neimen ikke noe å skryte av,» blåste han.

«Jo, det er det. Pikene liker ikke sånne gutter som har fettete, uvasket hår og kviser på halsen og skitne snipper og flekker nedover trøyen. Det var nok av dem i gymnasiet. Og så neglene da, Arne! — Husker du Kalle K, som vi kalte ham? Han

gikk med hoff sorg støtt. Men så var han begavet da, vet du!» Hun lo trillende. «Han skrev vers, og han malte, — og blåste i alt som het lekser. Det var altfor prosiask for den unge kunstneren.»

«Du fikk visst vers fra ham du også?»

Over Arnes ansikt lå allerede et fornøyd smil.

«Jo da,» lo Kari. «Jeg husker ett. Det begynte sånn: «Ditt smil om Mona Lisas minner. Du alle våres hjerter vinner, for du er blyg, som rosen yndig. Men nåde oss når du blir myndig!» — De lo begge to. — «En nokså tvilsom hyllest, ikke sant? Jeg skjuler altså en furie bak masken. Om et halvt år springer den frem, Arne! Nåde deg da!»

«Tøys, — det var bare for å få et skikkelig rim. Myndig — det betyr vel heller at du av og til setter opp den ovenfra-ned-minen. Jeg er sikker på at det er den som irriterer fru Brager. Men — det er fordi du kan beherske deg så forbanna godt. Du kommer visst aldri ut av balanse du, Kari.»

«Far var også slik,» sa hun stille. «Jeg er arvelig belastet. — Mor var mer eksplosiv og livlig. Derfor passet de så velsignet godt sammen.»

«Ja, ja, ja, sann,» sa Arne muntert for å jage Karis forstemthet vekk. «Nå vet du altså for et fe jeg er. Jeg venter ikke at en opphøyet Mona Lisa skal ta hensyn til en guttunges følelser. Men for det årelange søskenforholds skyld kunne du vel sånn dann og vann huske at vi skal samme veien?»

«Hvilket jeg altså i denne time beviser at jeg gjør — hm?»

Kari lo igjen og gav ham en dult i armen.

«Hvis du snakker mer om dette, Arne,» sa hun litt etter og var dypt alvorlig igjen, «da ødelegger du den hyggen jeg har i koret. Og den betyr mer for meg enn du aner. Jeg har ikke et hjem som du. Jeg må stjele meg til å klunke på pianoet, og jeg har ikke råd til å gå på konserter eller i teatret. Om kvelden hører jeg radioen som en fjern dur, hvis den ikke er tatt ovenpå da. Hos onkel føler jeg meg aldri velkommen, de har det alltid så travelt, eller det er venner og venninner av barna som sitter der og ser på meg med en mine som tydelig sier: «Skal du ikke gå snart? Skjønner du ikke at du ødelegger stemningen for oss — du med ditt tragiske fjes?» Det er denne sørgedrakten de syns de må ta hensyn til, stakkars mennesker. Det er jo taktløst av meg å minne om hvor fort det kan være gjort å — — Du aner ikke hvor fryktelig det er noen ganger!» hulket hun plutselig. «Snakk om noe morsomt, Arne! Det er idiotisk å rippe opp i dette når vi går ute og snakker,» kom det roligere. — «Du er forresten den eneste som forstår det, og derfor — —»

Arne var ikke sen om å legge armen om henne.

«Bare snakk ut du, Kari. Men det blir ikke bedre om du gråter, vet du.»

«Å nei,» snufset hun. «Jeg vet det også godt.

Jeg skjenner på meg selv etterpå. — Nei, ikke gjør det — det kan komme noen og misforstå —»

Han slapp henne øyeblikkelig. Men der lå en stolt, triumferende mine om munnen hans da de skrådde over til Majorstuhuset for å nå trikken.

Da hun nede på perrongen rakte ham hånden med takk for følge, sa hun med et lyst smil: «Tenk, nå har vi virkelig for en gangs skyld glemt at vi skal opp i filosofi om fjorten dager!»

Arne trakk likegyldig på skulderen.

«Det var viktigere det jeg hadde på hjertet i kveld — selv om resultatet ble temmelig magert, nærmest non!»

«Trøst deg med det at det går an å gå opp igjen, Arne,» sa Kari med sitt rolige Mona Lisa-smil. «Om noen år får du kanskje ren laud!»

Da klemtet trikken, og Arne gikk hjemover i lyse, optimistiske funderinger over hvilken betydning hennes siste bemerkning ville få for fremtiden. — —

Hun hadde lenge gått og spekulert på hva hun burde finne på for å få fri de timene hun skulle opp i filosofi. Til slutt bestemte hun seg til å si det like ut.

Hun gruet for fru Bragers forbausede, spydige smil — for alle spørsmålene og de ironiske bemerkninger. Men innerst inne var hun mest redd for oppsigelse: «Den slags piker passer ikke i mitt hus!»

Nå var hun kommet så godt inn i alle husets detaljer og brydde seg egentlig svært lite om fruens variable humør og mange irritable nålestikk. Maten var god og rikelig, fritiden også, og arbeidet var akkurat nok til å holde henne i god form uten at hun følte seg stuptrett når kvelden kom. Men det fineste var at det aldri var noe kveldsmåltid med påfølgende oppvask. Etter den sene middagen var det en kopp kaffe, og dermed basta.

Fru Brager hadde engang betrodd henne at hun var minket flere kilo etterat de for et halvt år siden sluttet med skårne smørbrød og te klokken åtte. Og Brager følte seg mye bedre når han ikke spiste

noe etter klokken seks. «Men derfor kan De jo ta Dem noe mat, naturligvis. De behøver så visst ingen slankekur.»

Det var nok ikke ment som noen kompliment, og Kari oppfattet straks den lille snerten av forakt for den skranglete figuren. Men never mind, tenkte hun — som så ofte ellers. Det er jo sant, jeg legger ikke på meg. Jeg flyr vel for mye opp og ned i trappene. Men frisk er jeg likevel, og det er da hovedsaken.

Fru Brager holdt gymnastiske øvelser etter radioen hver søndag morgen, og syntes det hjalp så strålende, hørte Kari henne si til Brager en søndag morgen ved frokostbordet.

«Absolutt,» smilte Brager. «Og så det at du spaserer til byen om formiddagen ikke å glemme! Hvis du kunne bestemme deg for å gå hjem også, ville du snart se like ung ut som Kari!» sa han og sendte henne et muntert sideblikk.

Det ansiktet hun da satte opp! Og den sure, fornærmede tonen hun svarte i: «Tenk, jeg tror jeg ville betakke meg for å ha den anstrengelsen hvis jeg risikerte å bli bare skinn og bein! Forresten trækker jeg så lenge i byen før jeg tar Undergrunnen at jeg får mer enn nok av mosjon.»

«Å ja da, vennen min,» lo Brager formildende. «Jeg bare spøkte. Jeg vil helst ha deg rund og lubben, jeg, ser du!»

I det samme forsvant Kari ut i kjøkkenet og gikk glipp av replikkvekslingen etterpå. Hun hadde en anelse om at det der om rund og lubben måtte han bøte for på en eller annen måte.

Nei, det var slett ikke så ille å være hushjelp som hun hadde innbilt seg, selv om lønnen som altmulig-pike var minimal. Hun ville heller ha liten lønn og lang fritid til å lese enn slite til langt utover kvelden for like etter å stupe i seng.

Jo nærmere dagen kom, jo mer gruet hun for å be seg fri. Hun utmalte seg alle uhyrlighetene som ville følge etter — —

Har De tenkt å fortsette med å studere, da er det likeså godt De slutter straks, for det må vel følge mange fridager heretter. De kan ikke legge megen interesse i husarbeidet når De går med slike planer i hodet. Hva har jeg da igjen for alt strevet med å lære Dem opp?

Hun hørte det så tydelig som det var sagt og opplevd.

Nei, hun fikk slå en skrøne enda en gang — — tannlege, friserdame, sydame, kjøp av sko. Men ingen av delene strakk til.

Det var bare fire dager igjen til eksamensdagen da det en morgen ringte i telefonen. Rikstelefon fra Trondheim til fru Brager! Det var fruens mor som plutselig var blitt syk. Fru Brager måtte reise over over hals og hode, ringte bare til mannen sin og sa farvel. Resten fikk Kari klare.

«De må lese i kokeboken,» sa hun mens hun med febrilske hender tok på seg yttertøyet. «Men jeg tenker nok min mann av og til spiser middag i byen.»

«Blir De lenge?» spurte Kari med hjertet oppe i halsen.

«Gid ja, det gjør jeg nok. Mamma er jo alene, stakkar. Uff, nei, jeg tør ikke tenke på hva der kan hende. Men går det bra, må jeg også bli — — til hun er frisk igjen — sikkert et par uker iallfall.»

Kari skammet seg senere over at hun ikke hadde sagt et eneste medfølende ord. Det var bare én tanke som fylte henne: «Nå slipper jeg å skrøne!» Nå slipper jeg å be fruene om å få fri! — — —

Kvelden før eksamensdagen spurte hun Brager om det var noe i veien for at hun neste formiddag gikk noen ærend i byen. Og om det gikk an å sette den ferdige maten i stekeovnen — for det kunne hende at hun ikke rakk hjem til 6.

«Bevare meg vel,» lo han. «Bare gå når De vil De, pika mi. Det er jo Dem som rår for alt nå.»

«De kan da skjønne jeg ikke vil risikere at De ringer hjem og gir beskjed om noe,» sa Kari med et anstrengt smil. «For eksempel at De ikke kom til middag, eller hadde noen med Dem.»

«Donnerwetter,» ropte han og knipset med fingeren. «Der minnet De meg om noe. Det er den 26de i morgen. Da har jeg en konferanse med en

svensk forretningsmann. Jeg må selvfølgelig invitere ham ut til middag!»

Karis hjerte holdt nesten opp å slå.

«Her — — hjemme altså?» stammet hun frem rød og forskrekket.

«Nei da, nei da,» lo han og klappet henne beroligende på skulderen. «Nå ble De redd, stakkars liten! — Å nei da, det er mye greiere å gjøre av den slags på en restaurant. Altså ikke hjemme til middag i morgen! — Og se her — De skal ikke ha det bryderiet å lage noe til Dem selv heller. Slå Dem løs for en gangs skyld og ta Dem en bedre middag på — skal vi si Grand eller Speilen?»

«Neimen — — tusen takk! Tusen takk!» ropte hun om igjen etter ham ut gjennom entrédøren, mens hun sto igjen med en tikrone i hånden.

«Gud, jeg takker deg, jeg takker deg,» sa hun høyt og inderlig da hun var alene. «Ikke for tieren bare, men fordi jeg er fri — fri!»

Hun hadde mest lyst til å ringe til Arne og fortelle det vidunderlige som var hendt, men hun behersket seg. Det var likevel morsommere å ha det til gode når alt var overstått. — — Da skulle *hun* spandere. Stakkars Arne, han tjente jo ingenting. Og lommepengene var visst nokså tilfeldige og uvisse — —

Det gikk flere uker før karakterene ble slått opp i Vestibylen. Arne gikk nettopp og slang der inne da den hvite plakaten ble satt fast med tegnestifter. Han hadde stukket innom de siste fire-fem dagene, utvendig med en likeglad mine, innvendig på bristepunktet av spenning — selv om Kari hadde lest kladden og forsikret at han sto i hvert fall til en sikker 3-er. Men han stolte ikke på en utenforståendes dom når det gjaldt skriftlige eksamensarbeider. Han glemte aldri den bitre skuffelsen da han fikk «Nogen» i norsk stil etterat lektor Pålsen hadde satt begge stilene til henimot «Meget». — «Med en sensor i ekstra godt humør, som har fått sin yndlingsrett til middag, kan du slumpe til å få «Meget» også,» var det siste han hørte fra den kanten.

Han var våt i pannen og klam på hendene enda det småsnedde ute på den geometriske plassen. Hjertet dunket som han hadde sprunget oppover bakke, da han meget langsomt slentret bortover gulvet — — —

«A — B — Brun, Kari 2. C — D — E — F —
G — H — Hansen — Hegre, Arne 2. —»

Et lite stønn unnslopp ham. De som sto der, så på ham og smilte.

«Hør,» sa Arne hest til en av de nærmeste, «står det 2 eller 3 etter navnet mitt?»

«Er du nærsynt, Hegre? Du ser da ingen krok på den streken vel? Du har fått 2, gett. Gratulerer! — Jeg er glad over 3, jeg.»

«Det må være feil skrevet,» mumlet Arne og tørket svetten av pannen.

«Kontoret er like her borte, du kan jo gå inn og si at de må forandre karakteren,» lo en annen.

Arnes første tanke var å ringe til Kari. Det var så vidt han ikke ble kjørt ned av en bil da han tok springmarsj på skrå over Karl Johan til kiosken. Han hørte at bilen stanset, og at sjåføren slengte noe etter ham, men han sprang fremdeles og fant kiosken ledig.

Han famlet nervøst med katalogen og lette etter Bru istedenfor Bra, men husket til slutt at Kari hadde et annet nummer nå og stilte inn uten å huske på ti-øren. Så var det å begynne om igjen.

Endelig var det i orden.

«Ja, det er meg — Arne, ja.» Han pustet ut noen ganger før han fortsatte. «Vi har begge fått 2, Kari! — Jeg kommer til å fortsette — — hører du? — Er du der? — Jeg syns det er så flaut å si det altså, men faktum er at vi står likt.»

«Å, men det er da fint, Arne,» sa Kari og hørtes

veldig fornøyd. «Jeg håpet på 2 for deg, men jeg ville ikke si noe for at du ikke skulle bli skuffet.»

«Det er deg alene jeg har å takke for at jeg i det hele tatt gikk opp og klarte det så fint,» sa han. «Og så var vi attpå svineheldige, vet du — takket være alle spaserturene!»

Kari sa noe om at han bestandig hadde vært flink til å skrive, og denne gangen gjaldt det jo et emne som hadde interessert ham vel så meget som henne, og som han til og med var slumpet til å lese på tysk. —

«Fordi du satte et rødt kryss på notene nedenfor og jeg simpelt hen ble kommandert av deg til å kjøpe den tyske boken av Ebbinghaus, ja! Å nei, du får nok ta hele æren du, Kari,» svarte han. «Det nytter ikke å protestere, — men det kan vi diskutere videre i kveld. Her står en lang, brummende kø utenfor. Jeg står i en kiosk, ja. — Skal vi møtes ti på syv utenfor Saga — — på den betingelse at jeg betaler. Er du opptatt? Det var da — —»

Han hørte ikke mer. Hun hadde alt lagt røret på.

Slukøret drev han oppover Stortingsgaten for å ta trikken hjem. — —

«Dette må feires, mor,» sa ingeniør Hegre da gutten ganske kort hadde fortalt den samlede familie om resultatet.

«Du er nok ikke så dum som du ser ut til du, lillebror,» ertet den fem år eldre søster Elna, som nettopp var ferdig som tannlege.

«Det er noe forbaska puss alt sammen,» sa Arne med påtatt likegyldighet. «Forresten var jeg svineheldig. Den oppgaven om intelligensmåling hadde jeg tilfeldigvis lest litt mer om på tysk, ellers hadde jeg ikke klart det så fint, naturligvis.»

«Beskjedenhet er en ynglings og så videre,» sisterte søsteren og så med ny interesse på den før så tvilsomme akademiker. «Men det er noe unaturlig over den blaserte minen din!»

«Jaså! Skulle jeg hoppe og danse og rope hipp, hipp — hva?»

«Telefon til deg, Arne!» ropte moren ute i entréen.

Det var Kari som ringte og sa at hvis han ikke hadde bestemt seg for noe annet, var hun likevel ledig.

«Jeg ringte til Holth og sa at det var kommet noe i veien. — Jeg vil så gjerne treffe deg, skjønner du.»

Arne smilte bredt, og det gikk noen — for Kari — ufattelig lange sekunder før hun hørte noe.

«Er du der?»

«Nå er jeg først ordentlig glad,» sa han lavt inn i mikrofonen, men med en sånn dybde og varme i røsten at det sikkert ble tydelig oppfattet i den andre enden av tråden.

Da han noen minutter etter kom inn i stuen og fikk se et brett med glass og en vinkaraffel som moren skjenkte av, var det en forvandlet ung mann som satte seg ved siden av faren i sofaen.

«Merkelig at en sånn tilfeldig telefonoppringing kan omskape et menneske i den grad,» bemerket Elna og blunket til faren. «Det må da ha noe med psykologi å gjøre, ikke sant?»

Arne ble rød helt opp til hårroten, men smilte freidig og ubesværet.

«Der sa du et visdomsord, Elna. Ja, jeg kan like- så godt fortelle det som det er — — Det er Kari Bruns skyld at jeg i det hele tatt gikk opp i høst. Hun har ikke gitt meg levendes fred før jeg leste som en gærning og fløy på hver eneste forelesning. Når vi gikk tur sammen, snakket vi ikke om annet enn det vi hadde lest og hørt siden sist. Hun fikk 2 hun også! — — Jeg foreslår at vi drikker Karis skål først, så tar vi meg etterpå,» sa han og reiste seg.

— — — «Er det den lille, bleke Kari Brun som for mange år siden holdt på å drukne ute på Lar- kollen?» spurte moren da skåler og taler var unna- gjort.

Arne nikket. De brune øynene skinte med for- klaret glans.

— «Og som mistet sine foreldre ved en bilulykke her i sommer?»

Arne nikket igjen, og glansen ble dypere og var- mere.

«Ja, dere har jo vært klassekamerater i mang- foldige år. Jeg husker vel lille Kari. Hun var be- standig så alvorlig og stillferdig.»

«Jeg trodde ikke den vesle tingesten hadde energi for to likevel,» sa Elna leende og lot blikket følge sigaretttrøken oppover mot taket.

«Du får be henne hjem en gang da, Arne,» sa moren vennlig. «Ja, hun skal studere videre hun også naturligvis?»

«Nei!» sa Arne skarpt. «Hun skal nok ikke det. Hun har en post — — ja, nå dåner dere sikkert! Hold dere fast alle mann!» sa han og kastet hodet bakover med et overlegent smil. «Kari er enepike et sted ute på Smestad! — Det er altså en hushjelp som har mast og lirket og truet og lokket meg til å bli ferdig med alt det vrøvlet.» Han så på klokken. — «Hør her — — Er det noen som kan låne meg en tier til — — til jeg får lektorpost? Kari og jeg skal først på konsert i Aulaen, har jeg tenkt, og etterpå ut og spise et sted.»

Tre par ivrige hender ble stukket ned i vesker og lommer. Faren kom først med en tier.

«Se her, gutten min — det er en liten, men vel fortjent påskjønnelse for fliden. Nå er jeg ikke lenger i tvil om at du har evner til å studere.»

«Her er fem fra meg,» sa moren. «Jo da, husk du skal betale for to!»

«Jeg har dessverre bare to kroner å unnvære,» sa Elna, «men det blir da iallfall til program og garderobe og trikk.» — —

«Jeg skulle gi en knapp for å se det pikebarnet igjen,» sa hun da Arne var styrtet av sted. «Det

later iallfall til at hun har ben i nesen, og det har vår lille guttebasse slettes ikke fått for meget av i vuggegave. Men det spørs om lektor Arne Hegre om noen år vil kjennes ved den enepiken?»

«Det behøver da ikke gå så langt,» sa moren nokså uberørt. «Nå for tiden kan de heldigvis være kamerater i årevis uten at det kommer til noen forlovelse.»

«Vi får se, vi får se,» mente Elna. «Men alvorlig talt synes jeg ikke det er nødvendig å be henne hit. Nå kvitter jo Arne for den assistansen i kveld, og dermed kan det være nok, ikke sant, far?»

«Tja. Jeg vet ikke hva jeg skal si. Selv om hun er foreldreløs og må forsørge seg selv, har vi vel ikke egentlig noen plikt på oss til å ta henne under våre beskyttende vinger foreløpig iallfall. Hun har nå vel familie?»

«Selvfølgelig, selvfølgelig!» sa Elna ivrig. Hun hadde fått farge i kinnene ved tanken på det eventuelle slektskapet: Min brors forlovede har pikepost — mor må hjelpe til med utstyr — og ofre tid — krefter — penger. Jeg må spinke og spare så snart jeg får en assistentstilling, for å hjelpe Arne med lommepenger. Far får mer enn nok med bøker og klær og kost og losji til den lange gutten. — Uff, nei, sluttet hun sin tankegang og reiste seg brått. Det må helst bli slutt med det bekjentskapet. Nå er han kommet vel over den leie kneiken, — gjennom den skjærsilden. Heretter går det rent auto-

matisk. Han trenger ingen til å mase lenger. Gutten har språkøre og gode evner, han. «Jeg går meg en liten tur,» sa hun høyt og gjespet av pur nervøsitet for fremtiden.

Et kvarter senere sto hun foran billettluken i Aulatrappen og kjøpte ståplass til konserten, som nettopp var begynt.

«Nå, se der er De jo, Kari. Sannelig går jeg ikke her og venter på Dem og er engstelig, — akkurat som De skulle være min egen datter! Har De hørt på maken?» Brager lo småbrummende og lukket døren igjen etter henne. «Jeg hadde neimen ikke trodd at det ville føles så ensomt likevel,» fortsatte han. «Men i dag er det fire uker siden Nanni reiste.»

Kari måtte mot sin vilje stanse i entréen og høflig høre på ham.

«Det forstår jeg så godt,» sa hun med et åndsfraværende smil og tok et par skritt henimot kjøkkenet.

«De ser så inderlig lur og fornøyd ut,» spøkte han. «De har vel ikke gått bort og forlovet Dem i kveld?»

«Å, nei da, nei da,» lo hun. «Det blir lenge, lenge til det, herr Brager.»

«Det var bra å høre det, pika mi. For vi vil svært gjerne beholde Dem her. — Ja, nå ser jeg at De får et alvorlig glimt i de pene øynene Deres. De tenker vel på Nanni, at hun en og annen gang er litt urimelig. Men det skal De ikke bry Dem

om. Hun savner barn, ser De. Der ligger *den* hunden begravd!»

Kari nikket.

«Ja, det forstår jeg. Det må være et stort savn,» sa hun med en tankefull mine. — «Tenk, jeg tror jeg må fortelle Dem noe likevel,» sa hun impulsivt. «Det har hendt meg noe i dag, som — som — ja, som jeg er så glad for.»

«Var det ikke det jeg så? Kom så har vi en liten hyggelig stund før vi køyer. Det er neimen ikke ofte De er her inne. Sett Dem nå der i den gode stolen og synk riktig langt ned i putene. Og så begynner vi. Røker De? Ikke det? Men jeg får vel lov å ta en sigarett. Altså — —»

Kari hadde satt seg aller ytterst på stolkanten. Hun kunne ikke få seg til å lystre Bragers elskverdige ordre.

«Vil De love meg at De ikke forteller dette til — — til fru Brager?» kom det i en engstelig tone. Hun hadde fullstendig glemt at der var en frue, da det slapp ut av henne.

Brager smakte på det lissom, tok noen lange drag av sigaretten og blåste veldige skyer ut, slo asken omhyggelig av og inhalerte på nytt.

«Hm. Det var verre det, pika mi,» sa han og gjorde seg morsk. «Ektefolk skal ikke ha hemmeligheter for hverandre, vet De?»

«Nei, nei visst — —. Ja, god natt da og unnskyld,» sa Kari stille og reiste seg for å gå.

Da lo han hjertelig.

«Nei da, nei da. Det var bare en spøk. Jeg ville bare se hvordan De reagerte. Selvfølgelig holder jeg tett. — Vet De ikke at jeg har studert jus? Visst har jeg det, ja, selv om jeg bare fikk haud. Jeg blåste den elendige universitetskarakteren en lang marsj og tok i stedet en fin-fin handelsgymnas-eksamen. Og så sa jeg jusen farvel for ever. Men der henger likevel litt igjen, vet De. Og jeg er vant til betroelser!»

Han kremtet og lo igjen.

Kari fikk betenkeligheter. Hun var ikke lenger så sikker på om han ville synes det var noen vits ved den filosofien.

«Altså — —» Han bøyde seg fremover og så spørrende på henne. Det lyse, rødlige håret med skill i midten lå slikket og glatt over den brede, rynkete pannen, og de små lysegrønne, snille og gløgge øynene hadde et spent, interessert glimt.

«Husker De den dagen De gav meg en tier for at jeg skulle spise ute — da De hadde en konferanse med en svensk forretningsmann?»

«Ja vel. Og da?»

«Den ettermiddagen gikk jeg opp i filosofi,» sa Kari og slapp ikke øynene hans et sekund.

«Det — det va'ke dårlig!» ropte han og slo seg på begge lårene.

«I dag ble karakterene slått opp. Jeg fikk 2!»

«To? To? Forsyne meg om jeg klarte det så

bra,» ropte han og reiste seg. «Jeg fikk tre jeg, Kari! Det er noe til pike det, tenker jeg! Nå skal vi ha oss et glass vin og skåle!» Han lo så det runget i hele huset, grep Karis hender og svingte henne rundt. «Det er noe til pike jeg har, det er sikkert, det! Sett frem glass, så stikker jeg ned i kjelleren etter champagne. For dette skal feires, det skal det!» — —

«Ha, ha, ha,» lo han da han kom tilbake. «Gros-serer Brager har en hushjelp som tar 2 i filosofi, og er hverken hoven eller storsnutet, mens grosse-reen, en skrythals av verste slags, måtte gå opp to ganger før han klarte å få tre! — — Har De noen gang trukket opp en slik stormaga, gullfor-gylt pave?»

Kari ristet på hodet. Hun syntes fortroligheten gikk litt for vidt, men nå var det for sent å pro-testere.

«Det er et lite fiff, skjønner De. Se her! Nå har vi'n. Dét smalt fint! Hold glasset frem — — Ser De hvor vakkert det perler? — Nei, De skal ha det breddfullt. Se så. Jeg utbringer Deres skål, lille Kari! De hører hjemme i den nye, vidunder-lige tid, som ikke setter grense mellom — —hysj, var det ikke noen som tok i ytterdøren?»

Begge satte glassene ned etter så vidt å ha nippet til den edle drikk — og lyttet med forskremte øyne. Da hørte de en nøkkel bli stukket inn i entrédøren.

«Nanni!» hvisket Brager og så seg om med et

hjelpeløst blikk. «Hun blir vill! Se å få alt sammen vekk mens jeg går ut og — —»

Men det var for sent. Nanni sto alt i døren med yttertøy på, streng og grum å skue.

«Kom inn og ta et glass du også, vennen min,» sa Brager med høy, smørblid stemme. «Vi feirer Karis første skritt på den tornefulle vei mot Parnasset! Finn et glass til fruene, Kari!»

«Nei, takk!» kom det som et piskesmell. «Gå straks og legg Dem,» sa hun og gjorde en feiende bevegelse med begge hender mot Kari, som sto blek og stiv som en støtte og ikke hadde flyttet en fot. — «Gå! sier jeg!»

Da tok Kari seg sammen med en kraftanstrengelse og marsjerte ut med løftet hode.

«Jeg vil bare si Dem en ting, fru Brager,» sa hun og snudde seg i døren. «Herr Brager er en hedersmann! Han har et hjerte av gull og vil gjerne gjøre andre glad! Det er det samme hva De syns og tror om meg. Men De har ingen grunn til å tro noe galt om Deres mann!»

«Tøyte!» var det eneste svar hun fikk før hun lukket døren etter seg.

«Skjenn og smell så meget du lyster,» sa Brager, som nå helt hadde gjenvunnet fatningen, «men du lar det ikke gå ut over det uskyldige, lille menneske der inne. Skål, Nanni!» sa han lunt og drakk ut sitt glass. — «Hvorfor har du ikke ringt, så jeg kunne møtt deg?»

«Jeg fikk bilskyss med naboen vår, tenk! Fru Mikalsen kom også fra Trondheim. Det hadde du vel ikke drømt om, hva? Og så fant jeg på å overraske min mann for én gangs skyld. Den var jeg ganske heldig med, ikke sant?»

Stemmen som var høyt oppe i diskanten, ble mer og mer skjærende.

«La oss gå ovenpå, før du blir helt hysterisk, Nanni,» sukket Brager, tok kofferten og gikk foran opp trappene. «Der en viss grense for hva en ung, uskyldig hushjelp bør høre,» sa han til seg selv med trett mine idet han skrudde på lyset.

«Gjør som jeg sier De, Kari,» gjentok Brager. «Det vil De ikke angre på. Meld Dem inn på et stenografikursus over nyttår og ta foreløpig bare norsk. Det kommer De langt med. Når De så får en kontorpost, kan De lære tysk og engelsk stenografi hvis det kreves av Dem.»

Kari satt og dreiet vesken mellom hendene med et forpint, håpløst uttrykk i øynene.

«Jo, det er visst det eneste fornuftige,» sa hun. «Jeg har slett ikke tenkt å studere videre. Det var bare et lettsindig innfall med den filosofien. Jeg leste en del i ferien og syntes det var noe nytt og morsomt — — og den gangen var det meningen at jeg skulle studere filologi! Men så — —»

Brager utstøtte et langt hånlig: «Huttetu, tenk morsomt!» — Han så hvordan det begynte å skjelve ved Karis munnviker og hørte at stemmen ble mer og mer ustø.

«Jo, jeg syntes det,» sa Kari og kom seg ovenpå igjen. «Og da jeg var så heldig med den første plassen —»

«Hva? Sa De heldig?»

«Ja, — det mener jeg,» smilte hun matt.

«Hm, javisst, ja. Så heldig at De måtte gå Deres vei på dagen,» brummet han. «Men nå kan De tro at Nanni angrer,» sa han med et skadefro smil. «Etter disse to dagers forløp er det endelig gått opp for henne at vi begge to er uskyldige som englene i himmelen. Men det er altså for sent nå da?»

«Å, ja da,» sa Kari med et lite sukk og strøk seg trett over pannen. «Det er — det er litt anstren- gende med sånne scener stadig. Forstår De ikke det, herr Brager?»

«Om jeg forstår!» Han trommet på skrive- pulten med en lyserød, håret hånd med korte, brede negler og hadde et sånt tragisk uttrykk i de snille øynene at Karis hjerte svulmet av medliden- het. — «De synes kanskje det er rart at ikke jeg også går min vei?»

Spørsmålet kom så uventet at Kari ble sprut- rød. Det var jo nettopp det hun hadde sittet og tenkt på.

«De som er så ung, kan vel vanskelig forstå slikt,» sa han og smilte forlegent. «Men sannheten er at vi er ganske lykkelige likevel. Det er bare Nannis sjalusi som av og til lager noen bølger. Hun har for lite å gjøre, det er det som er i veien,» sukket han. Så tok han seg sammen og smilte: «Men dette skal De helst glemme, pika mi. Jeg

sier ikke slikt til hvem som helst. — Få Dem nå et ordentlig værelse og les og pugg de rare tegnene som ser hundre ganger verre ut enn de er. Og så skal De få låne en passelig god skrivemaskin her på kontoret å øve Dem på. Ring hit når De har fått Dem værelse, så sender jeg den straks med et av budene.»

«Det er spørsmål om noen vil leie bort pikeværelset til det bråket,» sa Kari med et skeptisk smil.

«Her er da ikke snakk om pikeværelse? De skal ha et ordentlig rom,» tordnet han.

«Der er da noen ordentlige pikeværelser også. Det oppe ved Smestad, som jeg hadde i tre måneder, er et av dem,» sa Kari blidt og reiste seg. Det hadde ringt flere ganger i telefonen til Brager mens hun satt der. Nå torde hun ikke lenger legge beslag på kontortiden.

Brager reiste seg også.

«Jeg skal holde øynene åpne om der er en plass til Dem. Jeg er sikker på De blir likeså flink og pålitelig kontordame som hushjelp,» sa han vennlig og rakte hånden til farvel. — «Men det er sant! Nå holdt jeg på å glemme hele lønnen. De har rett til fjorten dagers oppsigelse. Ja vel. Men når De blir satt på porten uten varsel og uten gyldig grunn, skal De sannelig ha en måneds lønn med kostpenger. Vær så god! I den konvolutten ligger det akkurat så meget som De skal ha, og ikke en

krone mer. — Nei, nei, — det er ingen ting å bli rørt for. Det er bare forretning.» — —

Ute på gangen åpnet Kari konvolutten. En bunke på ti 10-kronesedler var det herlige syn hun så.

Lektoren bare rystet på hodet mens han gaflet lapskausen i seg. Han hadde vennet seg til å tie til den øvrige familie hadde utfoldet seg.

«Noe så frekt da, dere!» ropte gymnasiasten Signe. «Drikke champagne med en gift mann midt på natten. Det har nok ikke bare vært det!»

«Hå — å nei, vær sikker» supplerte stud. jur. Gunnar med grov bass. «Kari er av det lure, infame slaget. Hun bløffer med de dueblide aua og det fjerne, affekterte smilet. Jeg har aldri likt det overlegne trynet.»

«Nå, nå, nå,» falt faren inn. «Dere er rett og slett ubarmhjertige, er dere. Brager er en eldre mann, og han må nå i tilfelle ha den største skyld for at slikt kan foregå. Jeg må si jeg er skuffet over min gamle venn.»

«Pøh,» sa fruen sursøtt. «Han er vel et ganske alminnelig mannfolk. Når den masete konen er så lenge borte, og en ung hushjelp gjør sine hoser grønne — —»

«Men gjorde hun virkelig det?» sa lektoren strengt. «Har du noen garanti for at det var Kari som tok offensiven?»

«Jeg holder meg bare til det fru Brager fortalte, jeg,» sa fruen med en uskyldig mine. «De satt i hver sin stol med en hel oppdekning foran seg og lo og skålte og var i et overstadig humør da hun overrumplet dem.»

«Jeg forstår det slett ikke,» sa lektoren mørkt og rynket brynene. «Det stemmer ikke hverken med Karis eller Bragers mentalitet.»

Da satte den øvrige familie i en skoggerlatter.

«Den dype bunn og den grumsete grunn, er det ikke sånn det heter?» sa Signe opprømt.

«Og nå har hun ligget på hotell i to netter og spist middag på St. Halvard,» fortsatte fruen videre. «Men så ringte hun altså hit i formiddag og bad om jeg ville sende henne de sengeklærne og litt av hvert annet som vi har hatt stående her siden hun flyttet til Bragers. Hun sa så lite og virket så nervøs at jeg syntes det var riktig å snakke med fru Brager selv. Og da fikk jeg altså høre hvor dumt hun har stelt seg. — Hun har leiet seg et pikeværelse i Keysers gate. Hun skal betale tyve kroner måneden og utføre trappevask og vinduspuss —.»

«Stakkars barn,» brast det ut av lektoren.

«Nei, vet du hva, far,» sa Signe kjapt. «Når hun steller seg så fjollet!»

«Dere er ubarmhjertige, sier jeg enda en gang!» tordnet han og reiste seg med et kort takk for maten.

«Engang må hun jo stå på egne ben,» sa fruen mer forsiktig. «Og du syns vel vi har nok her hjemme likevel, Hans.»

«Det er ikke det jeg tenker på,» sa han med fast stemme. «Kari har en solid karakter og energi og gode evner. Hun karer seg nok frem uten vår assistanse. Men jeg antar hun savner litt vennlighet fra sin nærmeste slekt. Hun har en jevnaldrende kusine for eksempel!»

Signe for hissig opp.

«Kari er to år eldre enn jeg!»

«Hm,» sa faren med et bistert smil.

«Sa hun noe om at hun vil fortsette med huspost?»

«Det fortalte jeg jo, Hans. Hun vil lære seg stenografi! Hun vil forsøke å få en kontorpost.»

«Det var sannelig en stor lettelse,» sa den juridiske studenten. «Det er så vemmelig å si at vi har en kusine som er tjenestepike når noen spør hva hun bestiller.»

«Jeg kan tenke meg det, ja,» sa lektoren med et hånlig smil. «Du er ikke såpass tørr bak ørene enda at du kan heve deg over sånn gammel fordom — unge, frisinnede menneske! — — Men de tingene hennes — lovte du å sende dem i bil?»

«Ja, det blir vel det greieste,» sa fruen. «Jeg tenkte en av barna kunne kjøre med det. Det blir et par koffertor og en sekk. Det blir dyrere å ringe til et transportbyrå.»

«Kari skal vel betale bilen — og ikke vi?»

«Vi?» Faren smilte spotsk. «Ikke du iallfall, Signe. — Er det ikke så at vi lånte Karis sengklær da vi hadde gjester fra Skien? — Nå ja, da er det ikke for meget om jeg betaler de kronene bilen koster. — Se her, Gunnar! Det er best du drar av sted straks. Hun sitter kanskje hjemme og venter.»

Gunnar ble rød.

«Er det nødvendig at noen følger med det tøyet? Sjåføren kan vel stikke opp med det. Jeg er nei-men ikke så forhippen på å agere bybud!»

«Det er hyggeligere for Kari at du gjør henne den lille tjenesten. Det vil si hvis du oppfører deg som en virkelig gentleman.»

Lektor Botner la tre kroner på spisebordet og gikk sin vei uten å bry seg om sønnens vrantne miner.

«Bybud for den tøsa!» mumlet han innett da faren var gått.

«Ja, det er mange slags plikter en må påta seg når en har familie,» sa Signe med en spydig latter.

Moren la fingeren på munnen og gjorde et advarende kast med hodet i retning av soveværelset.

«Hør nå her, Gunnar, — du skal orientere deg litt med det samme,» hvisket hun. «Forsøk å få greie på hvordan det champagnelaget kom i stand. Og finn ut om hun har fått noen ekstra penger av

Brager. Ellers begriper jeg ikke at hun har råd til å leie værelse og ta det kurset.»

«Gid, jeg blir med!» ropte Signe med øyne som lyste av nysgjerrighet. «Artig å se åssen hun tar den skandalen — —.»

«Gratis Oslo-opph. får ung pike som skal gå form.kurs, mot å stelle for enl. dame. B. m. «745 Hjem» med alle opplysn.»

Kari hadde klippet denne annonsen ut av Aftenposten og satt og veide frem og tilbake om det var umaken verd å legge ned en billett. De fire bokstavene som dannet ordet hjem, øvde en magisk tiltrekning og satte hennes fantasi i svingninger. Den enslige damen kunne være av bestemortypen, mild og forståelsesfull — med snøhvitt hår og et søtt smil bak gullbrillene, små, nervøse hender, en skrøpelig gang, giktisk og andpusten, lykkelig over hver liten tjeneste — — «takkk, kjære venn —»

Karis øyne fyltes av tårer der hun satt ved vinduet med hodet støttet i hendene og stirret ned på gårdsplassen, hvor noen smågutter sparket fotball under ville hyl.

Her er da heldigvis liv, tenkte hun. Og da gjør det ikke noe om gårdsplassen likner en stor sjakt, hvor aldri en solstråle når ned til bunnen. Fra et åpent kjøkkenvindu i gården vis à vis kom det en munter tralling. Rett som det var, stakk et kvinne-

menneske hodet ut og hysjet på ungene i gården, og i etasjen over var det en som gned på fele — —

Snart begynner jeg med min musikk. I morgen skulle skrivemaskinen komme. Kanskje hun burde ringe til Brager og si at det var en mulighet for at hun ikke ble boende her — at hun kanskje fikk et «hjem»?

Hundre hender om sånt, tenkte hun og sukket tungt. Denne fru Oppstad ville vel bli rasende om hun flyttet så snart. De var jo blitt enige om alle betingelser, også om skrivemaskinen.

«Jeg er ikke urimelig sånn. Jeg begriper vel det at Dere må dundre i vei skal Dere bli en flink maskinskriverske. Men da kunne Dere kanskje bære opp litt koks for meg istedenfor? Jeg får sånn hjertebank av alle trappene.»

Jo da, Kari hadde påtatt seg å bære opp en boks morgen og kveld. Sin egen varme hadde hun ganske glemmt, det husket hun først nå da hun var ferdig med å pakke opp eiendelen sine og satt stille og lot tankene fare. Det var visst vanlig å ha litt varme i ovnen i slutten av november, ja. I gården ved siden ble det solgt ved i små, pene bunter, hadde fru Oppstad fortalt.

«Dere behøver ikke stort til dette vesle rommet. Og så kan Dere ta av den toppen på ovnen, så har Dere fin kokeplate med ringer og gode greier.»

«Jeg får ikke kaffe om morgenen da?»

Fru Oppstad hadde lagt hendene i kors over det mektige brystet og smilt stort og forbauset med de lyseblå øynene.

«Åssen trur Dere da atte jeg kunne la det gå for fem og tyve kroner? God, nystoppa divan og pent vaskestell og ordentlig maling på golvet og nyvaska gardiner og forheng til klærne der i kroken. Sånt koster det, må Dere tru! — Nei, kaffe må Dere nok koke sjøl.»

«Jeg behøver ikke kaffe. Jeg tar like gjerne melk,» sa Kari kort.

«Ja, ja, ja. Som Dere vil.» — —

Kari så på klokken. Hun rakk å skrive billetten og gå ned med den før vedforretningen ble stengt. En liten lunk ville kanskje gjøre det hyggeligere.

Det var nettopp da hennes kusine og fetter kom bilende med hennes habengut.

«Søren også,» sa Gunnar. «Vi hadde gledet oss til å treffe henne.»

«Jaså, så Dere er i familie med den nye losjerende,» sa fru Oppstad og fikserte de unge menneskene. «Det er da visst en ordentlig dame, hm? Hu ser så bra ut?»

Bror og søster vekslet et par øyekast.

«Vi må vel nesten si at Kari er bra, selv om — —,» fniste Signe.

«Ja, selvfølgelig,» lo Gunnar og slengte sekken fra seg. «Men De nekter vel ikke Deres losjerende å ta imot besøk på hybelen?»

«Dere mener mannfolk?» spurte fru Oppstad skarpt.

«Herrer,» rettet Signe med et lystig smil.

«Det spørs det,» sa fruen med en tenksom mine.

«Er frøken Brun sånn da?»

«Sånn?» Gunnar trakk på skuldrene. «Alle damer har vel en eller annen herre som besøker dem. Det er da så naturlig, så,» lo han.

«Hm — jasanya.» Fru Oppstad knep munnen igjen og nikket et par ganger. «Dere mener altså at jeg burde passe på? At det ikke er så aldeles sikkert at dama er så truskyldig som hu ser ut, he?»

«Vi sier ingenting, vi,» sa Signe og himlet med et allvitende smil.

«Nei, nei, jeg forstår,» sa fru Oppstad og nikket så de tre hakene dirret. «Takk skal Dere ha. — Joda, vær så god! Dere kan vel få se rommet. Men det er inngang fra kjøkkenet som Dere ser. — Jeg tenker ikke det blir så lett å lure Malene Oppstad,» sa hun med lav, hes stemme.

«Det er all right det, frue! Frøken Brun har ingen mor til å passe på seg. Det er veldig snilt av Dem å ha et øye med dama. Hyggelig her, ikke sant?» sa Gunnar og dultet søsteren i siden.

«Veldig koselig, De!» ropte Signe. «Når hun får et teppe på divanen og noen fotografier på bordet —.»

«Å nei, der skal det nok stå en skrivemaskin. Men jeg skal sette inn en liten barnekommode, som

jeg har på loftet. Hun må jo ha noe å spise på, og i skuffene er god plass til mat og klær. Det er'ke alle som får kommode, ser Dere. Men 'e — — ser jeg noe fiksfakseri så — —»

Hun strøk de bastante håndflater mot hverandre med et klask. Det var ikke tvil om hvordan det i tilfelle ville gå med det stakkars vesen som lå i mellom.

— — — Da Kari ti minutter senere kom opp med vedpakken i avispapir, sto hennes vertinne i kjøkkenet og lot til å ha det travelt med å pusse en messingmorter.

«Nå er sakene Deres kommet, frøken Brun,» sa hun og sendte Kari et skarpt sideblikk. «Det var noen pene, unge mennesker som kom med dem. Tenk, at Dere har sånne hyggelige søskenbarn, da! De var så lei seg for det Dere ikke var inne så.»

«Å, jasanya var de det,» sa Kari lett. «Snakket de noe om betaling av bilen? Nei vel. Jeg kan jo ordne det senere.»

«Ja, Dere er vel ofte hos den familien, kan jeg tenke.»

«Å, neida, ikke så ofte. Alle har nok med sine egne, fru Oppstad. God natt!»

«Jøss, Dere skal vel ikke legge Dere alt?»

«Neida, jeg legger litt i ovnen først, og så tar jeg meg en liten tur ned med et brev, som jeg glemte ista.»

«Hm, hm,» tenkte fru Oppstad da hun en halv

time senere hørte smellet i porten. «Har dama det med det — — De smilte så lurt begge to. Det er nok noen ugler i mosen, skjønner jeg. Men ser jeg så mye som et eneste mannebein innafor den døra der, så skal hu få reisepass på røde rappen.»

Hun lot døren fra stuen stå på gløtt, så hun kunne observere Karis hjemkomst.

Det gikk ikke mange minutter før hun hørte en nøkkel bli stukket inn i entrédøren — og livlig, dempet passiar. Altså hadde hun følge. Ja visst, ja. Det var ikke nødvendig å kike gjennom døråpningen. Arnes stemme var såpass kraftig og mandig at all tvil var utelukket.

Arne satt på divanen og Kari på en stol vis à vis da det banket kraftig på døren.

«Ja?» ropte Kari. Hun trodde det var den lovede kommode som arriverte, og åpnet døren på vidt gap.

«Det var bare det jeg ville ha sagt først som sist, frøken Brun,» oppløftet fru Oppstad sin sterke og av sinne dirrende røst, — — «at i mitt hus kommer det ikke mannfolk!»

Arne spratt opp av divanen.

«Er det meg De mener?»

«Hvem skulle det ellers være?»

«Men i all verdens rike,» lo Arne, helt uberørt av henne i døren, «jeg har ikke tenkt å kidnappe hverken Dem eller frøken Brun, jeg! Jeg traff henne tilfeldigvis her nede i gaten. Jeg ante ikke

at hun bodde på disse kanter engang. Og så spurte jeg om jeg fikk bli med opp og se hybelen hennes.»

«Ja, — og nå har Dere kanskje sett den? Se Dere rektig godt om da, — — og så marsj ut!»

Kari sto blek og stum og hørte på de to.

«Dette er en god venn av meg, fru Oppstad,» sa hun endelig. «Han heter Arne Hegre og studerer —.»

«Studer så mye dere vil begge to!» ropte hun hissig. «Jeg vil ikke ha en leieboer som tar imot mannfolk langt utover kvelden, hører Dere!»

«Det er grei skuring det,» sa Arne rolig. «Da flytter du selvfølgelig, Kari? Skulle bare mangle at du lot deg hundse av det kvinnemenneske der!»

«Nå — hva blir det til?»

«Jo, det skal jeg si Dem,» sa Arne muntert. «Frøken Brun følger meg ned, og så prater vi videre på gaten, siden De syns det er mer passende. Men i morgen bør De lese grundig igjennom den spalten som heter «Til leie ønskes», for De får bruk for en ny leieboer nå, skjønner De.»

Kari sa ingenting, fulgte ham bare ut på gangen, hvor de ble enige om at Arne skulle hjelpe Kari med å flytte så snart hun fikk seg et nytt værelse. Hun skulle ringe når det var i orden. — —

«Det er likeså godt jeg sier opp straks,» sa Kari med en trett mine da hun kom inn i entréen, hvor fru Oppstad sto og ventet på henne med tydelig tegn på opphisselse i det blussende ansiktet.

«Er Dere forlovet med den fyren?» eksaminerte hun.

Kari smilte virkelig da hun ristet på hodet.

«Nei, jeg vet nok at nå heter det noe annet. De bare elsker og er venner og så bortetter. Men jeg er så gammeldags jeg, ser Dere, at jeg vil se ringer før jeg lar en gutt fly til ei jente sånn.»

«Vi er *ikke* forlovet,» sa Kari. Og nå var hun sint.

«Jeg skjønner det. Han var nå forresten altfor ung også, bare rene guttungen,» sa hun foraktelig.

«Jeg bor her til jeg får et annet rom,» sa Kari roligere. «Men jeg kan ikke love at den guttungen ikke skal komme igjen. — Jeg håper jeg finner en vertinne som ikke er så — så — ubehersket og ubehagelig og mistenksom som De.»

Fru Malene fnyste foraktelig.

«Tror Dere ikke jeg vet åssen ungdommen er nå, Dere? Det er et ordentlig menneske jeg vil ha i huset!»

«Og jeg betaler ikke for mer enn fjorten dager,» sa Kari i en så bestemt tone at den rasende furien ble imponert. «Det er Dem som har sagt meg opp uten noen som helst gyldig grunn — og ikke omvendt.»

«Jeg — jeg tenker vi sover på det begge to jeg, frøken,» svarte hun spakt og trakk seg langsomt tilbake, da Kari nikket kort og forsvant gjennom kjøkkenet.

«Ja, nå er det altså en herre som skal ha fatt i Dere, frøken. Ikke han i går, nei. Han sier han er onkelen Deres.»

Fru Malene Oppstad så nokså skadefro ut da hun meldte onkel Hans så tidlig som klokken åtte om morgenen neste dag.

Lektoren med halvmåne og sorte hornbriller så slett ikke uanstendig ut, heller ikke særlig forførende, nei. Det var noe solid og moralsk og høyst tillitvekkende ved den alvorlige mannen, selv om tidspunktet for visitten ga god grunn til å dra hederligheten i tvil.

«Be ham vente fem minutter,» ropte Kari og skjøv begge vinduene opp før hun trakk de nødvendige plagg på seg.

«Er det om å gjøre, kan Dere gå inn i stortua,» sa fruen nådig.

«Nei takk, han har knapp tid, han skal være på skolen før ni. — Vær så god, onkel!»

«Hm. Hun sa sant nå iallfall,» tenkte fru Malene og tøyte ørene av alle krefter for å få en anelse om hva de to der inne hadde å snakke om.

«Nei takk,» var det eneste som sivet ut gjennom

døren, og det kom temmelig bestemt fra damen.

Altså hadde han spurt om hun ville flytte hjem til ham.

Malene hørte riktig.

«Jeg liker ikke at du skal bo her,» sa han. «Både tante og jeg syns det ville være hyggelig om du flyttet hjem til oss. Så får vi se å ordne det med et lån, så du får et år på handelsgymnasiet.»

Kari hadde nok bare ved tanken på den trykkende atmosfæren i onkelens hjem. Signes og Gunnars dårlig skjulte misnøye og tantes idelige bemerkninger om de trange tidene var alt anet enn tillokkende.

«Nei takk, jeg klarer det ikke en gang til, onkel,» sa hun liketil og følte hvordan øynene langsom fyltes av tårer, fordi han så så forstående ut. «Du er så snill — — men — —»

«Nå, nå. — Jeg forstår, jeg forstår,» sa han og reiste seg, gikk bort til vinduet og så ut for at hun skulle få summe seg litt. — «Her kan du iallfall ikke bli boende!»

«Nei, jeg flytter så snart jeg finner noe bedre. Jeg sa opp i går kveld — noen timer etter jeg var kommet,» sa Kari og pusset nesen omhyggelig.

«Hva betyr det?»

Han så skarpt på henne bak brilleglassene.

«Hun var rasende fordi en av guttene fra gymnasiet kom oppom — Arne Hegre. Du vet hvem det er? Jeg traff ham nede i gaten da jeg var ute

med et brev i postkassen — og så lot jeg ham bli med opp. Han skulle forresten ha igjen en bok jeg hadde lånt.»

Onkelen smilte.

«Javisst. Og dermed var du en fallen kvinne, Kari. Nåja. Hun kjenner deg jo ikke. Og hysteriske kvinner har du fått mer enn nok av, skjønner jeg.»

Kari så spørrende på ham.

«Jeg har snakket med grosserer Brager, ja. Jeg må gratulere deg med den fine karakteren! Gunnar og Signe fikk et velfortjent sjokk da jeg fortalte det i går kveld. Det var bare så vidt Gunnar klarte 3 etter to semestre.»

Kari trakk et langt, tilfreds sukk.

«Det var sånn deilig avveksling, forstår du. Jeg fikk ikke tid til å gå og gruble over det andre. Jeg var bestandig opptatt med noe.»

«Glimrende var det, vennen min. Og jeg mener du helst bør fortsette på samme vei. Men det er et langt lerrett å bleke, det kan jeg fortelle deg,» sa han med et trett smil.

«Jeg er ikke så sangvinsk at jeg et eneste sekund har tenkt å studere, må du tro. Jeg hadde bestemt meg til å spørre Bragers om jeg kunne få fri tre kvelder i uken for å være med på et stenografikursus. Når jeg så øvde meg hjemme, tenkte jeg det ville gå nokså bra. Når en kan tegnene, er det jo øvelsen det mest kommer an på, vet du.»

«Det er visst det, ja. Men både du og Brager var naive når dere ikke regnet med det kvinnfolket. — — Joda, Brager fortalte alt sammen om champagnen — — og skrivemaskinen, og at han ville ha et godt øye med deg fremdeles. Vil du iallfall love å være litt mer meddelsom heretter, Kari?» sa han og så på klokken. «Du er nå min søsters datter da, vet du, og jeg har en — om aldri så liten — følelse av at vi to er i slekt.»

Kari slo plutselig armene om onkelens hals.

«Takk for du kom,» hvisket hun. «Jeg skal aldri mer ha noen hemmeligheter for deg. Jeg skal ringe og fortelle hvor jeg flytter hen.»

Da han var gått, kastet hun seg nesegrus på sengen og storhulket. — — Det var det kalde gufset fra det åpne vinduet som minnet henne om å ta seg sammen. Skulle hun attpå alt det andre bli syk også, da var det bedre å dø enn å leve. Hvem skulle betale sykehusoppholdet? Hun var jo ikke i Trygdekassen lenger nå når hun ikke hadde noen post. Bare av den grunn måtte hun straks se å få noe å gjøre. Den eldre enslige damen måtte betale premien, det fikk hun sette som første betingelse hvis hun fikk svar på billetten. — — —

Hun hentet svaret neste formiddag. Kari ble varm om hjertet da hun leste det sirlige, lille brevet. Skriften var en sykelig dames, tynn og forsiktig, og Kari syntes å føle at der banket et godt, lite menneskehjerte bak linjene:

«Kjære ukjente, unge pike.

Jeg synes godt om Deres brev. De er sikkert fordringsløs og vennlig, og det er nettopp hva jeg setter pris på. Hvis De nå ikke allerede har fått et mer fristende tilbud, ville jeg være glad over å hilse på Dem. Kanskje vi da kommer til å oppdage at det er den rette kontakt mellom oss. I så fall kan vi sikkert bli enige om alle detaljer i vårt kompaniskap. Hvis ikke håper jeg vi kan skilles uten noen bitterhet.

Det passer meg bra at De tar et formiddagskursus når De kan gi meg hele to timer før De skal av sted. Vær så vennlig å møte hos meg onsdag formiddag klokken tolv.

Emilie Lunde.

Eventyrveien 138^{II}, Ullevål haveby.

«Kjære Gud, la det være et hyggelig menneske,» sukket Kari, og leste brevet enda en gang. Det kunne jo sitte noen hvasse klør bak den vennlige kurringen.

— — —

Da hun sto nede i gaten og så opp mot vinduene i annen etasje, forsøkte hun å gjette seg til damens mentalitet etter blomsterpottene i vinduet. Ikke en eneste kaktus heldigvis, bare pene, hyggelige, gammeldagse blomster, begonia, fuksia, seneraria og myrt. Fem myrt! Kari smilte uvilkårlig. Hun

hadde ikke sett en myrt siden hun var syv-åtte år. De bodde en sommer i Langesund hos en fiskerfamilie ute i Vaterland. I det ene vinduet sto det fire lubne eksemplarer av denne brudekransplanten.

Hun hadde for noen år siden stukket seg til blods på en av tante Klaras berømmelige kaktuser, da hun ble bedt om å vanne de fantastiske vekstene. Den skarpe tornen hadde trengt seg dypt inn i det bløtteste på tommelfingeren og gjorde fryktelig vondt. Onkel måtte ta den ut med pinsett og rense såret med jod. Siden den dag betraktet hun alle slags kaktuser som snikende, ond-sinnede fiender fra de mystiske, uhyggelige urskogene nede i Afrika.

Gammeldage gardiner også, slo hun fast — hvite, stivete, kanskje litt for stive. De sto mer enn de hang.

Å jo da! Hun er sikkert snill og mild og velmenende når hun har sånne koselige blomster, tenkte Kari, og sendte en bønn til himmelen om å jevne veien for seg.

Hjertet banket hardt da hun sto utenfor døren med Emilie Lundes navneplate i hvit porselen med sorte skrivebokstaver.

Er det både første og siste gang jeg går inn gjennom denne døren? spurte hun seg selv da hun etter noen minutters venting hørte skritt innenfor.

Det var en robust kvinne i femti-årene, over

middels høyde, som lukket opp. Tykt, gråsprenget hår, med skill i midten og flettetopp i nakken, store blide, gråblå øyne, og en munn som hadde fått den vanen at den aldri var lukket helt igjen. Tennene var sterke og uregelmessige, og lå blottet helt opp til tannkjøttet når hun snakket.

«Det er frøken Kari Brun? Vær så god!»

Det kan ikke være henne, tenkte Kari febrilsk, og tviholdt på det bildet hun hadde dannet seg av fru Emilie Lunde.

«Vær så god, sitt ned. Jeg skal bare skru av på komfyren.»

Kari ble vist inn i stuen, hvor myrtene og de andre blomstene sto i vinduet. Hun hilste på dem som gamle kjenninger.

Nei, nei, det kan ikke være henne — min fru Lunde er svakelig og er bestemor minst, sa hun til seg selv og ventet spent på om et annet vesen skulle vise seg og be om unnskyldning fordi hun hadde latt Kari vente.

«Jeg trodde De var gammel,» var det første hun sa da den samme damen kom inn og tok plass ved den andre siden av bordet.

«Stakkars Dem,» lo hun muntert. «Det tar litt tid å komme i orden igjen etter en sånn feiltagelse. Å, nei da, jeg er ikke så svært gammel, bare tre og femti, men jeg kunne da være moren Deres. De blir jo en og tyve? Nå skal De først få se hele mitt rike før vi snakker sammen,» sa hun og reiste

seg resolutt. «Så blir De nok ferdig med den hvithårete bestemoren De har gått og forberedt Dem på. Ja, her har vi stuen da, ser De. Den divanen er god å ligge på, det garanterer jeg. Pianoet er ikke bare til å se på, det er nystemt, og liker å bli spilt på. Radioen gir bare en imitasjon, som av og til kan være god å ty til. Jeg har støvsuger til teppet og disse stoppete stolene. Her er ganske hyggelig ikke sant?»

Karis blick hadde fanget hele stuen inn, — bokhyllen, radioen, den lune hyggen, den udefinerbare stemning, som gjorde at hun følte seg vel selv om gulvteppet var slitt i kantene og armlenene på stolene bar merker etter mange hvilende hender.

«Her er mitt værelse.» Hun slo portierene til side, og Kari så et alminnelig, enkelt soveværelse med seng og nattbord og klesskap og to rader fyllerier på gulvet. «Så går vi ut i spisekjøkkenet. Her har vi spisekroken med den gamle buffeten min, og der borte lager vi maten på en hyggelig, liten Lava. Oppvaskkum og varmtvannsbøttemåler, lett-vint og greitt, ikke sant?»

«Her er veldig koselig,» sa Kari med et lyst smil. Den andre nikket fornøyd.

«Og så har vi renselsesrommet her ute. Alt er samlet på ett brett, både servant og bad og w. c. Men når vi bare er to, går det så fint, så. Vi behøver aldri kollidere.»

Kari så på henne med fornyet interesse.

«Jeg begriper ikke hvorfor De vil ha en fremmed inn her! Jeg synes De måtte ha det tusen ganger hyggeligere alene.»

«Hm. — La oss gå inn og sette oss. Men først skal De ta av Dem både kåpe og hatt. Vi henger det her. — Se nå, ja! Nå er De akkurat sånn som jeg tenkte De var.»

Kari ble rød og strøk seg uvilkårlig over det glatte håret. Hun var klar over at hun hadde virket eldre og mer moden med den sorte hatten.

«Nå kan De la meg snakke først,» sa fru Lunde. «Men da vil jeg ha noe i hendene. Jeg kan ikke leve uten strikketøyet, ser De.»

Hun fisket opp et par store, mørke hornbriller av forklelommen og begynte å strikke på en solid mørkegrå vest.

«Jo, De kan ha rett i det at her er ganske trivelig. Det kan se ut som jeg burde være vel fornøyd med å bo her alene,» sa hun og så ned i strikketøyet. «Men jeg blir så gresselig egoistisk av å gå og stulle og dulle med meg selv bestandig. Ikke er jeg syk, og ikke er jeg så svært gammel heller, men jeg har en redsel for å bli så opptatt med min egen høye person at jeg til slutt blir en vanskelig, uelastisk skapning, som forlanger at alle andre skal stå på pinne for meg. Det er derfor jeg gjerne vil ha et ungt menneske i huset, forstår De. Det blir aldri et riktig hjem med bare ett menneske. Jeg klarer alt arbeidet selv, det er ikke derfor, jeg

vasker mine klær og lager mat og går ærend og vasker opp.» —

«I annonsen står det: Mot å stelle for en enslig dame,» brøt Kari henne av.

Fru Lunde tok brillene av og gned øynene mens hun smilte.

«Ja, jeg måtte da late som jeg var halvveis invalid! Jeg kunne ikke sette at jeg trengte et menneske som skulle forebygge at jeg ble altfor egosentrisk!»

Hun lo hjertelig uten å se på Kari.

«Men jeg skulle vel ha noen bestemte plikter?» sa Kari uten å stemme i latteren.

Det måtte stikke noe under, sa hun til seg selv. Det fantes ikke et menneske som var så uselvvisk.

«Å jo da. Vi skal nok finne en ordning, så vi får nok å bestille begge to. Men nå skal De først fortelle meg om Dem selv før vi går videre,» sa hun og ble plutselig alvorlig. «Når vi så vet det vi behøver om hverandre, kan vi tenke på det et par dager før vi bestemmer oss.»

Det varte litt før Kari kom ordentlig på gli. Mistanken lå lenge på lur. Hun hørte en stemme som advarte mot å være godfjottet og gjøre seg latterlig. Denne gangen måtte hun bruke hele sin kritiske sans og ikke la seg dupere av et stort, åpent smil og et par koselige vinduspuster med et streif av sol.

Men før hun riktig var klar over det selv, hadde fru Lunde ved et og annet diskre spørsmål fått vite

alt hva hun behøvde for å gjøre seg en mening om henne.

«De burde vel heller ha en post hvor De fikk lønn,» sa hun da Kari sluttet å snakke.

«Jeg har nok penger til å betale kurset med,» sa Kari. «Jeg har jo tjent over hundre kroner som hushjelp.»

Fru Lunde stakk en strikkepinne ut og inn i håret, som om den hjalp henne å tenke klarere.

«Angående den skrivemaskinen De må ha med Dem, er det greitt nok,» sa hun til slutt. «Jeg har et lite bord i soveværelset som jeg aldri bruker. Det kan stå på kjøkkenet til høyre for vinduet. Når De sitter der ute og tikker og legger et tykt teppe under, er jeg nesten sikker på at jeg ikke hører det her inne når begge dørene er igjen.»

Kari var altfor forbauset over den annens tilsynelatende elskverdighet til å kunne si noe. Nå kommer vel ubehagelighetene snart, tenkte hun rett som det var.

«Jeg er med i et sangkor som har øvelse en eller to ganger i uken,» sa hun og satte opp en mine som tydelig sa: Og der akter jeg å fortsette!»

«Så hyggelig. De spiller vel også da?»

«Å ja, litt. Men mest utenatt,» sa Kari kort.

«Medfødte anlegg altså?»

«Å nei, da,» sa Kari og ble rød. «Jeg var for doven til å øve etter noter. Jeg syntes det var

morsommere å finne frem melodiene av meg selv. Men det er noe jeg må si mens jeg husker det: Jeg ville gjerne være meldt inn i Trygdekassen. Er De villig til å melde meg inn og betale premien? Det er den eneste kontantlønn jeg i tilfelle syns jeg må ha.»

Hun følte det som en taktløshet å komme med den fordringen, men det fikk ikke hjelpe. Hun ville skamme seg etterpå hvis det ikke var blitt sagt selv om det fikk aksjene til å synke.

Nå er hun ferdig med meg, tenkte hun da fru Lunde ventet med å svare.

«Jo da, det vil jeg gjerne,» sa hun og rullet strikkesøyet sammen. Så dro hun opp et stykke papir av den andre forklelommen og brettet det ut. «Her har jeg skrevet ned de eventuelle plikter for min — ja, vet De hva jeg har tenkt å kalle den unge piken som kommer til å bo her?»

Kari ristet på hodet.

«Hva ville De selv velge å kalle meg?»

«Tante,» sa Kari fort.

Hun kunne da umulig forlange noe mer.

«Ja, akkurat. Men derfor kunne jeg vel betrakte den unge piken som en slags pleiedatter og kalle henne med fornavn? Vi kunne ikke gå her og være Dis, hva?»

Kari bet seg i underleppen og smilte usikkert.

«Jeg respekterer Dem fordi De ikke straks sier ja. De kjøper ikke katten i sekken De, frøken

Brun, og det gjør De rett i. Nå ja. De kan ta med Dem denne lappen og lese den grundig igjennom. Og så møtes vi igjen i overmorgen.»

«Ja takk,» sa Kari helt fortumlet. Dette var det rareste hun hadde vært med på.

Da hun sto ferdig til å gå, sa fru Lunde lett henkastet:

«Forsøk nå å svare meg helt oppriktig og ærlig, som De har gjort hele tiden. Hva er det De er skuffet over foruten det med den elskelige bestemoren?»

Kari sto litt og tenkte seg om før hun svarte:

«Jeg hadde håpet at jeg skulle få et lite rom som var mitt alene. Jeg tror jeg kommer til å savne det.»

«Ja vel, det forstår jeg, frøken Brun. Men vil De likevel love å komme her opp i overmorgen på samme tid?» — — —

Hva skal jeg forresten med eget rom? spurte hun seg selv da hun sto nede på gaten. Jeg får jo lov å sitte på kjøkkenet og skrive og pugge om ettermiddagen, og når jeg sover om natten, er det jo hipp som happ hvor jeg ligger og om det ikke er dør mellom oss. Jeg er alene i badet, og jeg er alene når jeg går ut. Men gid, hun forlanger vel ikke at vi skal spasere sammen? Kanskje det står noe om det på den lappen?

Hun oppdaget et melkeutsalg et stykke oppe i gaten og styrte skrittene sine dit. Hun kjente plut-

selig at sulten gnog i tarmene. Duften av fru Oppstads kaffe hadde trengt seg inn i det vesle rommet like før hun gikk hjemmefra, og næret et voldsomt begjær etter andres eiendeler. Jeg kunne visst stjele, jeg også, hadde hun tenkt.

En kopp rykende, varm kaffe med fløte og tre stykker geitostmat kunne fristet meg til å synde mot det syvende bud.

Fru Oppstad satt ved kjøkkenbenken med full oppdekning. Duften av savelatpølse og pultost var minst likeså fristende som kaffen. Kari hadde måttet nøye seg med å stå ved vinduet og nyte utsikten mens hun tygget knekkebrødet med margarin. Punktum. Etterpå hadde hun assistert spyttkjertlene ved å skylle ned halvparten av en halvflaske blåsur melk.

Fru Oppstad hadde ikke tilbudt henne hverken kniv eller kopp eller tallerken. Det var fars papirkniv som så vidt hadde gnidd smøret utover.

Hun hadde engang lest om en mann som i den verste kulden puttet smørklumper i munnen når smøret var for hardt.

Det var altså også en utvei. Tarmene forsto nok å utnytte vitaminene, selv om de kom hulter til bulter. — —

Et stort glass melk og to wienerbrød, takk! Herlig å bli vartet opp, tenkte Kari, og nød stunden. Hun kjente seg straks lettere til sinns og bestemte seg til en bolle ekstra. Mens hun satte den til livs,

leste hun det som sto på lappen — det var forresten et stort, ordentlig blad av en skriveblokk med den samme ordentlige skriften som hadde satt fantasien i sving:

1. Alle måltider inntas på kjøkkenet. Frokost mellom 8 og 9, kaffe, melk etc., egg om søndagen.
2. Jeg vasker opp mens Kari vasker over gulvene med langkost og tørrer støv i stuen. Hver lørdag støvsuging. Vinduspussing annen hver fredag.
3. Kari kjøper middagsmat før hun tar trikken til byen. Middag klokken 16. Begge vasker opp.
4. Begge en liten hvil.
5. Kari koker kaffe, som serveres i stuen.
6. Kari skriver på maskinen.
7. Kvelden tilbringes etter eget ønske ute eller hjemme.
8. Kari bør ikke komme hjem senere enn klokken 23. Etter den tid avtale på forhånd.
9. Kari vasker og stryker sitt eget tøy.
10. Begge forsøker å leve etter budet: Alt det du vil at den andre skal gjøre mot deg, det skal du også gjøre mot den andre.

Kari følte seg svimmel da hun var ferdig. Dette var jo nesten det samme som å være enepike hos Brager, bare med den store forskjell at der fikk hun 40—50 kroner måneden og eget værelse.

Skulle hun vise denne underlige kontrakten til onkel Hans og høre om han fant den likeså rar som hun selv? Eller Arne? Han var ofte så nøktern og grei når det gjaldt praktiske ting. Han hadde en egen evne til å se tvers gjennom humbug og sentimentalt sludder. Eller skulle hun slå til uten å bry noen andre og innbille seg at hun fikk det hjemlig og hyggelig hos den nye «Tanten» — —

Hun hadde ikke tatt noen bestemmelse da hun kom tilbake til pikeværelset hos fru Oppstad. Nå forekom det lille kottet henne som en herlig oase, et tilfluktssted hvor ingen hadde lov å trenge seg inn med strikketøy. Det gjorde egentlig ingenting at der var bikkjekaldt og utrivelig. Hun var da alene der inne og kunne stenge døren og legge seg ned og tute om hun hadde lyst. Ingen spurte hvor hun skulle hen, eller hvor hun hadde vært.

Fri, fri, fri! sa hun høyt mens hun krøllet sammen en avis og puttet den ned i lilleputtovnen og sendte noen vedpinner samme vei. Den trekker da skikkelig, tenkte hun og frydet seg over knitringen. Hos fru Lunde var det sentralvarme og ikke noe sot, men heller ingen koselig knitring.

Hvorfor tenker jeg stadig på ordet fangenskap? spurte hun seg selv. Tvangstrøye, celle og alt det som minnet om fengsel, spøkte stadig i hjernen, mens hun gikk og puslet og forsøkte å skape en smule hygge i det lille rommet.

Det rare var at fru Oppstad virket ikke fullt så avskrekkende i dag. Det var noe visst sunt og ekte

over det ferme kvinnemennesket. Det irriterte henne ikke lenger at hun hadde visst seg som en moraliserende furie. Hun følte seg tryggere her i dag enn i går. Hun hadde sagt opp og skulle flytte senest om fjorten dager. Luften var rensset, tordenværet var over.

I morgen var det onsdag. Da skulle hun vaske fortrappen, og fredag var det vindusspuss — som der oppe. Men når vinduene var blanke, kunne hun gå inn og legge seg på divanen — og koble av for tankene sine.

Hvordan ville det bli hos fru Lunde?

Spill litt da, Kari! Skal vi ta oss en tur? Skal vi sette på radioen? Skal vi ditt, og skal vi datt —

Aldri alene, aldri alene, sa hun høyt og grøsset ved tanken. Nei, nei, jeg orker det ikke! Jeg tar meg heller en dagpost og leier værelse med fri inngang. Der er jeg min egen herre etter seks og kan gå og komme når jeg vil.

Hun tok frem det sirlige brevet fra Emilie Lunde og leste det på nytt. Det forekom henne så ufattelig at det store, robuste kvinnemenneske kunne skrive så feminint og gi inntrykk av sånn blid ynde. Egentlig var det noe nifst over alle hennes bevegelser, over smilet også. Det var likesom så uvirkelig og overnaturlig elskverdig. Men leiligheten var hyggelig, og potteplantene ville hun aldri glemme, hverken myrten eller de andre. Hun måtte ha hypnotisert henne, siden hun kunne love å komme igjen — —

Det var nærmest for å vise onkel Hans at hun ikke hadde glemt løftet dagen før, at hun gikk utenfor skolen og ventet på ham ved fjorten-tiden.

Da hun hadde fortalt alt som angikk hennes siste forsøk på å få et hjem, rakte hun ham papiret hvor dagsprogrammet var nedskrevet.

«Vil du vente litt mens jeg går inn her og telefonerer,» sa han da han hadde studert instruksene grundig. «Gå frem og tilbake og vær tålmodig hvis jeg skulle bli litt lenge.»

Noen ganger er onkel rar, tenkte hun. Han kunne vel si hva det gjaldt. Det så ut som han hadde glemt at det var jeg som var kommet for å få et råd. Han hadde naturligvis husket på noe som angikk skolen — tentamen antagelig.

Det gikk ti lange minutter før han kom ut fra bokhandelen.

«Nå må du ta det med ro, Kari,» sa han med et nervøst smil. «Men sannelig har du grunn til å prise deg lykkelig fordi du holdt løftet ditt om ikke å ha hemmeligheter for meg. — Her nede er et konditori. Vi stikker inn der og får oss noe å spise. Jeg har sagt fra til tante at jeg er blitt heftet,» smilte han og tok Kari under armen.

Han ventet til Kari hadde drukket den første kopp sjokolade og spist et rundstykke før han fortalte:

«Jeg har en meget god venn som er nervelege. Det hender at han forteller et og annet om pasientene sine uten å nevne navn selvfølgelig. Da du beskrev denne Emilie Lunde, forekom det meg at signalementet passet på en av hans pasienter som han hadde mye bråk med før han fikk henne inn på en nerveklinikk. — Nå har jeg snakket med den legen —»

«Er — er hun — — sinnssyk?» stammet Kari med redsel i øynene.

«Det er litt sterkt sagt. Men hun er fremdeles overnervøs og har mange rare idéer. De åtte årene hun var på klinikken har bedret henne på enkelte områder,» sa han. «Hun er riktignok ansatt for å være helt ufarlig for omgivelsene sine. Men å bo sammen med henne? Nei, nei —»

«Jeg ante det, jeg ante det,» sa Kari hest. «Men der var så fredelig og hjemlig likevel — —»

«Doktor Stoltz vil nå avlegge henne en visitt,» sa onkelen videre. «Han takket meg fordi jeg hadde ringt. Hun er en av de merkeligste pasienter jeg har hatt, sa han. Hun bluffer alle med det store, lyse smilet og det rolige, tillitvekkende vesen. Hun er et godt menneske og vil gjerne være snill, men hun har alltid hatt en ulykkelig trang til å ta seg av unge mennesker. Når de oppdager at hen-

nes vilje skal være deres lov, rømmer de. Der ligger noe latent hos henne, som en dag kan gi seg merkelige utslag.»

Kari tørket svetten av pannen. Det var ikke bare den varme sjokoladen som hadde øket temperaturen.

«Nå skriver du til damen etter min diktat,» ble onkelen ved. «Du risikerer en opprivende scene hvis du går opp og sier fra at du ikke vil være hennes kjære pleiedatter.»

«Jeg skjelver på hendene,» sa Kari da hun skrev. «Men jeg skal renskrive det når jeg kommer — — hjem,» sa hun med et lite sukk.

«Har du ikke skrivemaskin?»

«Jeg har bedt Brager vente med å sende den til jeg får fatt i et nytt værelse.»

Onkel Hans sukket og ristet på hodet.

«Du har det ikke lett, stakkars liten.»

«Å, jo da,» smilte Kari gjennom tårene, som plutselig begynte å dryppe. «Jeg opplever i grunnen så meget rart, ikke sant? Først hos Brager, så den mistenksomme fru Oppstad og nå dette.» Hun tørket øynene og sendte ham et freidig smil. «Bare ikke tomme blader, sier en dansk dikter. Mine er alt tett beskrevne de, onkel.»

«Ja,» smilte han. «Hvis du virkelig setter pris på å oppleve noe, så har du ingenting å klage over. Men reflekter aldri mer på annonser som lokker med hjem og hjemlig hygge — uten en øre i lønn.

Selv om de ikke er forhenværende galehuspasienter, er det noe defekt ved dem, vær sikker. Du må ikke oftere gå alene på jakt etter et levebrød, Kari. Du må ha fått nok av tragiske opplevelser nå.»

«Å, det var da heller en tragi-komedie,» mente Kari. «Og når hver av aktene slutter så hyggelig som i dag, er det ikke synd i meg! — Nei, nå må du gå hjem, onkel. Du kommer en time for sent til middagen. Jeg har tenkt å tråle byen for dagsposter resten av dagen. Det er vel enda noen igjen, de dårligste, antar jeg.»

«Har du ikke en venninne du kan få med deg? Jeg liker ikke at du går alene.»

«Kjære deg,» lo hun, «jeg må da engang lære å se meg for. Nei, jeg kan ikke bry andre med dette. Jeg er kommet så langt vekk fra skolevenninnene.»

«Nå ja. Men forlang iallfall såpass lønn at du får til et skikkelig værelse og enda litt til lomme-penger,» formante han henne inntrengende. «Du er jomen verd en ordentlig post.»

«Forlange?» lo Kari mens hun forsynte den blanke nesen med litt pudder. «Det er fruene som forlanger, kjære deg. Jeg har bare å nikke og neie og ta imot med takk, jeg. For du husker vel at jeg ikke har en eneste attest som hushjelp. Det var du som anbefalte meg til Brager.»

«Ja, det er sant. — Brager kunne vel gi deg en attest? Han var jo vel fornøyd.»

«Den kunne bli hundre ganger verre enn ingen. Hvis fruene får teften av at det er noe uklart og mystisk, ringer de øyeblikkelig til den forrige fruene, og så blir det stakkars offeret analysert og dissekert på det ubarmhjertigste — ofte mens hun selv sitter og hører på alle de ufine spørsmålene. De er hensynsfulle, kan du tro! — Jeg traff en del da jeg var på festekontoret i slutten av august. — Selv om jeg trekker halvparten fra, er det avskyelig nok likevel.»

«Hm — hm, det høres ikke bra. Nei, skynd deg å bli ferdig med stenografien du, Kari — og få deg en kontorpost, det er du bedre tjent med.»

Kari smilte mysende.

«Da blir det première på et nytt skuespill — en ny tragedie kanskje med komiske innslag. Men — bare ikke blanke blader!» ropte hun etter ham da han løftet på hatten og skrådde over Ullevålsveien.

Klokken var over åtte om kvelden da Kari endelig ble møtt med svaret:

«Nei, posten er ikke besatt enda. Vær så god, kom innenfor. Jeg kan ikke ta hvem som helst nemlig. Jeg har selv arbeid ute om formiddagen og må absolutt ha et pålitelig menneske. Har De attester?»

Dette var ute i entreen. Kari åpnet vesken og halte frem noen papirer med dirrende hånd.

«Jeg har nok noen — —»

«Ja, vær så god da,» sa fruen kort og utålmodig og gikk foran Kari inn i spisestuen.

Grei og kjekk og pen, men irritabel, tenkte Kari da hun fikk se henne i fullt lys.

«Unnskyld at jeg har morgenkjole på,» sa fruen med et svakt, unnskyldende smil og svøpte det kornblå gevant med pelskanter bedre om sin slanke skikkelse. «Men nå trodde jeg virkelig det var slutt med ringing for i dag. Her har vært 14 siden klokken 16.»

Hun rakte mekanisk hånden frem for å ta imot den sedvanlige slitte konvolutt med krøllete, flekkete attester, men Kari etterkom ikke straks oppfordringen.

«Jeg må få lov å fortelle litt om meg selv først,» sa hun og forsøkte å få fatt i fruens blikk.

Hun så opp med et litt forbausset uttrykk i de kjølige, blå øynene. Det var Karis behagelige, lave stemme som fikk henne til å se og lytte med nyvakt interesse.

«Jeg har bare hatt huspost i tre måneder, og der bad jeg ikke om attest da jeg sluttet. Og før den tiden var jeg et år hjemme og hjalp mor med husarbeid.»

«Javel. Og før den tiden?»

Kari ble rød og bet seg i leppen.

«Jeg tok artium — —»

Den unge fruen lo nesten hjertelig.

«De sier det som om det var en forbrytelse De tilsto!»

«Jeg føler det også slik,» sa Kari og dro et sukk av lettelse. «Ingen vil ha slike som meg.»

«Det er noe i det. Men jeg må virkelig spørre Dem hvorfor De foretrekker en dagpost istedenfor alt mulig annet? Butikk- eller kontorpost måtte da passe bedre? De ser ikke ut til å ha kjempekrefter nettopp, og husarbeid trenger folk som orker å trække og henge i.»

«Jeg er sterk og frisk,» sa Kari og løftet hodet med en viss selvfølelse. «Og jeg vil helst bo utenfor arbeidsplassen og ha kvelden til min egen disposisjon.»

«Ja, ja, ja. Det er jo sånn vi vil ha det også.»

Vi spiser middag klokken fire, og hushjelpen er oftest ferdig halv seks. Men vi må ha frokosten servert senest kvart over åtte. De måtte være her halv åtte. Både min mann og jeg skal være på kontoret 9. Hvor bor De forresten?»

Kari ble igjen rød.

«Hvis jeg får en dagpost, vil jeg leie et værelse i nærheten,» omgikk hun spørsmålet.

«Jamen, hvor bor De nå?» spurte fruene utålmodig.

Kari nevnte gate og nummer og sa at hun kunne flytte derfra når som helst. Hun hadde alt sagt opp. Og så kom det spørsmålet som hun lenge hadde gruet for:

«Deres foreldre bor ikke i Oslo altså?»

Da også det forhøret var over med all sin pine og gru, reiste Kari seg for å gå.

«Nei, nei, bli sittende, kjære Dem,» sa fruene for første gang i en vennlig tone. «Jeg spekulerer på om De ikke likevel er den rette for meg. Jeg har selv både artium og handelsgymnasiet, så det sjenerer ikke meg,» og på nytt brøt det spotske smilet frem og avslørte to dype søkk i kinnene. «Kunne vi ikke forsøke en fjorten dagers tid? De er vel også nokså skeptisk når det gjelder å finne Dem til rette på et fremmed sted. Her gir vi seksti kroner og sender den tyngre vasken bort. Men undertøy vasker vi hjemme hver tirsdag. Jeg gir hushjelpen litt ekstra når hun blir utover kvelden

på grunn av gjester — en, to eller tre kroner etter tiden. — Så var det attestene da!»

Det før en hastig rødme over fruens ansikt da hun fikk se Karis finfine artiumsvitnesbyrd, hvor det manglet to poeng på Særdeles. Og rødmen holdt seg da hun foldet ut det papiret som sa at hun hadde vært oppe i filosofi for knapt en måned siden.

«De leser videre senere da, kan jeg tenke,» sa hun og gjorde stemmen uinteressert og kjølig.

«Nei, slett ikke, men jeg har tenkt å lære steno-grafi og maskinskrivning — om kvelden,» svarte Kari mens alt håp om post i dette hus sank i grus.

«Svært fornuftig. Men da kan De vel ikke ha større interesse for husarbeid? Jeg bare spør, jeg,» sa hun med en forlegen, liten latter, da hun så at Karis øyne ble mistenkelig blanke.

«Dette er iallfall foreløpig den eneste måten jeg kan forsørge meg selv på,» sa Kari og rensset stemmen. «Jeg er ikke så øvet i matstell, men jeg forstår å arbeide etter en grei kokebok, og hvis jeg får ordrer av Dem, er jeg ikke redd for matlagingen,» sa hun med et tappert smil. «Vil De ikke forsøke meg iallfall?»

«Velsigne Dem, De må ikke ta det så tungt,» ropte fru Kock, da tårene plutselig styrtet nedover Karis ansikt. «Jeg vil jo forsøke Dem, har jeg sagt. — Undres på om De ikke er sulten og trett — at det er derfor De er så nervøs?»

Kari nikket og snufset.

«Jeg har ikke hatt tid til å spise middag. Jeg har vært ute og spurt på poster siden klokken tre. — Å, jeg er så flau. De må ikke bli sint!»

«Det er sannelig bra at min mann ikke er hjemme i kveld,» sa fruen i en spøkende tone. «Han utstår ikke scener, skjønner De. Gå inn i badet og vask ansiktet under springen. Kom nå her, stakkars lille menneske. Der henger et håndkle. Vær så god! Så skal De ha litt ordentlig mat før De går. Jeg har en masse rester etter middagen og er bare glad det blir spist opp.» — —

— — Kari frøs da hun krøp under dynen en time senere, men noen kraftige benbevegelser og dype åndedrettsøvinger og til slutt en golfjakke over det tynne nattlinnetet ga snart varme i kroppen. Vinduet hadde jo stått oppe siden hun gikk ut for å møte onkel Hans, og den sure november-tåken hadde trengt seg helt inn i sengklærne.

Sentralvarme, tenkte hun og trakk dynen helt opp til haken — og god middagsmat hver eneste dag i et varmt, hyggelig lite kjøkken uten en hel del fremmede mennesker rundt omkring.

Uvilkårlig foldet hun hendene: «Kjære Gud, la ikke dette også slutte med en tragedie,» sa hun halvhøyt. «La fru Kock like meg bedre dag for dag. Og hjelp meg så jeg ikke dummer meg og irriterer henne også. Du vet hvordan jeg er. Jeg mener ikke å være nesevis, om jeg forsvarer meg

av og til. Men jeg skal heller tie still. Jeg skal forsøke å la være å svare. — Og så ville jeg så gjerne finne et lite rom med sentralvarme, kjære Gud. Det er så uhyggelig å komme hjem til et iskaldt værelse — — —»

«Du må fortelle meg litt om denne venninnen din, hun Kari Brun. Er det så at hun har vanskelig for å komme ut av det med folk?»

«Hvem spør du for?»

Arnes søster lo.

«Ta det ikke så hissig da, gutt. Jeg begriper vel at en som har sett bedre dager, kan føle det ydmykende å skulle tjene sitt brød på den måten. Men nå er det visst blitt noe mudder hos fru Kock også. Og kjekkere menneske vet jeg ikke —»

«Så, — da må det være Karis skyld, ikke sant?»

Arne stilte seg foran sin søster med en truende holdning. Hendene var stukket dypt ned i jakkelommene og føttene var plasert i såpass avstand fra hverandre at han sto støtt uten å slingre om det kom enda et par uventede stormkast.

«Sett deg da, Arne,» sa Elna og flyttet seg i sofaen. «Jeg spør ikke bare av nysgjerrighet, må du tro. Jeg begriper vel — —»

«Begriper, begriper!» hermet Arne. «Kan du ikke finne et annet ord. Du gjør deg tyve år eldre med alle de be-ordene dine. Du har forlest deg på de tyske bøkene og fått et språk som ligger hinsides alt norsk.»

«Det er noe i det du sier, og jeg takker deg for korrektoren, herr pedagog. — Men det var Kari vi snakket om.»

«Du ja! Du elsker å finne feil hos alle dem jeg er sammen med, og nå har du plutselig spesialisert deg på Kari, enda du vet at det er henne jeg kan takke for at jeg klarte filosofien.»

«Det er nettopp derfor jeg gleder meg å snakke om henne. Hun interesserer meg be— — forstår du vel, Arne. Kanskje jeg kunne hjelpe henne til noe annet, som assistent på tannlegekontor for eksempel.»

Arnes ansikt lyste en smule.

«Hvis du ville sette deg, var det lettere,» sa søsteren vennlig. «Jeg regner sånn halvveis med at Kari en gang blir i familie med meg, og da vil det unektelig være hyggeligere om jeg kan si at min svigerinne er kontordame.»

Arnes ansikt fortrakk seg til en grimase.

«Jaså nå. Du er slik du også, skjønner jeg. Hva var mor før hun giftet seg? Gikk hun ikke hjemme og gjorde alt husarbeid hos bestefar? Er det ikke derfor vi har det så mye bedre enn mange andre? Se på Haldorsens, der fins ikke hjemlig hygge for to øre. Fruen er så begavet og sosialt interessert, heter det. Hun er med i et dusin foreninger og flyr fra det ene komitémøte til det andre. Mat og hus ligger for lavt for den intelligente damen! Hun overlater alt til hushjelpen, derfor blir det

som det er der borte — bare rot og mas og dårlig økonomi og skyld og gjeld oppover ørene.»

Elna som satt og filte neglene, smilte overbærende mens hun lot broren smelle løs.

«Tjenestepike hos fremmede har nå mor aldri vært da,» bemerket hun.

«Det har jeg aldri spurt henne om, så jeg vet ikke. Men jeg antar hun helst ville vært hos fremmede og fått ordentlig lønn,» påsto Arne ivrig.

«La gå med det da, siden du er så påståelig,» sukket Elna. «Men liker du at Kari har det arbeidet da, Arne? Svar oppriktig! Syns du ikke at det er kjedelig noen ganger, når du er nødt til å si hva hun bestiller — hva?»

Arne ventet en stund før han svarte.

Der traff jeg det ømme punkt, tenkte Elna og betraktet ham triumferende.

«Du er en stor snobb, Elna,» var det uventede svar. «Du er blitt innpodet med den gamle idiotiske fordommen at de som steller huset, er noen laverestående vesener. Det er jo maten vi lever av — og det er husene vi bor i dag og natt. Er det ikke mest naturlig at kvinnen har sitt arbeid der og ikke utenom huset?»

«Jo da, jo da!» ropte Elna utålmodig. «La alle andre være hushjelper, men bare ikke akkurat den unge piken som *du* liker, Arne! Ja, for det har vi forstått alle sammen, at det er Kari du er forelsket i — — Nei da,» smålo hun da Arne reiste seg

høyrød i ansiktet og begynte å gå frem og tilbake på gulvteppet. «Du kan slippe å svare. Jeg ville bare la deg forstå at det sjenerer oss andre at din aller liebste har akkurat det arbeid. Du bør animere henne til å komme seg over i en kontorpost selv om den er aldri så elendig betalt.»

«Selv om hun skulle sulte, mener du? Vet du hva full og god kost betyr? — Nei. Du som har bodd her hjemme bestandig, aner ikke hva det koster å spise seg mett. Hvor mye betaler en tannlege en sånn assistent? Åtti i høyden. Og for det skal hun ha værelse og mat — frokost med melk og kaffe og brød og smør, og middag med poteter og suppe eller dessert, sånn som vi får hver mid-dag!»

«Uff, hold opp med alt det der, Arne, du går som katten om den varme grøten,» gjespet Elna og holdt de nyfilte neglene opp mot lyset. «Kari kan saktens få noe annet å bestille hvis hun gider. Men hemmeligheten er vel den at hun har satt seg i hodet å være original. Men det flatterer henne slett ikke, kan du hilse og si, og heller ikke den familien hun tar peiling på!»

Det gikk knapt et kvart minutt, men Arnes sinne trengte ikke lenger tid til å koke over. Han langet ut sin høyre hånd og traff Elnas venstre kinn så det sang.

Uten en lyd la hun begge hender over ulykkesstedet, mens Arne ble stående og stirre på henne.

«Du fortjente en på det andre også,» sa han hest. «Hvis du visste hvor sjofel du er, vendte du det høyre kinn til!»

«Du er en pøbel!» fnyste søsteren med tårer i de sinte øynene.

«I så fall er jeg smittet av deg!» — — Han gikk hen imot døren, men vendte seg da han hadde lagt hånden på dørklinken. — «Jeg kan forresten godt fortelle deg noe som du sikkert ikke vet: Eivind Holth er sterkt opptatt av Kari. Han følger henne hjem etter nesten alle korprøver. På semesterfesten lørdag skal han ha henne til bords. Du kan altså ta det med ro, Elna. Du slipper å få en tjene-
stejente til svigerinne!»

Det svidde nok tusen ganger verre en kinnhesten, tenkte Arne da han plystrende gikk nedover mot byen.

Elna hadde tilfeldigvis møtt Karis nye frue i et dameselskap, hvor temaet moderne piker var et av kveldens ivrigst diskuterte emner. Den unge, charmerende fru Kock hadde en egen evne til å skildre små, pikante situasjoner, og selv om tilhørerne var klar over at fargeleggingen var flatterende, vant hun alltid applaus for åpen scene.

— «Men denne siste har vært litt av et mysterium. Hun hadde et utseende som en madonna og gjorde faktisk aldri en bommert, når jeg unntar at hun hadde maten ferdig minst et kvarter før vi var hjemme. Men av og til følte jeg meg likevel litt usikker og desorientert. Jeg kom aldri ordentlig i kontakt med pikebarnet. Hun var høflig og fulgte mine instruksjoner til punkt og prikke, men —»

Alle damene satt lett foroverbøyd og ventet på poenget. Øynene var nær ved å hoppe ut av hullene, og de rødsminkelepper i alle nyanser sto halvåpne av spenning.

«Nå — og så?»

Fru Kock dro et fint skjelvende sukk og strøk det vakre, sorte håret med en velpleid hånd, hvor neglene skinte i samme farge som amorbuene.

«Ja, så kom jeg plutselig på at jeg ikke hadde konferert med den fruén hun sist var hos — og at hun ingen attester hadde heller.»

«Er du skjør!» — «Jeg tror du er gal!» — «Nei, maken til blåøyethet!» regnet det ned over fortellersken, som tok imot bemerkningene med et yndig smil.

«Ja, hun duperte meg fullstendig. Og så var det jo det da at hun er foreldreløs. Da hun fortalte om den tragedien, var hun virkelig så rørende ulykkelig. Det endte med at hun stortutet, og da var jeg solgt naturligvis! Jeg glemte å spørre etter både attester og den siste fruens telefonnummer, og trøstet henne det beste jeg kunne. Ja, og så ble hun antatt da. Og det gikk bra. Jeg kan ikke si annet. Hun var jo veloppdragen og ordentlig, og hadde god smak og takt også, det må jeg si. — Om hun nasket? Ikke tale om! Jeg var helt trygg i den retning. — Men så var det dette udefinerbare da.»

Fru Kock gjorde en dramatisk pause og smilte liksom innover til seg selv.

«Fortell, fortell!» ropte damene i kor.

«Jo, hun hadde en egen måte å smile på — dere vet dette Mona Lisa-smilet, stereotyp og liksom ubevisst. Så var det en kveld at vi hadde et par av min manns venner, og frøkenen vartet opp ved bordet som hun pleide. Velfrisert og fiks, i sort kjole med forkle og pannebånd i blekrødt.

Jeg vil ikke si navnet. Men den ene av herrene ble straks veldig begeistret for henne, og sannelig tror jeg ikke han med vilje sølte noe saus på jakkermet. — Da vi hadde spist, gikk han ut i kjøkkenet for å vaske vekk flekken, og ble der ute mistenkelig lenge, sikkert fem minutter. Jeg ventet på kaffen og gikk ut for å gi henne et vink. — Og vil dere tro det — hun *lot seg omfavne!* Ikke den svakeste motstand, ikke en lyd til protest!»

Et surr av damestemmer i alle tonearter avbrøt den spennende skildring helt til Elna hadde fått ørenslyd ved å slå på likørglasset med teskjeen.

«Men dere må da innrømme at den samme herren måtte være temmelig frekk og dreven, for ikke å si uforskammet!»

Hennes svake forsøk på å velte skylden over på det sterke kjønn mislyktes totalt. Det var ingen som hadde interesse av å forsvare Kari hushjelp.

«Hvis hun er av den rette vampyrtypen, er jo noen mannfolk slik at de lar seg fange av et ørlite oppfordrende smil,» sa en av damene og så ut til å kose seg ved tanken.

«Soleklart, — naturligvis!» istemte de andre.

«Nåja, da ble jeg virkelig redd altså. Og neste dag,» vedble fru Kock, «måtte hun være så god gi opp telefonnummeret til den fru en hun ble — — jaget fra —»

«Jaget?»

«Nettopp! Jeg fikk hele historien fra fruens egen munn.»

«Fortell videre!» ropte gjestene utålmodig da fru Kock igjen tok en altfor lang pause.

«Jo, nå skal dere høre. — Hun og husets herre var blitt overrasket mens de en kveld satt og drakk champagne i salongen. Frøken Kari hadde lagt sine garn ut mens fruene var på besøk hos sin syke mor i Trondheim. Hun kom uventet hjem for å overraske sin kjære gemal. Og jeg skal si det ble overraskelse som sa seks! — Neste dag ble hun satt på porten selvfølgelig.» — — —

Elna hadde følt seg helt kvalm av det snakket som fulgte etterpå.

Stakkars lille, uskyldige Kari, tenkte hun og forsøkte å komme med noe som skulle overbevise dem om at de var på feil spor. Men det druknet i et hav av protester.

«Om du kjente henne fra skoletiden for så og så mange år siden, hva betyr det? Jentungen har altså utviklet seg til å bli en flørt av aller verste slag — det tilsynelatende uskyldige pikebarn som i det psykologiske øyeblikk legger en listig, skjult snare for viltet,» var fru Kocks egne ord.

Det var ikke fritt for at Elna litt etter litt fikk teften av at det var uhøflig og taktløst å ville stanse den interessante diskusjon om det evinnelige, men alltid takknemlige pikespørsmålet.

Kari hadde nå engang fått sin dom, og den var inappellabel. Punktum. Og takket være Kari ble dameselskapet hos fru Kock en opplagt suksess.

Jeg respekterer Arne, sa hun til seg selv da hun ble alene med det fremdeles brennende kinn. Så motig var neimen ikke jeg, enda jeg var overbevist om at Kari var likså ren som nyfallen snø. Jeg burde også slått i bordet og sagt litt om mistenksomme, skinnsyke fruer, som i mangel av høyere interesser med begjærighet griper etter det nærmest liggende samtalemne.

I stedet oppførte jeg meg dannet og var feig.

Men i morgen den dag ville hun snakke med tannlege fru Heggenes. Hun og Kari passet sammen. Og fru Heggenes hadde bare kvinnelige pasienter. Der var det ingen fare for uanstendige tilnærmelser.

Festkomiteens damer hadde undret seg over at Eivind Holth var så oppsatt på å få Kari til bord-dame på semester-festen. De kunne ikke begripe hva han så i Kari Brun. Hun var da så alminnelig og kjedelig — kjemisk fri for både it og charme. Det var kanskje for å erte Elvira og Boysa, de to kleggene som aldri lot ham i fred. I så fall var det ganske lurt. For det lot til at han vekselvis ga dem en sjanse, og på den måten holdt begge i uvisshet om hvem han egentlig foretrakk.

Arne hadde eksplodert da han fikk høre at Kari var engasjert hele to uker før festen. Men han hadde ikke truffet henne før i kveld, og hadde nå av hennes egen munn fått bekreftelse på at ryktet sa sant.

«Du måtte vel vite at jeg ikke bryr meg om noen av de andre damene,» sa han hissig. «Nå kan det være det samme også. Jeg går ikke!»

Kari slo kåpekraven opp over ørene for den sure desemberblåsten og svarte ikke straks.

«Hører du hva jeg sier?»

«Jeg er ikke døv,» smilte hun og gikk videre nedover Karl Johan. «Hør nå, Arne,» sa hun om

litt. «Du har da ikke monopol på meg. Jeg har aldri gitt deg noe løfte om å være din borddame på alle eventuelle fester og nachspiel.»

Arne trakk på skuldrene og rev hatten av seg, så den brune luggen sto rett til vær.

«Det er åtte grader,» sa Kari da de passerte termometret. «Du burde beskytte hjernen din, Arne.»

«Jeg koker over av varme,» sa han mutt og slang hatten på plass. «Søren også, at jeg ikke har tenkt på å kapre deg for lenge siden!»

«Kapre?» Kari lo. «Det var også en måte å si det på.»

«Hør her, Kari: Hvis jeg nå spør Holth om han vil gi slipp på deg —»

«Da dummer du deg noe aldeles forferdelig, Arne. Og du vinner ingenting, for han kan da ikke være bekjent av å ta en annen dame etterat vi er blitt enige.»

«Å, jasnå. Ja, da så. Da bryr du deg ikke om at jeg følger deg nå heller kanskje?»

De var stanset utenfor Freia, hvor det var juleutstilling og tjukt av folk som strakte hals for å se. Kari tok fatt i Arnes frakkeerme og dro ham med seg hvor det var såpass åpning at de fikk et glimt av de vandrende figurer innenfor ruten.

«Festlig,» sa Kari begeistret. «Jeg ønsker jeg var barn igjen og hadde julen å glede meg til!»

«Der sa du noe. Kom, la oss gå,» sa Arne. «Jeg

har sannelig glemt å spørre deg om du har sluttet nå igjen? Det var Elna som fortalte det. Hun hørte det i et dameselskap.»

Kari lo hardt.

«Å, Arne, da kan du tro der ble snakket!»

«Ja, jeg gad ikke høre alle detaljer, jeg,» sa han. «Jeg ble nemlig så rasende på Elna, fordi hun i det hele tatt hører på sladder — og så om deg da, Kari,» sa han bløtt og stakk en arm inn i hennes.

«Takk skal du ha, Arne. Du er snill,» sa hun med lett skjelven. «Men det er en trist historie for meg, selv om jeg er helt uskyldig. Ja, for det tror du, ikke sant?»

«Om hele verden sverter deg og rynker på sin fine nese fordi du har huspost — —»

«Hvem er det som gjør det? Svar!»

Arne lo forfjamset.

«Idioter naturligvis! Sånne som innbiller seg at det er simpelt å lage mat og vaske opp.»

«Jeg forstår, jeg forstår,» sa Kari og sukket. «Det er de hjemme hos deg som ikke liker at du omgås en tjenestepike.»

«Tror du kanskje jeg tar meg nær av det?» sa han med krigersk mine.

«Det irriterer deg iallfall!»

«Fordi det røper en kolossal mangel på alminnelig sunn fornuft, ja. Har du noe imot å fortelle hvorfor du ble kibba hos Kocks? Ikke fordi jeg

behøver å vite alle detaljer, men det kan være artig å ha greie på sannheten hvis noen våger å rakke deg till!»

Da Kari hadde fortalt om det fatale selskapet og mannen med sauseflekken, la hun til:

«Og likevel holder jeg på mennene jeg, Arne. De kan være sjofle noen av dem, men de er ikke så mistenksomme og hjerteløse som kvinnene.»

«Du burde selv gå til den mannen og la ham få vite hva han er skyld i,» foreslo Arne.

«Og risikere en ny skandale? Å nei. Han kan ikke gi meg den gode posten igjen, selv om han sverger på at det var hans skyld alene.»

«Og nå da, hvor bor du?»

Kari lo.

«Fremdeles hos den sinte furien som jaget deg. Jo, jeg ble så trett av å fly etter billige værelser, Arne. Var det ikke det ene, så var det det andre. Der sjenerer jeg ingen om jeg bruker skrivemaskinen aldri så sent. Jeg har ingen vegg i vegg, derfor er det så kaldt også. Men heller det enn å sitte på nåler for naboene. Siden du og onkel var oppom, har jeg ikke hatt en eneste uanstendig visitt,» lo hun. «Og nå tror hun at hun har fått meg inn på dydens vei. Det hender hun banker på og spør om jeg ikke vil sette døren opp til kjøkkenet, hvor hun fyrer med koks når det er kaldt. Men jeg foretrekker å ha forholdsvis matfrie luft. Nå har jeg søkt post i tre dager. Jeg dovet meg så deilig i

fire dager først. Jeg lå for det meste, hadde visst litt feber og nokså vondt i halsen.»

«Kari!» ropte Arne og klemte armen hennes hardt. «Dette er forferdelig!»

«Jeg er da et ganske alminnelig menneske,» lo hun sorgløst. «Jeg har vel lov til å bli syk, jeg også.»

«Hvem ga deg mat, og hvem la i ovnen?»

«Jeg behøvde ingen annen varme enn den jeg fikk av sengklærne og meg selv. Og så drakk jeg sitron med varmt vann som jeg tok fra fru Oppstads vannkjele, og eide ikke matlyst forresten. Jeg var blitt så tykk i de tre ukene hos Kock, jeg hadde hamstret så bra der at det bare var sunt å sulte litt.»

«Visste den madammen at du var syk?»

«Ja da. Og hun trodde det bare var derfor jeg var hjemme. Det var så vidt hun tillot meg å pile igjennom kjøkkenet. Hun var redd for smitte, naturligvis. Men en morgen kom hun inn med kaffe og noen smørbrød. Da følte jeg meg halvveis i himmelen, og da var jeg feberfri også. Dagen etter begynte jeg å trave. Hun tror jeg er i plassen fremdeles. Det er det greieste, så slipper jeg å bekjenne mine dårskaper og uhell og risikere å få sparken der også.»

Arne dro noen lange, tunge sukk mens hun fortalte.

«Du skulle heller ha post med værelse i huset,

Kari. Du kunne blitt dødssyk i det isskapet du bor i. Det grøsser i meg når jeg tenker på hvordan du har hatt det.»

«Ja, det var nokså nifst første dagen,» innrømmet hun. «Jeg lå og tutet og ønsket virkelig at jeg hadde fått difteri eller skarlagensfeber, så jeg måtte på Ullevål — og bli oppvartet og ha det varmt og se hyggelige mennesker om meg — eller dø og komme vekk fra det alt sammen — —»

«Er det kaldt når du kommer hjem nå?» brøt han henne barskt av.

«Ja, men nå er jeg jo helt frisk,» lo hun freidig. «Og jeg ligger i et tykt, deilig ullteppe. Jeg fryser aldri om natten. Jeg hadde vært uforsiktig og gått med tynne sko uten kalosjer i snøslaps, det var derfor jeg ble syk. Akkurat til pass at jeg fikk den lille smekken. Nå kler jeg meg som en gammel, giktisk kjerring.»

«Og du har virkelig en onkel og tante her i byen, Kari?» ropte han forbitret.

«Jeg har det, ja,» sa hun lett. «Men de aner heldigvis ingen ting om alt dette. Og du lover å holde munn, Arne? Det kommer ingen andre ved. Egentlig burde jeg ikke ha plaget deg heller med alle mine gjenvordigheter. Men du har en egen evne til å pumpe meg. Jeg forstår ikke hvorfor.»

«Forstår du ikke det, Kari?» Han grep henne i begge skuldre og tvang henne til å se seg inn i ansiktet, men hun sto bare og lo. — «Nå skal du

svare,» sa han og holdt henne som i en skruestikke.

«Ser du ikke at folk snur seg? De tror du er full! Slipp meg straks, så skal jeg si det. — — Det er fordi du er sånn en hyggelig, forståelsesfull bror, og fordi vi har kjent hverandre siden vi var så store som så —»

«Jaså,» sa han kort og stakk hendene dypt ned i frakkelommene. «Jeg skjønner at du aldri har hatt noen bror. Spør Elna om jeg er så interessert i hennes affærer!»

«Og så er vi like gamle, vet du, og har mange felles interesser,» fortsatte Kari i samme lette tone. «Men her bor jeg! — God natt, kjære bror Arne, og takk for følget! Neste onsdag kan du gjerne ringe på ved åtte-tiden hvis du gider. Fru Oppstad er på et eller annet møte hver onsdag. Kanskje jeg da har noe nytt å fortelle.»

Arne slentret langsomt nedover gaten, misfornøyd med seg selv og hele tilværelsen.

«Bror Arne,» mumlet han og gjorde en foraktelig geip.

«Er du heller ikke kommet lenger, Hegre?» hørte han en munter stemme bak seg.

«Som du ser,» svarte han avvisende og ville gå videre.

«Gretten — hva?» Elvira Blom la hodet på skakke og lo ertende. «Var jeg deg, ville jeg på trass gå på festen slik at Kari ble sjalu!»

Arne stirret fiendtlig på henne.

«Det er neimen ikke noe som raker andre!»

«Jo da. Det gjør det, Arne! Vi andre liker ikke at du går og furter hver gang Eivind Holth snapper henne fra deg — bare fordi han er tenor og har kortere vei til altene enn du. Du er for sen i vendingen, skjønner du! Og når dere ikke er forlovet, har du ingenting å fordre. Såpass skjønner vel jeg!»

Arne bare mumlet noe utydelig, men lot Elviras arm bli hengende i sin mens de spaserte nedover mot Pilestredet.

«Du kunne da trekke armen opp av frakkelommen i det minste. Det er nokså tungvint å gå arm i arm med en stakk,» lo hun.

«Jeg ser helst at du trekker din til deg,» sa han kort. «Jeg pleier aldri gå slik!»

«Pardong, Grinatus-Problematus! Jeg tilgir deg tross alt, for jeg vet selv hvor avskyelig det er å bli skuffet.»

«Jaså?»

Arne så interessert bort på henne.

«Eivind hadde nemlig først spurt meg — tidlig i høst før han oppdaget Kari, men nå er jeg bare luft for ham. Jeg fatter ikke hva det er for noe ved den — — Nei, det er sant,» kniste hun. «Dere to er jo like tullete etter Kari. Men kunne du ikke forbarme deg over meg da, Arne? Jeg betaler selvfølgelig for meg selv. Jeg

har jo post og all ting. Ja, jeg skulle med glede spandere på deg også for den saks skyld.»

Arne svarte ikke.

«La oss gå i kompaniskap og slå oss riktig løs, begge to!» forsøkte hun igjen uten å bry seg om hans gretne mine. «Så skal vi se om ikke Kari snur om og blir redd for å miste barndomsvennen sin!»

Arne gikk og tenkte hardt. Det var noe inni ham som foraktet en sånn fremgangsmåte, men skinnsykens kvaler fikk snart makten.

«All right, Elvira,» kom det til slutt. «Jeg slår til. Men ikke noe tøys. Du er vel klar over at du må renonsere på enhver form for flørt?»

Elvira sukket tungt og demonstrativt.

«Er det noe moro da da, Arne. Kan du ikke for en gangs skyld spille komedie og se forelsket ut?»

Arne smilte matt.

«Det ligger ikke for meg. Jeg har ikke noen øvelse i elskerroller.»

«Der ligger altså hunden begravet!» ropte Elvira og slo ham på skulderen. «Er det rart om Kari foretrekker Eivind? Han er den fødte sjarmer, ridderlig og konversabel og — — Jo, han er bedårende når han vil,» sukket hun. «Jeg er dødsens forelsket i den vemmelige, troløse fyren.»

«Det stikker nok ikke så dypt likevel,» trøstet Arne henne. «For en orker da ikke snakke slik om den en er ordentlig glad i. Den som kan fortelle

hvor sterkt han brenner, er bare en ørliten flamme, har jeg lest engang —»

«Jeg er ikke noen liten flamme, jeg er et veldig bål!» sa Elvira teatralsk, og straks etter ropte hun skuffet:

«Men gid, Arne skal du ha den trikken? Jeg bor i Ullevål Haveby, jeg, vet du vel.»

«Beklager meget, Elvira! Men jeg har ikke lovt å være din kavalier før lørdag. — So long!»

Hun hørte en livlig passiar da døren ble lukket opp. Latter og snakk av unge, ivrige stemmer, som ble mer og mer høyrøstet.

«Barna har noen venner og venninner hos seg,» sa fruen. «Tvillingene har fødselsdag. Kanskje vi heller går ut i kjøkkenet og snakker sammen, der er vi uforstyrret.»

Kari kvalte et sukk da døren ble lukket, og det ble helt stille. Kjøkkenet fortalte at gjestene ble godt traktert. Eggeskall, skorper av fiskepudding, løse tomatskiver, rekeskall og majones, et halvt avskrappt kalvelår, noen agurkskiver og kasserte brødskiver fløt utover benken i kaotisk forvirring og kildret Karis smaks- og luktenerver. Men den herligste duften kom fra kasserollen på den elektriske komfyren. Sjokolade! Uvilkårlig trakk hun duften inn med et langt snufs. Hun hadde ikke smakt denne herlige drikk siden den dagen onkel Hans spanderte på henne.

«Får jeg lov å by Dem en kopp?»

Karis øyne ble blanke, kinnene fikk en svak rødme, og munnen åpnet seg til et varmt smil, som med ett forvandlet den unge sortkledde hus-

hjelpen fra en blek, apatisk skikkelse — et nummer i den lange rekken av ansøkere — til et levende, varmt pikebarn med friske, hvite tenner og et takknemlig glimt i øynene.

«Og så et par smørbrød,» sa den pratsomme fru og lukket døren opp til spiskammerset, hvor det sto et lite reservefat.

Karis munn forsøkte å protestere, men øynene lyste av et så intenst begjær etter mat at fru feide protesten vekk med et smil.

«Jeg forstår vel at en blir sulten og frossen av å gå ute i slikt hundevær,» sa hun og ga seg til å rydde sammen på benken, mens Kari drakk og spiste.

«Dette var vidunderlig deilig. Tusen takk!»

Kari satte koppen fra seg med et lykkelig sukk.

«De skal sannelig ha en kopp til,» sa fru vennlig og bestemt. Hun var spent på om kopp nummer to ville avsløre noen nye tiltalende trekk ved dette merkelige pikebarnet, som hun ved første øyekast holdt på å svare at posten alt var besatt. Skikkelsen virket for ung og sped for hennes store hus. Men det var den myke, behagelige stemmen som hadde ombestemt henne.

«Det var altså Dem som ringte og spurte om det nyttet å komme uten attester? — Ja vel. Og jeg sa bare kom, så kan vi snakke sammen. Jeg tror nemlig ikke blindt på attester, ser De. De skuffer som oftest. Men hvorfor har De ingen?»

Kari ble rød og svarte ikke straks.

«Nå vel, det kan vi snakke om senere. Nå kan jeg først fortelle om oss. Det er forresten høfligst. — Vi er syv mennesker her i huset, fem barn og Pettersen og jeg. Er det ikke avskrekkende?»

Kari tenkte på den muntre passieren og ristet på hodet.

«Jeg har bestandig savnet søsken. Jeg er nemlig enebarn.»

«Å, men det var pent sagt!» ropte fruene begeistret. — «Søsken?» gjentok hun med et ettertenksomt blick på Kari. «Kom, så skal vi titte litt på dem. Vi kan stå i stuen. De sitter og spiser nå. Bruk øynene godt, så skal De etterpå få vite hvem som er mine unger.»

Karis øyne strålte mens hun betraktet det livlige selskap halvt skjult bak portieren. Fru Pettersen gikk rundt og skjenkte sjokolade og hadde et spøkende ord til dem alle.

Kari tallet tolv stykker og forsøke å gjette seg til hvem som hørte huset til etter fruens måte å snakke til hver enkelt.

— — —

Da Arne kom opp til henne samme kveld, kunne hun fortelle at hun endelig hadde møtt en frue som hun gledet seg til å arbeide hos.

«Det er hverken sentralvarme eller parkett på gulvene, men fru Pettersen er sikkert et godt menneske. Jeg ble straks glad i henne, og for øyeblik-

ket betyr det mer for meg enn alle moderne lettelser.»

«Alminnelig konetype, hva?» spurte Arne med et skeptisk smil.

«Gjerne det, ja. Hun hadde gammeldags topp i nakken, og aner ikke hva pudder og sminke er. Men hun var snill og hyggelig. Hun likner forresten Munchs mor i Aulaen. — Og så alle de søte barna da, Arne!»

Karis øyne skinte.

«Jeg tenker du blir fornøyd av de ungene,» sa Arne tørt. «De pleier ikke akkurat å være et pluss for hushjelpene bortover. Hvor gamle er de?»

«To går i middelskolen og en er nettopp begynt i første latin. De minste er tvillinger og går i sjetten på folkeskolen. Forstår du hvor jeg gleder meg?»

«Nei, ærlig talt,» sa han uforstående. «Jeg er ikke riktig med nå, Kari!»

«Jo, jeg har lovt å hjelpe dem med leksene av og til. Derfor skal jeg være der til seks, selv om middagen er halv fire. Det er bare moro for meg. Fru Pettersen og en av barna tar middagsoppvasken. Det er det minst morsomme ved husarbeidet, skal jeg si deg,» lo Kari.

«Det behøver du ikke fortelle meg,» sa Arne. «Såpass vet jeg også. Elna og jeg tar hver vår tønn annen hver søndag når pika er fri — Fortalte du alt, — jeg mener om Brager og Kock?»

«Alt sammen. Jeg la alle kortene på bordet med

én gang, selv om hun sa at det ikke var nødvendig å fortelle noe om de forrige postene.»

«Og mannen da?»

«Jeg hilste på ham også. Han kom like før jeg skulle gå. Skallet, med barter og briller.»

«Fint,» sa Arne. «Det blir ingen champagne der i huset mens fruene er borte.»

«Ikke øl heller,» lo Kari. «De er avholdsfolk, står i godtemplarlosje. — Men du spør ikke om lønnen? Jo, det var han som ville jeg skulle ha ti kroner mer enn fruene hadde lovt, fordi jeg hadde artium og kunne lese med barna. Er det ikke vidunderlig! Ellers er artium et minus når en søker huspost. Jeg skal ha sytti, hva syns du? I pikeværelset ligger gymnasiasten, derfor må hushjelpen bo ute. De regner fem og tyve til værelse og fem og førr i lønn. Jeg blir så ovenpå nå at jeg begynner å få overklasseførmelser og er alt begynt å kike etter et værelse med sentralvarme og sol.»

«Endelig da!» ropte Arne og puttet noen pinner i ovnen med iltre bevegelser. «Denne her er verre enn ingenting. Varmen flyr jo like opp i røret.»

«Ikke snakk så høyt,» hvisket Kari. «Der er hun alt. Nå blir det ballade igjen.»

Litt etter banket det på døren.

Kari lukket opp og gikk ut i kjøkkenet.

«Er De alene?» spurte madammen strengt.

«Nei, det er hun ikke,» sa Arne og viste seg i

døren. «Jeg har enda en gang tillatt meg å besøke frøken Brun!»

«*Er* dere forlovet, eller er dere ikke?» Hun satte hendene på hoftene og fikserte de to unge med et inkvisitorisk blikk bak hornbrillene.

Ingen svarte.

«Dere må da vite hva dere er?»

«Vi er *ikke* forlovet,» sa Kari og ble rød.

«Men det er all sannsynlighet for at vi blir det en gang i fremtiden,» tok Arne ordet og blunket lystig. «Og da skal vi få lov å sende fruene våre kort.»

Fru Oppstad blåste foraktelig.

«Jeg har sagt det til frøken Brun, og jeg sier det nå også,» sa hun og løftet dobbelthaken med en viss verdighet. «Dere er altfor ung — bare guttungen å kalle for. Jeg syns Dere kunne vente med å fly til damene til Dere blir tørr bak øra! Jeg skal lukke Dere ut. Vær så god!»

«Takk, men det skal jeg selv klare,» sa Kari rolig. «Gå inn igjen du, Arne. Det er noe jeg har glemte å snakke om.»

Fru Oppstad ble stående i samme hoftefeststilling, mens Arne og Kari tisket og hvisket på den andre siden av døren.

Da de kom ut igjen, sa Arne med et elskelig smil:

«Dette er antagelig siste gang De ser meg i dette liv, ærede frue. Det er sørgelig, men sant! For nå

er det avgjort at frøken Brun flytter fra dette luksuriøse palass. Jeg har endelig fått henne overtalt til å si Dem farvel.»

«Det fins ikke billige værelser å få nå tett under jul, må Dere tru!» sa fruen spisst.

«Ledige studenterhybler i tusenvis,» sa Arne og slo ut med begge hender. «Au revoir, madame!»

Arne fikk rett. Det var nok av hybler. Mange av studentene som var reist hjem, hadde ikke råd til å betale for den lange juleferien. De risikerte heller å ta inn på et billig hotell i slutten av januar.

Kari var så heldig å finne et lite solværelse i et nybygg, med sentralvarme og varmt og kaldt vann i femte etasje, ikke langt fra skredder Pettersen.

Arne og en av de største guttene fra Gjetemyrsveien hjalp henne med flyttingen, og det varte ikke lenge før hun kom i orden.

Der var ingen fru Oppstad og ikke noe kjøkken å passere. Heller ingen entré. Værelset hadde fri inngang, og Kari følte seg straks i den syvende himmel.

«Kjenn her, Arne! Jeg brenner meg nesten på radiatoren. Skru på springet til venstre! Vannet er kokende. Legg deg på divanen, nei, sleng deg uvørent ned. Tenk, den knirker ikke, og jeg ser himmelen om jeg sitter aldri så langt fra vinduet. Det koster riktignok femten kroner mer enn det jeg hadde, men det er verd førr, synes du ikke?»

«Fortell meg først hvordan vertinnen er,» sa Arne. «Har du spurt om du får ta imot visitter?»

«Jeg spurte om det, ja. Og hun sa at naturligvis rår De over værelset selv. Men hvis De er forlovet, ville jeg gjerne vite det — for naboenes skyld. Det er så greitt, om det blir noe snakk, forstår De.»

Kari pustet fort og var rød i ansiktet.

«Jeg sa at det kom en gutt av og til,» smilte hun.

«La gå med det,» sa Arne kort. «Hva mer sa du?»

«Og jeg har bare den ene vennen,» sa jeg. «Vi er ikke offentlig forlovet, men — —»

«Men?»

«Nei, jeg sa ikke mer,» sa Kari og ble sprutrød. «Jeg syntes det var greiest at hun tror det hun vil, og når ingen andre gutter kommer — — — Da betyr det jo at — — at — —»

«Er det virkelig sant, Kari?» ropte Arne og sto bare og stirret på henne med et forbauset, lykkelig smil.

«Det betyr iallfall at jeg liker deg veldig godt,» sa Kari og rakte ham begge hender.

«Bedre enn Eivind Holth?»

«Au!» ropte hun. «Du knuser hvert ben i fingrene mine!»

«Å, Kari! Jeg har lyst å knuse hele deg,» hvisket han og slo armene om henne.

«Nå var jeg visst dum,» sa hun med et forlegent smil da han endelig slapp henne. «Jeg mente ikke å fri til deg akkurat. Du behøver ikke være

redd for Eivind Holth. Ham fikk jeg nok av da vi bilte hjem etter festen. — Jeg hadde ingenting å gi ham, og da ble han rett og slett uforskammet.»

«Å, jasanya,» sa Arne og nikket fornøyd. «Jeg tror Elvira var minst likeså rasende på meg. Du er den verste bøffel jeg har kjent, sa hun da vi sa god natt utenfor porten hennes.»

«Hvorfor det?»

«Fordi jeg ikke kurtiserte henne selvfølgelig! Jeg kysser ikke andre enn den piken jeg er gla i, sa jeg, da hun lot meg forstå at hun ventet en omfavelse. — — Får du lov å kysse Kari da? spurte hun. Det svarte jeg ikke på. Jeg ville ikke la henne forstå at du bestandig har hatt den derre la-oss-vente-minen når vi var sammen.»

«Vi er bare en og tyve, Arne, vi har jo tiden for oss!»

«Jeg vet det, men jeg vet noe annet også nå, Kari,» sa han og knep munnen sammen med en energisk mine. «Jeg skal lese som en hest når jeg vet du vil vente på meg til jeg er ferdig og får noe å gjøre. Men det piner meg at du skal vandre fra hus til hus og likevel føle deg som en hjemløs lasis. Jeg tåler det ikke lenger, Kari! — Hver morgen når jeg sitter ved et ordentlig frokostbord med havregrøt og egg og kaffe og marmelade, ser jeg deg for meg med den kalde melkeflasken og det harde knekkebrødet.»

«Ikke nå lenger,» lo Kari. «Det var bare noen morgener jeg hadde det sånn. Jeg har jo full kost hos Pettersens nå.»

«Det er sant, ja. Men det blir nok noe trøbbel der også, bare vent,» sa han med et pessimistisk smil. «Såanne halvformede mennesker er ofte de verste. — Hvor skal du være julaften forresten? Din onkel har vel invitert deg?»

«Onkel, ja, — men ikke tante Klara. Jeg sa nei takk, at jeg hadde lovt å være hos Pettersens hele kvelden, og da gled der et lyst, nesten salig smil over onkels gode fjes. Jeg leste i øynene hans at det hadde vært en stormende scene av den grunn. Jeg kjenner hele familien, ser du. Min kusine og fetter har aldri likt meg, ikke tante heller — — og enda mindre nå jeg er sunket så lavt. Hører du dem ikke, Arne? — Hvordan har du hatt det i julen da, Signe? Å, sånn passe. Vi måtte naturligvis forbarme oss over Kari, og hun var så tragisk å se på at hele stemningen ble ødelagt for oss andre. — Å nei, du,» smilte hun plutselig. «Jeg klenger meg ikke inn på familien. Jeg foretrekker å være der hvor jeg kan gjøre nytte for meg, og hvor jeg vet jeg ikke blir sett ned på som en paria. — Jeg gleder meg til julaften jeg, Arne, selv om — —»

Tårene kom like plutselig som smilet for litt siden. Og Arne følte en stolt, smerteblandet, dirrende fryd da han dro henne inn til seg og litt etter litt fikk gråten til å stanse.

«Jaså. — Kari har virkelig noen slektninger likevel? Vær så god, gå inn i stuen og sitt ned til hun kommer. Hun er bare nede i banken og betaler lysregningen.»

Fru Pettersen glattet håret og slengte kjøkkenforkleet inn i kjøkkenet, mens hun lot lektor Botner gå foran inn. Det blomstrete, fikse kappeforkle som hun bar under det andre, ga henne straks et pluss i onkel Hans' omdømme. Ikke så aller verst, tenkte han og mønstret henne diskret, mens hun vimset om og ga et par stoler et puff nærmere bordet og la den utbredte morgenavis omhyggelig sammen.

«Har ikke Kari fortalt Dem at hun har slekt her i byen?» sa han i en lett konverserende tone mens han fingret med urkjedet han hadde fått på femtiårs-dagen av gamle elever.

«Å jo da, jo da,» smilte fruene og så ned i hekletoyet som plutselig var havnet i de flittige hender. «Undskyld at jeg —»

«Vær så god, vær så god,» mumlet hennes vis à vis. Det var bare en lettelse å slippe å møte dette ransakende blikket. Ikke fordi det var ubehagelig

nettopp, men så altfor åpent og ærlig. — Hvis ikke Kari kom om fem minutter, ville han vel bli nødt til å blottlegge hele sin families svakheter for denne primitive konen, som lot til å være fremmed for de sedvanlige omgangsformer mellom dannede mennesker.

«Kari har snakket om onkel Hans som er så snill og forståelsesfull, og om onkel Hans' frue og barna — — Jeg skjønner vel at det ikke er så greit for en mann. Det er nå kvinnfolka som egentlig er herrer i huset, da! Og når det ikke er vår egen søsters barn, men mannens, da er det lissom ikke så lett å være snill, det skjønner vel jeg!»

«Så slapp jeg det da,» tenkte lektor Botner og kunne ikke la være å smile over den annens likefremme prat.

«Men De vet da det,» fortsatte hun, «at for Kari har det vært vondt å føle den kulden fra sin nærmeste familie. Blod er tjukkere enn vann, sier de, men jeg vet ikke jeg,» smilte hun fortrolig. «Når blodet er så tjukt at det ikke renner som det skal, da — —»

Onkel Hans tørket svetten av pannen og reiste seg med et svakt stønn.

Da stod Kari i døren.

«Sleng på kjelen, Kari! Nå skal vi ha en kopp kaffe alle tre. — Å, jo da,» lo fru Pettersen og puffet lektoren ned i stolen igjen. «Jeg har nettopp

stekt vafler, og sannelig skal De smake Malene Pettersens fløtevafler. De er nesten berømte de, ser De. — Kom inn og prat med onkelen din du, Kari!» ropte hun ut i kjøkkenet, «så skal jeg sette på brettet.»

Pannebåndet lå som et diadem over det bølgete, honningfargete håret. Det hvite oppvarningsforkle fremhevet fargen på en knallblå, kortermet ullgenser over et grått skjørt.

«Jeg syns jeg må slite ut disse klærne til hverdags,» sa Kari unnskyldende, da hun merket onkelens forbausede mine straks hun viste seg i døren.

«Naturligvis, naturligvis. Det er ikke bare det som gjør deg så fremmed. — Ja, hva er det egentlig? — Jo, nå ser jeg det, — du er ikke så tynn og blek lenger.»

«Og så har jeg tatt permanent,» lo Kari og strøk seg over håret. «Det er hennes skyld egentlig —» Hun gjorde et kast i retning av kjøkkenet. «Hun ville jeg skulle ta meg bedre ut. Vet du hvorfor?» hvisket hun med tilbaketrengt latter. «En søster-sønn av Pettersen er her av og til. Han studerer jus — hysj!»

«Du ser godt ut iallfall,» sa onkelen og betraktet henne med åpenlys beundring. «Farge og fylde i kinnene og — mer glad og fornøyd, ikke sant?»

Kari nikket og forsøkte å være alvorlig, men smilet var ikke til å jage vekk.

«De er så gresselig snille mot meg,» sa hun med et tilfreds sukk. «Jeg får alt det gode som de andre får, og er aldri redd for å spise meg mett. Og så sitter jeg ikke alene på kjøkkenet og putter maten i meg,» la hun til med et smil. «Jeg spiser inne med dem bestandig.»

«Hm. Og det liker du virkelig?»

«Selskap da, onkel! Barna har alltid en masse moro å fortelle fra skolen, så vi ler og prater og har det så festlig og usjenert.»

«Det siste tviler jeg ikke på,» sa onkel Hans en smule syrlig. «Men resultatet er jo ikke å ta ta feil av. Du har — legemlig iallfall — utviklet deg til din fordel!»

«På åndens bekostning, mener du?»

Kari sendte ham et skøyeraktig smil.

Onkel Hans fikk ikke høve til å svare på det spørsmålet. Fru Malene Pettersens vafler i en nesten meterhøy stabel kom rullende inn sammen med husets fineste porselen og kaffekanne i sølvplett.

«Hm, jeg skal spise middag om en time,» begynte han, men duften av vaflene og kaffen var altfor fristende.

Ved den andre koppen var han på det rene med at Karis nye husfrue var et godt og klokt menneske, selv om hun hørte hjemme i et helt annet miljø enn det Kari var vokset opp i.

«Det er nettopp derfor jeg trives så bra der,» betrodde Kari ham da hun fulgte ham nedover

Ullevålsveien, og han fortsatte sine refleksjoner høyt.

«Nettopp derfor — det kan du ikke mene. Tilfeldigvis er du dumpet opp i en familie som har mer hjertelag enn dannelses.»

«Å, onkel!» avbrøt Kari ham med plutselig heftighet. «Hva er dannelses for noe storartet noe? Er det ikke oftest en ferniss bare, som dekker over mange slags simpelhet. Jeg har engang hørt en definisjon: Den som tar mer hensyn til sine medmennesker enn til seg selv, er et dannet menneske.»

«Nokså ensidig fortolkning og bare delvis sann, min venn. Å nei, det er nok mer komplisert enn som så. Nok av det. Du kan ikke få meg overbevist om at dine nye venner er dannede mennesker etter min målestokk, men jeg medgir at fru Pettersen derfor kan være et verdifullt menneske, og at hun gjør skam på oss andre som mener å stå betydelig høyere. — Det er pent av deg å rose ditt herskap, men se sannheten i øynene og bedøm dem nøkternt. — Men enda er jeg ikke kommet så langt at jeg har fått sagt deg hvorfor jeg egentlig kom.»

«Jeg er fryktelig spent,» sa Kari og var igjen den rolige, stillferdige niesen.

«Grosserer Brager ringte i går aftes og spurte hvor langt du var kommet med stenografien og maskinen. Han er i en øyeblikkelig forlegenhet for en maskinskriverske og tenkte det kunne være

en sjanse for deg. Det klarer seg med maskinskriving, sa han. Som regel noterer han bare ned hovedinnholdet av brevene som skal skrives, så blir det din sak å forme dem og få hans underskrift. Det lot til at tempoet er sånn ad libitum der nede. — Nå, hva sier du?»

«Jeg går og tenker på fruen. Hun er vel den samme. Hvis hun får se meg der nede, hva så? En ny skandale har jeg liten lyst på, onkel. Nei du, jeg tror det er greiest å la den sjansen gå fra meg og heller vente til jeg kan søke en post hos fremmede, som» — hun smilte bittert — «ikke kjenner noe til min fortid. Jeg skriver ikke fort og sikkert nok enda.»

«Du skriver vel litt hver kveld?»

«Ikke noe større. Jeg gjennomgår leksene i tysk og engelsk med de to eldste og regner med tvillingene, og da er jeg litt trett når jeg kommer hjem. Jeg trenger jo frisk luft også.»

«Hm. Dette var noe nytt. Lønner det seg?»

Kari smilte.

«Det er morsomt for det første. Jeg innbiller meg at jeg er ferdig filolog. Dessuten slipper jeg middagsoppvasken mens jeg er opphøyet til lærerinne. — Jeg har begynt å sette penger i banken, onkel — tyve kroner av lønnen.»

«Hm. Det forstår jeg ikke.»

«Jo, nå skal du høre. Værelset før, ti til lomme-penger og tyve i banken er sytti.»

«Du må da ha noe til mat når du er hjemme?»

«Jeg får all den maten jeg behøver, hos Pettersen. Klokken seks drikker jeg kaffe, og hvis jeg ikke spiser noe til, pakker hun tre smørbrød inn og sender med meg. Og når jeg er fri annen hver søndag, får jeg en ekstra matpakke med meg dagen før. Ser du ikke hvor tykk jeg er blitt?»

Onkel Hans mumlet noe om å utnytte folk, men Kari ristet på hodet.

«Det er meg som har alle fordelene. — Ja, det er sant! Nå skal de kjøpe piano, og jeg skal spille med Marie, den eldste, så hun kan litt før hun begynner ordentlig.»

«For samme betaling?»

«Pettersen har spurt om jeg vil spille med henne til sommerferien mot at han syr en ny drakt til meg — mørkeblå med smale, gråhvite striper.»

«Der har du håndverkermoralen!» mumlet lektoren.

«Si heller kunst for varer,» lo Kari og moret seg over onkelens gretne uttrykk.

«Hvorfor sier hun forresten *du* til deg? Det ville jeg protestere mot!»

«Å, nei da,» sa Kari lett. «Hun er jo fra landet og er vant til å si du til pikene. Det gjør meg aldri det grann, tvert imot. Det smaker så hyggelig av familie!»

Onkel Hans hostet et par ganger før Kari fortsatte.

«De behandler meg alle sammen som en slektning. Ja, jeg tror virkelig de er glad i meg, tenk, og det betyr noe for meg,» sa hun med lav stemme.

«Nåja, ja, ja, — det får gå til ferien da, Kari, men ikke en dag lenger,» sa han med en faderlig, myndig mine da de stanset i Akersgaten, hvor lektoren skulle ta trikken. «Du må tenke på fremtiden og ikke slå deg til ro med noen tilfeldige fordeler i nuet.» — —

Kari smilte for seg selv da hun gikk oppover. Det var jo nettopp fremtiden hun tenkte på. Hun fikk gratis kokeskole foruten alt annet. Fru Pettersen likte bedre å vaske og støvsuge og reie opp senger enn å oppholde seg i det varme kjøkkenet, hvor hun alltid gikk i dampbad. Og nå hadde Kari litt etter litt overtatt hele middagsstellet og var blitt fortrolig med alle de tusen små finesser som fru Pettersen selv var en mester i.

Skriv ned, så har du det når du blir gift en gang, var det stadige omkved. Og Kari skrev og skrev og hadde snart to tykke bøker fulle av gode råd og oppskrifter som hun selv hadde praktisert.

Undres på hvor onkel mente hun skulle tilbringe sommerferien? Innbilte han seg at tante Klara ville ha henne med til Larkollen som gjest, eller skulle de si opp piken og la Kari overta jobben mot gratis opphold?

En ting om gangen, sa hun til seg selv. Neste gang var det tidsnok å la den andre bomben springe

— at hun hadde lovt å bli med hele familien til Sørlandet, hvor Pettersen hadde en søster som leide ut hovedbygningen mens hun selv og mannen som var båtbygger, bodde i uthuset. En ny mørkeblå sjeviotdress til mannen og et hjertelig velkommen til oss når dere skal til Oslo, var betalingen for de seks ukers sjøluft og saltvannsbad. Hva ville onkel si om en slik tuskhandel? At det også var en forkastelig håndverkermoral?

— — —

«Ja, nå er brøddeigen akkurat passe stor,» sa fru Pettersen da Kari kom tilbake. «Jeg tenker du slår opp brødene i dag, så tar jeg fatt på midda'n så lenge. Det er greitt med den sprengte torsken. Den skal bare skylles og has i gryta. Og nå har jeg lagd til den røde sausen til semulepuddingen.

— — Han ville nå vel ikke narre deg fra oss, vel?» spurte hun om en stund, mens Kari trillet og knadde til brødene var glatte og fine å se til.

«Jeg er myndig nå,» sa Kari med et sorgløst smil. «Onkel mener det så bra, men han har tante og barna over seg, stakkar. Og så lenge jeg lager mat og baker brød, er de altfor fine for meg.»

«Hm, — de lever kanskje av luft og kjærlighet, de folka. Eller de spiser alle målene på restaurant?»

«Å nei,» lo Kari. «De er ganske alminnelige hverdagsmennesker som vi, men de kan ikke forsones seg med at en av deres slektninger er tjenestepike. De blir selv simple av det, syns de vel.»

Fru Pettersen sukket ettertrykkelig og knep munnen hardt sammen.

«Jeg syns ordentlig synd i dem,» sa hun da hun hadde grublet en stund over problemet. «Men jeg tror jeg forstår dem likevel. I uminnelige tider har de dummeste og fattigste vært selvskrevne husslaver. Nå ja, mange kloke også, men største-parten kom fra husmannsstuer og arbeiderhjem — helst de barnerike familiene, som sendte barna ut straks de ble konfirmert. Pungen var for slunken til å få kostet skole på døtrene. Og dermed har husarbeidet fått sitt stempel: Simpelt arbeid! står det med svære, fete bokstaver. — Det må nok både en og to verdenskriger til før vi blir så kloke og usnobbete at vi stempler om igjen. Vær sikker! Hvis det blir krig, skal du se hvem det er som får det best — butikkdamen og kontorsliteren eller hun som er i et hjem og får skikkelig kost. For det er maten vi lever av! — Ja, nå kan du smøre brødene, Kari. Ta den eggehviten som ble igjen i går etter blomkålsuppen og visp den lite grann. Stikk hånden inn i ovnen og la meg høre hva du syns om varmen!»

«Litt for varm,» mente Kari.

«Akkurat, ja. Skru ned til to hundre du. Ellers hever de seg for fort, og så blir det sprekker og løse skorper. Nederst først, ja. Så flytter vi dem opp om en halv time.»

En søndag formiddag i slutten av august var Kari og tvillingene på Sankt Hanshaugen og drev omkring på plassen foran musikktribunen da Elna Hegre og Eivind Holth plutselig dukket opp foran dem.

Kari hilste kort og ville gå videre, men Elna stanset og rakte Kari hånden.

«Du husker meg vel, Kari? Det er lenge siden vi var sammen på Larkollen. Husker du den gangen vi holdt på å kullseile med far?»

Kari nikket med et strålende smil, som om det var noe veldig morsomt hun ble minnet om.

«Jeg husker iallfall at De lærte meg å svømme på ryggen.»

«De? Hva er det for noe tull?» sa Elna elskverdig. «Vi har da vært dus bestandig.»

Kari ble rød.

«Det er så lenge siden. Jeg var jo skolepike den gang.»

«Ti år, ja. Men det spiller da ingen rolle for gode, gamle venner. Om jeg blir hundre år, er du Kari for meg. — Hør, kan du ikke bli med Arne hjem en kveld, så vi kan få oss en prat om gamle dager?»

Kari svarte bare med et nikk før hun med en tvilling i hver arm pilte nedover bakken.

«Hun er egentlig bedårende,» sa Elna varmt og snudde seg etter Kari. «Nå begriper jeg hvorfor Arne er helt vekk i henne. Hun er jo hverken simpel eller skittviktig og overlegen.»

«Er det virkelig noen som våger å bruke de adjektivene om Kari Brun?» spurte Eivind Holth.

«Hennes to forhenværende fruer, ja!»

Eivind lo.

«Bare sjalusi!»

«Jeg forstår det nå, ja. Men begge fruene er barnløse — det forklarer en hel del,» sa Elna.

«Er det noen unnskyldning, mener du?»

«Ja, tenk, det syns jeg virkelig. De mangler jo det aller viktigste i et ekteskap. Derfor blir de mistenksomme og irritable og lar det gå ut over den stakkars slaven.»

«Du er ikke så hypermoderne som jeg trodde du, Elna,» sa han og sperret øynene opp. «Du mener altså at lykken i et ekteskap står og faller med barna?»

«Nitti prosent iallfall. De ti har forhåpentlig så mange andre felles interesser som binder dem sammen og fyller deres liv at de ikke bevisst savner barna.»

Eivind Holth så på henne fra siden. Det var første gang han snakket alvorlig med Elna Hegre. Før hadde det bare vært hastemt, springende snakk,

anstrengte morsomheter og spydige, vittige bemerkninger. Han hadde tatt henne for en ung dame som satte sin ære i å sjokkere sine mannlige venner ved å forfekte sitt frie syn på forholdet mellom mann og kvinne.

«Vet du at jeg har tatt helt feil av deg, Elna. Du er jo et fornuftig pikebarn!»

«Jeg vet ikke at vi noen gang har snakket såpass meget med hverandre at du har kunnet gjøre deg noen mening om meg i det hele tatt,» sa hun kort.

«Nei, du har rett. Men et slags inntrykk får vi jo, enten vi vil eller ikke. Sånn var det med Kari også. Jeg innbilte meg at hun hørte til den utspekulerte typen som agerte blyg nonne for å animere oss til å ta offensiven. Men der tok jeg skammelig feil. Hun er tvers igjennom et strålende lite menneske. Hvis Arne er så heldig å vinne henne, skal jeg være den første til å gratulere. Men jeg er ikke så sikker på om han er den rette. Hun kan trenge en eldre, beskyttende venn. Arne er svært gutteaktig og uselvstendig, ikke sant?»

Elna lo. Hun husket altfor godt den varme kinnhesten, og fortalte Holth om både den og samtalen som gikk forut.

«Bravo, ridder Arne!» ropte han. «Han er sannelig en motig maur. Men jeg tror nok han trenger litt velvillig assistanse av familien hvis han skal vinne Kari. Det var en fin begynnelse du gjorde

der oppe, Elna. Det skinte igjennom at du aksepterte Kari hushjelp uten noen betingelser.»

«Det var meningen også,» sa Elna. «Selv om det er et stort minus ved ens tilkommende svigerinne at hun gang på gang velger det yrket.»

«Der er du jamen gammeldags,» mente Eivind. «Når piken er så kjekk og søt forresten, betyr det da lite hva slags arbeid hun har.»

«Skulle du kanskje selv hatt mot til å presentere henne for din familie som — tjenestepike?»

«Absolutt — hvis jeg var glad i henne på den rette måten.»

«Men var du ikke det da, Eivind?»

«Jeg trodde det — en tid. Men nå er jeg klar over at hun er altfor ung og skjær — — og ubevisst,» føyde han nølende til. «Blåøyet er kanskje et bedre uttrykk, åndelig talt. Øynene og munnpartiet er forresten det peneste ved Kari. Det er noe søtt og barnslig ved den jevne tannrekken når hun smiler. Hun har en morsom åpning mellom fortennene. Har du lagt merke til det?»

«Nei, tenk! jeg har ikke studert henne så inngående,» sa Elna likegyldig.

Men Eivind fortsatte uten å bry seg om den avvisende minen:

«Du som er tannlege, burde ha interesse av en sånn sjeldenhet. Jeg blir så lei av å se disse reklametanngardene for tannpasta. De er like alle sammen, tett i tett, akkurat som de kunstige. De

virker så grådige og ukvinnelige. Det var iallfall Karis rolige, beherskede smil som først fengslet meg. Hun vrenger seg ikke ut og gapskratter til alle mannfolk.»

«Du verden, hvor du må ha vært forelsket,» sa Elna syrlig.

«Du tar helt feil! — En ting er å analysere et vakkert ansikt, en annen ting er å elske det. Hun har forresten forandret seg til sin fordel i vinter. Det er ikke bare håret hun har fått ordentlig sveis på. Hennes vesen er blitt mer kvinnelig og bevisst, men figuren er enda nokså ulenkelig. Hvis hun hadde litt mer kjøtt på kroppen, ville hun nesten være vakker.»

«Analyserer du alle dine kvinnelige bekjente så inngående?»

«Mer eller mindre, ettersom de interesserer meg,» smålo han. «Kari har interessert meg mer enn de fleste. Men som sagt, nå har jeg trukket meg helt tilbake. Jeg har observert et eget glimt i de pene øynene hennes hver gang hun ser på din ungdommelige bror. Jeg tror sannelig hun har en slags moderlig ømhet for den fyren. Det er visst ofte sånn den virkelige kjærlighet begynner.»

«Ja, du vet det vel, du,» sa Elna spisst. «Men at hun passer for Arne, det er jeg ikke i tvil om. For hun er både energisk og snill og hjelpsom. Og Arne behøver en stimulans når han er i det late, misfornøyde hjørne at han mister troen på seg selv og sine evner.»

«Vi får håpe at Kari syns det samme da,» smilte Holth. «Hun rødmet iallfall som en rose da du snakket til henne, og det skulle nesten være et godt varsel for Arne. Jeg kjenner jo bare din bror fra sangøvelsene. Han har hatet meg i hele vinter fordi jeg av og til har drevet den sport å hekte Kari like for nesen hans. Du skulle sett det olme blikket han sendte meg når jeg var først ute.» Eivind lo triumferende. «Jeg er ikke så viss på om jeg hadde vært så ivrig etter å følge Kari hjem hvis det ikke hadde moret meg å erte den fusentasten.»

Elna var blitt mer og mer stram i ansiktet under hans ubluferdige bekjennelse, og tonen var iskald da hun spurte hva han ville gjort hvis Kari hadde tatt den flørten alvorlig.

Han trakk på skuldrene og skjøv hatten bak i nakken med en nonchalant mine.

«Jeg stanser straks hvis jeg oppdager at damen er antent. Ja, jeg tør si jeg trekker meg tilbake i god tid hvis jeg ser noen symptomer i den retning,» var det overmotige svar.

«Det høres svært lettvent,» sa Elna med et kjølig smil. «Men det kunne jo hende du selv var skyld i den tenningen, Eivind, og at du retirerer for sent. — — Og da er det en simpel sport du driver!»

«Er det noen spesielt du sikter til, Elna?»

«Tenk deg om! Hvor mange har du drevet den sporten med foruten Kari? Husker du Elvira? Og Boysa og Else Horn. — — Nei, der kommer min

trikk. Jeg tar den likevel. Det er blitt litt sent. Vi spiser klokken tre. — Takk for turen, Eivind. Den var ganske lærerik!»

— — —

Den som kunne forstå kvinnfolk, tenkte Eivind Holth og ristet på hodet med et usikkert smil. Hva var det hun ble så plutselig sint for? Neimen om jeg aner det. Det samme kan det være også.

Blåstrømper med skarpe tunger og en altfor stor porsjon selvbevissthet blir en fort lei, sa han til seg selv og plystret seg snart ovenpå igjen mens han ventet på neste trikk.

Kari var stanset utenfor en av avisene i Akersgaten for å kike på telegrammene da hun kjente et fast grep bakfra i begge skuldrer. Da hun snudde hodet, så hun inn i grosserer Bragers lyserøde, smilende fjes.

«Jeg har moret meg minst i fem minutter med å se på Dem, Kari!» lo han. «Pugger De utenat alle disse uhyggelige setningene?»

Kari ristet på hodet.

«Det er visst ikke nødvendig. Jeg husker dem altfor godt dessverre.»

«Nå ja, det har De rett i. Men du store kineser, så godt De ser ut! Brun og frisk og nesten lubben. — De har naturligvis vært med Botners til Larkollen og slikket sol og boltret Dem i sjøen?»

Da Kari hadde fortalt hvor hun hadde vært, og hvor hun nå arbeidet, ble Brager stående og betrakte henne så intenst at hun følte seg brydd og begynte å røre på seg.

«Jeg er bare et ærend i byen. Jeg må nok — — hjem,» sa hun.

«Hjem, sier De? De må da forstå at De ikke kan fortsette på denne måten, pika mi,» sa han mild i stemmen. — «Vet De hva der er hendt

hjemme hos oss? Nei, åssen kan De gjette det da,» lo han. «Jo, det er et lite mirakel rett og slett!» Han senket stemmen og smilte sjenert og lykkelig. «Nanni har fått en sønn — ja, han er nå min også da! Hva gir De meg for det? Nanni er helt forvandlet. Jeg tenker mest på humøret da, ser De. Hun svever i — hm, ja det er minst i den syvende himmel. Og nå har vi det så hyggelig og fredelig og morsomt. Kan De ikke stikke ut en dag og se på gutten? Nanni har flere ganger slått på at det skulle være hyggelig å se Dem en gang.»

Kari ble rød. Hun husket med ett scenen i stuen. Tøyte hadde hun kalt henne.

«Takk, men — jeg er opptatt helt til syv, og da sover han vel.»

«Hør her, Kari,» sa han inntrengende og la hånden på hennes arm, — «kunne det ikke være hyggelig å vite at De gjorde en god gjerning? Det er neimen ikke hver dag vi har anledning til det — ikke jeg i hvert fall. — — Nanni har virkelig angret på det der, må De tro!»

«Det burde hun fortalt meg, syns De ikke det?» sa Kari med lett vibrering i stemmen.

«Hun er ikke sånn, ser De. Men hvis De kom av Dem selv, ville hun si det, det er jeg sikker på.»

Kari pustet tungt.

«Jeg — jeg kan ikke, herr Brager! Jeg føler det enda som om hun — — slo meg i ansiktet den

gangen. Hun har fortalt det videre også — både til tante Klara og til den fruen jeg fikk post hos etterpå. Og begge to forakter meg. De tror det verste. Jeg fikk ingen attest, vet De, og derfor var det vanskelig å få en post. Det var bare et slump at jeg dumpet opp i den familien jeg er hos nå. De har fem barn, og derfor tok de meg uten attester. — — Og *de* tror på meg! Forstår De hva det betyr?»

Øynene flammet mørke. Stemmen skalv, og hele skikkelsen sitret av sinnsbevegelse. Grosserereren hadde trukket hånden til seg og sto og så på Kari med et forpint uttrykk i ansiktet.

«De har med andre ord oss å takke for at De nå sliter som en hest og har det vondt på alle måter?»

«Jeg har det ikke vondt,» sa Kari og løftet hodet. «Jeg er hos snille, velmenende mennesker, som — som unnskylder og taler vel om andre og tar alt i beste mening!»

«Ja, ja, ja. Det er bra alt det der. Men det er ikke bra nok for en dame som De, Kari. — Nå spør jeg Dem enda en gang, og dette er siste gang jeg frir til Dem,» sa han med et skjevt smil: «Vil De ha begynnerpost på mitt kontor? — Hun er ikke noe tess den jeg har nå. Hun filer negler og pudrer seg og har tusen privatærend og telefoner i kontortiden. Jeg har sagt at hun skal helst se seg om etter noe annet, — så jeg står helt fritt.

Jeg har sagt henne opp utallige ganger, må De tro. Men så tar jeg henne til nåde igjen, for jeg syns synd på dama. Hun har et bra hjem og er en forkjølet, lita jåle og bruker hele lønnen til kosmetikk og kino, sier hun selv.»

Karis øyne ble store og interesserte.

«Hvor stor er lønnen?»

«Hun har bare hundre, men De skal få et hundre og femti, — det samme som jeg lovte i vår.»

Kari gjorde et raskt regnestykke i hodet: Værelse førr, middag tredve, melk, brød og smør tyve. Da hadde hun seksti igjen, — dobbelt så meget som nå. Hun trengte nye, tykke sko, hatt, strømper — — og en masse annet.

«Hvis De slår Dem til ro og kommer inn i sakene, legger jeg på, naturligvis.»

«Men der er da en mengde flinke kontordamer,» sa Kari. «Jeg forstår ikke hvorfor De vil ha en som er uten øvelse.»

«Jeg vil slå to fluer i et smekk jeg, Kari,» sa han alvorlig. «Det ene er å gjøre godt igjen det Nanni ødela for Dem da De første gang skulle ut i den hjerteløse, vanskelige verden. Og det andre er at jeg tror De har godt to i Dem og vil bli en prima hjelp for meg. — Kanskje det siste er det viktigste for den gamle Adam'en i meg,» smilte han. «For jeg er nå bare et skrøpelig menneske!»

Kari måtte smile, og det smilet var så lyst at Brager skyndte seg å spørre:

«Har de telefon hos den familien?»

«Joda, det har de.»

«Da ringer De straks og ber om en halv time til,» sa han ivrig. «Jeg skal ha lunsj nå likevel, så spiser vi sammen.»

«Nei takk!» sa Kari nesten heftig. «Det skal ikke bli flere skandaler. Hva tror De fru Brager ville si? Og tante Klara og alle de andre — hvis de fikk se oss? — — Jeg må få lov til å tenke på det til i morgen,» sa hun roligere. «Er De helt sikker på at den damen De har, bor hjemme og har både mor og far?»

«Jo da. Faren er rik til og med. De har en stor enebolig på Bygdøy. Jentungen er forkjælet og fordringsfull. Det er derfor han prakket henne på meg. Jeg skulle få skikk på henne, mente han. — — Snakk med Deres onkel!» ropte han etter Kari da hun hadde sagt far vel og skyndte seg opp til holdeplassen.

Kari slo ut med hånden og snudde hodet med et lite nikk. Han fikk ta det for hva han ville, men denne gang ville hun snakke med fru Pettersen. Onkel Hans var ikke nøytral nok, han var avhengig av familien og var stappfull av gamle fordommer.

— — —

«Jeg er nødt til å snakke med deg en gang i dag,» sa Arne i telefonen like etter at Kari hadde låst

seg inn i entréen. «Det gjelder din og min fremtid. Kan du ikke stikke ut et ærend i formiddag?»

Kari sa at hun nettopp var kommet inn av døren og at en hel kasse tyttebær skulle kokes til syltetøy, og det var hennes arbeid før middagen.

«Så får du sløyfe både spilling og leksehøring etter middagen og være utenfor halv seks. Det haster, ser du. Det er noe jeg ikke kan bestemme alene.»

«Kanskje jeg også har noe å spørre deg om,» sa Kari da hun hadde tenkt seg om. «Men nå har jeg ikke tid til mer.»

Uff, at en skal være så uselvstendig, sukket Kari da hun sto og rørte om i syltegryten. Hun veide for og imot om hun skulle snakke med sin matmor eller ikke. Det var ikke lenger enn i går siden at fru Pettersen hadde spurt om hun hadde slått kontoret ut av tankene.

«De får nok beholde meg enda noen måneder,» hadde Kari svart. «Jeg får ingen kontorpost med det jeg kan nå. Jeg øver meg for sjelden. Tvilningene spiller bedre på sine tangenter enn jeg på mine taster.»

«Du måtte nå minst ha hundre og femti, skulle det lønne seg å slutte her,» mente fru Malene. «For du skal huske på at maten er verd femti kroner. Jeg sier det bare for å hjelpe deg, Kari. Jeg kan jo tenke meg at en hundrelapp ser strålende ut på avstand, men den rekker ikke så langt som det du har nå.»

Det er bare dette med fritiden, tenkte Kari. Arne var begynt å grine over at hun hadde bundet seg til å være i posten annen hver søndag. Og siden ferien hadde det vært så strålende vær nettopp de gangene hun var opptatt. Hun gikk tur med tvillingene når huset var i orden, mens Arne var langt oppe i Nordmarka.

Men — aldri mer en middag sammen med den hyggelige, pratsomme familien. — Bare billige restauranter eller noen kalde karbonader og fiskeboller på hybelen i mange år fremover. Arnes mor ville vel av og til be henne om søndagene, og onkel Hans ville stråle fordi søsterdatteren endelig var rykket opp i et for familien anstendig miljø. — — Hun risikerte å bli buden dit også.

Endelig da, ville de si. Nå gikk det an å be henne sammen med andre mennesker. Hvor er *De* henne da? Slik spurtes det bestandig. Alle var jo interessert i andres poster og lønn og sjefer. — —

Og så er det en fordel til, tenkte Kari, da hun hadde veid frem og tilbake under hele kokingen: Vi kan gifte oss straks Arne er ferdig om fem år. For da kan jeg beholde posten i noen år. Vi får så likevel ikke råd til å ha barn før Arne er blitt fast ansatt.

Jeg får heller unnvære alle de gode middagene med grønnsaker og den hyggelige formiddagskaffen ute på kjøkkenet. Nå har jeg hamstret i over et halvt år. Jeg klarer vel å leve spartansk i likeså lang

tid — til Brager gir meg pålegg. Da flytter jeg kanskje til et pensjonat — det er da et slags surrogat for et hjem. — Hun ble til slutt enig med seg selv om å si opp mens de spiste middag. Det var lettere da. Pettersen hadde en egen lun måte å snakke på, og barna skravlet i munnen på hverandre. — Kanskje hun fikk beholde lekselesingen og spilletimene, så hun ble i kontakt med dem fremover.

Det ble sikkert ti kroner mer i måneden, og en eller to gratismiddager. Jeg setter de pengene også i banken. Hundre om året blir fem hundre i fem år foruten tyve av den faste lønnen. — «Hå, det skal bli fint utstyr det, Arne!» sa hun høyt.

«Sa du noe, Kari?»

Fru Pettersen satt inne i stuen og sydde, og døren stod på gløtt.

«Jeg bare snakker med meg selv,» lo Kari og ble likeså rød som tyttebærene. «Jeg agerer konen med eggene!»

«Hm, hm. Gleder meg at du ikke misbruker ferien din ved å dra deg i sengen,» sa Arnes far og ga sønnen et vennskapelig klapp på skulderen før han satte seg til frokostbordet, hvor Arne alt var nådd til kaffen.

«Jeg tenkte å slå følge med deg nedover — hvis du går da,» sa Arne.

«Naturligvis går jeg — penger spart, lagring av surstoff foruten mosjon. Det er tre viktige faktorer for en forretningsmann som forsøker å holde åreforkalkning og kreditorer på avstand,» smilte faren og helte melk over grøten.

«Er det noe jeg kan hjelpe deg med på kontoret? Jeg behøver jo ikke henge så hardt i med tysken akkurat nå, skjønner du.»

Faren så opp med et nysgjerrig glimt i øynene.

«Et lite pluss til lommepengene, hva?»

Arne kremtet, og ansiktet fikk en friskere farge.

«Åja, det også. Men egentlig var det noe annet jeg tenkte på. — Har dere mye å gjøre?»

«For øyeblikket er det altfor mye for hver av oss, men vi holder vel ut de dagene til jul. Da blir det jo et pust i bakken.»

«Jeg kunne overta en del av korrespondansen kanskje? Jeg mener maskinskrivingen.»

«Åja, vi skal nok finne på noe. Om ikke annet så kan du avlaste sentralborddamen og skrive adresser på reklamekonvoluttene.»

«Hva som helst, bare kommander meg,» sa Arne med et lyst smil. «Jeg er luta lei av å henge over bøkene nå.»

«Hm, hm,» sa Hegre senior og spiste videre i taushet, mens Arne nappet avisen fra hushjelpen og leste overskriftene høyt. — — —

— — De var nådd helt ned på Drammensveien før Arne tok ordet.

«Det er noe jeg må snakke med deg om, far!»

Han hadde forberedt faren med diverse krent og hark og nervøse øyekast, så det kom ikke svært overraskende at det var noe som måtte ha luft.

«Syng ut, gutt!»

«Syns du — — Ville du bli svært skuffet hvis — — Nåja — for å si det rett ut: Jeg har tenkt å slutte med studeringen og heller gå forretningsveien!»

Hegre senior nikket rett frem for seg og fortsatte sin rolige gang uten et eneste lite sideblikk til sønnen.

«Og hva er den egentlige grunn til den beslutningen?»

«Det er flere grunner.»

«Kan tenke det, ja.»

«Det blir minst fem år før jeg kan forsørge meg selv.»

«Minst fem, ja,» slo faren fast, — «si heller seks!»

«Og så er det det at jeg sant å si slett ikke er så forhippet på å fortsette med det pugget i så mange år. Jeg tror neimen ikke det ligger for meg å fylle hjernen med en masse tyske og engelske gloser, som jeg ikke får bruk for i det praktiske liv.»

«Å — å, der overdriver du vel. Språk har en alltid bruk for.»

«Ikke alt det stoffet filologene må pløye gjennom — — jo, når en blir lektor selvfølgelig. Men —» han lo sakte — «jeg har i grunnen slett ikke noen trang til å bli pedagog jeg, far.»

«Ja, da så,» smilte faren. «Da er det jo soleklart at du sier Alma mater far vel og takk for meg.»

Arne dro et langt, lyst sukk.

«Er det ikke flere grunner for den kuvendingen?»

De gikk fremdeles raskt på. Nå nærmet de seg Hegres kontor i Tollbugaten, og enda var det noe Arne hadde på hjertet. Han harket et par ganger, forsøkte å plystre, men fikk ikke frem en lyd.

— — «Det blir en evighet før jeg kan tenke på å gifte meg. Ikke før om seks — syv år i beste fall. Og det er — hm — ikke hyggelig å gå så lenge forlovet — —»

Se så, nå eksploderer han midt i trikkelinjen,

tenkte Arne og stanset rett utenfor Frimurerlosjen for lettere å avverge en skandale.

«Mor og jeg forlovet oss da vi var nitten,» sa ingeniør Hegre i den mest dagligdagse tone. «Du er altså en og tyve. — Vi var hemmelig forlovet i tre år. Altså var vi to og tyve da vi fikk ringer, og tre år etter giftet vi oss. — — Skal du og Kari gå i våre fotspor, må dere ha tålmodighet, gutten min.»

«Ikke mer enn tre, far. Kari har sikkert en god kontorpost om noen måneder, og hun kan beholde den et par år etter vi er gift.»

«Har dere drøftet dette allerede?»

Arne lo.

«Nei da! Det er bare så vidt vi er lissom forlovet.»

«Lissom? Hva betyr det?»

«Du skjønner vel at nå frir vi ikke høytidelig til en pike sånn som dere gjorde. Vi oppdager bare litt etter hvert at vi liker hverandre, og så er alt klappet og klart.»

«Meget lettvint må jeg si! Ingen spørsmål og svar med bankende hjerte og spenningens dype alvor. — Og når oppdaget du at Kari var forelsket i deg? — Ja, for du har vel svermet for henne fra du gikk i matrosdress?»

Arne smilte og nikket. Gleden over at det nå var sagt og farens ubegripelige forståelse og elskelighet fylte ham med en lykksalighet som holdt på å ta pusten fra ham.

«Ja, ja, så får du straks melde deg inn i Hand-
delsgymnasiet da, gutt. Får håpe det ikke er for
sent. Siden du har det året i Tyskland og Eng-
land, skulle vel ett år klare seg. Matematikken
ligger deg i blodet, og maskinskrivningen behøver
du ikke kaste tiden bort på. — Si meg en ting:
Hva var det som stakk deg da du plutselig fikk
det så travelt med å ville studere?»

«Jeg visste jo at Kari skulle gå den veien —»
Faren lo høyt og hjertelig.

«Der stod en kvinne bak altså. — Og det gjør
det fremdeles. Ja, ja, gutten min, du kunne truffet
en som var verre. Til og med Elna aksepterer Kari
hushjelp nå, selv om hun forsøker å få henne over
i en mer «respektabel» bransje. Apropos, — vet du
at din mor var kokke hos en slektning da jeg traff
henne første gangen? Jo da,» smilte senior. «Og
da tenkte din vordende far som så: Hun blir en
hjemmets gode fe, og det har sannelig holdt stikk.
Jeg håper at Kari når den tid kommer, kan slippe
å dele seg mellom hus og kontor. Heng bare i
fremdeles du, gutten min, så blir det nok en
råd med Hegre juniors økonomi. Det varer ikke
lenge før jeg trenger en ny, yngre reisende for
maskiner.»

«Du er — du er veldig real, far!» sa Arne og
klemte farens høyre hånd i begge sine. «Jeg har
nesten ikke sovet i natt, så gruet jeg for å snakke
med deg.»

«Jeg vil bare se om de går arm i arm,» sa Elna og strakte seg ut gjennom vinduet. «Nei, de oppfører seg helt normalt, tenk.»

«Eller unormalt,» sa Hegre. «Men ennå er det temmelig lyst. De blir nok mer normale siden i kveld.»

«Hva syns dere så om den vordende svigerdatter — — Kari hushjelp?»

Elna hadde tent seg en sigarett og satt tålmodig avventende.

Mor og far hadde det med å betenke seg vel og lenge før de uttalte sin dom om husets gjester.

«Det morsomste ved et selskap er i grunnen etterpå når vi sitter og snakker om dem som er gått,» sa hun en gang selskapet hadde vært temmelig blandet, et oppvasklag som betalte mange gamle gjeldsposter på én gang.

I dag var det bare Kari, men det var sannelig ikke *bare* likevel. Hun skulle bli en Hegre om noen år og hjelpe til med å fortsette slekten. Det spilte en veldig rolle hvem Arne la sin elsk på, det var hele den øvrige familie for lenge siden på det rene med.

«Damene har rangen,» sa Hegre da fem eller seks minutter var gått.

«Hva sier du da, mor?»

Fru Hegre smilte åndsfraværende.

«Jeg sitter og tenker på den kvelden jeg stod utenfor kaptein Hegres haveport nede i Larvik. De bodde borte på Langestrand. Du verden som jeg gruet! Husker du, far? Jeg kjenner ennå den kilingen i tungen og den klumpen i halsen da vi sto der. La oss vente litt, sa jeg. Jeg var ganske tørr i munnen.»

«Jo, jeg husker noe sånt, jeg også,» falt Hegre inn. «Du sto sannelig og skalv enda det var midt på varme sommeren.»

«Husker du hva jeg sa da det var overstått, og vi gikk en tur i måneskinnet?»

«M—nei.»

«Jo, jeg lovte at jeg skulle være likeså snill og hyggelig som din mor var mot meg, hvis jeg noen gang fikk en svigerdatter. Ja, for det var bestemor Hegre jeg gruet mest for.»

«Kvinner er kvinner verst, ja,» mumlet Hegre og sendte en ny røksky mot taket.

«Du ble ikke skuffet over Kari da, mor?» spurte Elna utålmodig.

«Skuffet?» Fru Hegre smilte. «Jeg hadde så bitte små forventninger. Jeg husket bare det vesle grynet med brune, bare legger og lyst snauklipt

guttehår. Jeg trodde ikke det var den samme Kari da hun sto der i døren i dag. Du verden så pen og kjekk hun er blitt. Men det betyr nå mindre da. Hun blir snill mot Arne, det så jeg på øynene, og da er hun bra nok for meg, selv om hun aldri så meget er hushjelp.»

«Det er altså det eneste minus ved Kari,» sukket Elna. «Ellers liker jeg henne bedre for hver gang jeg snakker med henne. — Du sier ingenting du, far?»

«Hvis jeg sa at jeg ikke syntes om henne, spiller det liten eller ingen rolle,» lo han. «Dere tre er jo i majoritet. Jeg gratulerte henne forresten med den nye posten og sa at det var et stort pluss for Arne at de nå stiler mot samme mål. Han behøver en til å skyve på fremdeles.»

«Hva mener du?» spurte Elna. «Hva er det for et mål du snakker om, og hvem tjener hun hos nå? Har hun sluttet hos den skredderen?»

«Hun har tjent — — på et kontor i over fjorten dager nå,» sa Hegre tørt. «Det er Kari kontorhjelp nå!»

Elna drog et langt, lettelsens sukk.

«Endelig da!» ropte hun begeistret. «Så har vi ikke noe å skamme oss over!»

«Jeg skammer meg over deg iallfall,» sa faren morsk. «Og det er et stort spørsmål om ikke Kari kommer til å angre på det byttet. Nå er hun bare henvist til hybelen i flere år fremover. Før var

hun da i et hjem. Men det er sant — — du aner jo ikke hva den forskjellen betyr.»

«Og du aner ikke hvor kjedelig jeg har følt det, at Arne har hatt følge med en som hadde huspost. Nå ville jeg ikke betenke meg et øyeblikk på å dele værelse med henne,» sa Elna og ble blank i øynene over sin egen edelmodighet.

«Din egen far forlovet seg offentlig med en som var kokke. Den gang var ikke den fine hushjelp-titelen oppfunnet,» sa han med et ironisk smil. «Har du noen gang hatt grunn til å skamme deg over mor?»

«Det var andre tider dengang,» mente Elna. «De unge piker nå stiler høyere fordi det er lettere adgang til de høyere skoler enn da dere var unge.»

«Det er sant det som Elna sier,» falt moren meglende inn. «Jeg bodde på landet og hadde ikke anledning til å lese lenger enn til middelskole-eksamen. Men selv om jeg kunne fått mer skole, ville jeg visst ikke valgt noe annet, for jeg har bestandig likt å gå i huset. Men neimen om jeg syntes jeg var ringere for det,» sa hun med et stolt smil. «Og da jeg ble kjent med student Hegre, hadde jeg aldri noen følelse av at jeg burde skamme meg over det arbeid jeg drev på med.»

«Uff,» sa Elna og reiste seg med et utålmodig stønn. «Dere forstår ingen verdens ting. Dere er så håpløst gammeldags!»

Da smalt de to i en hjertelig latter.

«Vi forstår deg så altfor godt,» sa faren med et lunt blikk i øyet. «Det er derfor du blir så irritert!» — — —

Fem minutter etter kom Elna inn i stuen igjen med hatt og kåpe på og sa med et forlegent smil:

«Men si meg, — hva kommer det av at det låter så meget bedre når vi sier hus-tru selv om en slik en i alminnelighet sliter uten fast lønn og attpå skal formere verden? I begge tilfelle er det jo et hus som trenger dem!»

«Gammel, inngrodd fordom, vennen min,» sa faren — denne gang uten et minutts betenkning. «Derfor er jeg stolt over å få en svigerdatter som har hatt mot nok til å heve seg over hva de andre syns er fint og ikke fint.»

«Uff, ja,» sa Elna med et lite sukk. «Det er jo i grunnen jeg også. Men det tar så forbaska lang tid før en innrømmer at en har vært så blind og uselvstendig.»

Depotbiblioteket

76g0 07 633

JULLI WIBORG

KARI
HUS-
HJELP